

يا ايها الذين امنوا افكروا الله فكرياً كثيراً (الحزب ١٤)

مُسْتَنَوْنِ مَسْنَدِ

ذِكْرُ فَتْرَةِ رَوْدِ عَاكِلَانِي

مَوْلَف

ابو محمد امين الله البشاوي

حَفِظَهُ اللهُ تَعَالَى

مَكْتَبَةُ مَحْمَدِ بْنِ سَلَمَةَ

منگل مارکیٹ بیرون کنج پیسبور

د تالیف او طباعت حقوق محفوظ دی

د کتاب نوم	د ذکر و نو او دعاگانو مسنون مستند کتاب
مؤلف	شیخ ابو محمد امین الله حفظه الله
طباعت	طبعه جدیده مع اضافات و تحقیق
طبع قدیم	ذی الحجة الحرام سنه ۱۴۲۵ هـ
	موافق: ۱۹/۱۰/۲۰۰۵ یوم الاربعاء
طبع جدید	۱۴۳۹ هـ رجب موافق ۱۸/۴/۲۰۱۸
اضافات مفیده	ابوز هیر سیف الله "عفی عنه"
کمپوزنگ و تحقیق	ابوز هیر
اخراج	ابوز هیر

ناشر

مکتبه محمدیه

بیرون گنج گیت منگل مارکیٹ پینبور

رابطه: ولی الله موبائل نمبر 0301-8828402

0311-8828402

فهرس د مضامينو

شماره	عنوان	صفحه
۱	د ذکر او د دعا آداب او قواعد	۵
۲	د صبا او بیگاه ذکر و نه او دعا گانې	۱۳
۳	د صبا په وخت ذکر	۲۲
۴	د اوده کیدو ذکر و نه او دعا گانې	۲۳
۵	د خوب نه د را بیداریدو دعا گانې	۳۲
۶	د شپې د را بیداریدلو دعا گانې	۳۴
۷	په خوب کښ د یریدلو دعا	۳۶
۸	خوک چه د سرکش شیطانانو نه یریری	۳۷
۹	کله چه انسان بد خوب او وینی	۳۸
۱۰	د جامو اغوستلو دعا گانې	۳۸
۱۱	بل ته د جامو د مبارکۍ ورکولو دعا گانې	۴۰
۱۲	د جامې د ویستلو دعا	۴۱
۱۳	بیت الخلاء ته د ننوتو دعا گانې	۴۲
۱۴	بیت الخلاء نه د راوتلو دعا	۴۳
۱۵	د اوداسه دعا گانې	۴۳
۱۶	کورته د ننوتو دعا	۴۵

۴۷	کوره د بهر وتلو دعاگانے	۱۷
۴۸	مسجد ته د داخلیدو او وتلو دعاگانے	۱۸
۵۰	مسجد کنبه اخستونکي، خر خونکي ته دا دعا کول پکار دي	۱۹
۵۱	مسجد کنبه د ورک شوی شی تلاش کونکي ته داسه خیره او کره	۲۰
۵۱	د اذان او اقامت دعاگانے	۲۱
۵۴	د سحر د سنتونه پس دعاگانے	۲۲
۵۵	د مانځه د افتتاح ذکر و نه او دعاگانے	۲۳
۶۰	د شپه د مونځ شروع کولو په وخت ذکر	۲۴
۶۱	په مانځه کنبه د قراءت نه مخکې تَعُوذ	۲۵
۶۱	درکوع دعاگانے	۲۶
۶۳	د قوم دعاگانے	۲۷
۶۶	د سجدې دعاگانے	۲۸
۶۹	د دوو سجدو په مینځ کنبه دعا	۲۹
۷۰	د تشهد دعاگانے	۳۰
۷۴	د التحیات او درود نه پس دعاگانے	۳۱
۷۷	د سلام اړولو نه روستو دعاگانے	۳۲
۸۵	د وترو دعاء قنوت	۳۳
۸۶	قنوت نازل	۳۴
۸۹	د سحر مانځه نه پس اذکار	۳۵

۳۶	سفر کنبه د سحر مانځه نه پس دعا	۹۱
۳۷	سفر کنبه د صبا صادق لیدلو وخت کنبه دعا	۹۲
۳۹	کله چه سپوږمۍ راخیژی	۹۳
۴۰	د نوم میاشته د لیدلو دعاګانې	۹۳
۴۱	د نمر او سپوږمۍ د تندر په وخت دعا	۹۴
۴۲	د خوراک، خکاک دعاګانې	۹۶
۴۳	که بسم الله په اوله کنبه هیږه شی او د خوراک د شروع نه پس ورته یاده شی نو دا دعا به وائی	۹۷
۴۴	د خوراک نه روستو دعاګانې	۹۷
۴۵	د اوبو خکلو مستقله دعا	۹۹
۴۶	میلمه به کور والاته دا دعا کوی	۹۹
۴۷	د پیو [شودو] خکلو دعا	۱۰۱
۴۸	د نوم میوم د خوراک په وخت دعا	۱۰۱
۴۹	د روژه ماتې (افطار) دعاګانې	۱۰۲
۵۰	بازار کنبه د د داخلیدو دعا	۱۰۳
۵۱	د استخارې دعا	۱۰۴
۵۲	د غم، خفګان او پریشانی په وخت دعاګانې	۱۰۵
۵۳	د تمامو مصیبتونو علاج	۱۰۸
۵۴	د تکلیف په وخت دعا	۱۰۹
۵۵	د شمن یا د ظالم بادشاه نه د یرم په وخت دعاګانې ..	۱۱۰
۵۶	د نوی نعمت د ملاویدو په وخت دعاګانې	۱۱۱

۵۷	د مصیبت په وخت ذکر ونه	۱۱۲
۵۸	د ماشوم د دمولو دعا گانې	۱۱۴
۵۹	د بیمار پرسی په وخت دعا گانې	۱۱۴
۶۰	مریض د خان دپاره داسې دعا کوی	۱۱۸
۶۱	که چرې چاته دتې تکلیف وی نو هغه داسې دعا اوکره	۱۱۹
۶۲	دانه یا زخم باندې دم اچول یا چیچلې شومې دمول	۱۲۰
۶۳	لیونې دمول	۱۲۱
۶۴	اهل کتابو د بیمار پرسی په وخت دعا	۱۲۲
۶۵	کله چه انسان د خپل ژوند نه تنگ شی	۱۲۴
۶۶	مدینه طیبه کښې د مرگ نصیب کیدو دعا	۱۲۴
۶۷	د مړې د سترگې پټولو په وخت دعا	۱۲۵
۶۸	د جنازې د مانځه دعا گانې	۱۲۶
۶۹	د تعزیت دعا گانې	۱۳۴
۷۰	د مړې د سپارلو دعا گانې	۱۳۵
۷۱	د دفن کولو نه پس د قبر دپاسه دعا	۱۳۵
۷۲	د زیارة القبور دعا گانې	۱۳۶
۷۳	د کافرو په قبرونو د ورتیریدلو په وخت دعا	۱۳۸
۷۴	د قرض نه دخلاصیدو دعا	۱۳۹
۷۵	د قرض د واپس کولو دعا	۱۴۲
۷۶	د مصیبت زده شخص د لیدلو په وخت دعا	۱۴۲

۷۷	د کفر د وسوسې د دفع کولو دعاگانې	۱۴۳
۷۸	د باران غوځتلو دعا	۱۴۴
۷۹	د ورېځې د مخامخ لیدو دعا	۱۴۶
۸۰	د تیزې هوا د چلیدو په وخت دعاگانې	۱۴۶
۸۱	کله چه باران شروع شی	۱۴۸
۸۲	د باران نه پس دا الفاظ اووایی	۱۴۹
۸۳	د باران د اودریدلو دعا	۱۴۹
۸۴	د آسمان د غراری په وخت دعا	۱۵۰
۸۵	کله چه څوک په سفر ځی او تا نه دعا طلب کړی نو داسه ورته ووايه !	۱۵۲
۸۶	د سورلي دعا	۱۵۳
۸۷	کله چه سورلي او خوئیرې	۱۵۴
۸۸	د خکته کوزیدلو او پورته ختلو دعا	۱۵۴
۸۹	سفر ته دروانیدو دعاگانې	۱۵۵
۹۰	د سفر نه د واپس کیدو دعا	۱۵۷
۹۱	د سفر نه واپس کیدو کښ به چه کور ته داخلیدو ..	۱۵۸
۹۲	کله چه یو کلی ته ور داخلیرې	۱۵۸
۹۳	کله چه انسان یو ځای کښې دمه کوی	۱۵۹
۹۴	د پرنجی په وخت دعاگانې او د هغه جواب	۱۶۰
۹۵	د کافر د پرنجی په وخت دعا	۱۶۱
۹۶	د نکاح دعاگانې	۱۶۲

٩٧	کویژدن والاته دعا.....	١٦٣
٩٨	ناوے سره د ملاویدو په وخت دعا.....	١٦٤
٩٩	د کور والی په وخت دعا.....	١٦٤
١٠٠	د ماشوم د پیدا کیدو په وخت دعا.....	١٦٥
١٠١	د چرگ، خره او د سپی د آواز په وخت دعا.....	١٦٦
١٠٢	د ناخاپی مصیبت راتلو په وخت څه کول پکاردی	١٦٧
١٠٣	د یوځان نه د پاڅیدلو دعاګانے.....	١٦٧
١٠٤	مجلس کنبے استغفار کول.....	١٧١
١٠٥	کله چه د غیر الله په نوم قسم او خوری نو د کفارے په طور د داسے اووائی.....	١٧٢
١٠٦	د غصے په وخت دعا.....	١٧٣
١٠٧	کله چه مسلمان په خدا اووینی نو داسے ووايه ...	١٧٣
١٠٨	کله چه ته چاته څه هدیه ورکړے او هغه تاته دعا اوکړی نو ته به هم هغه شان دعاکوے.....	١٧٤
١٠٩	کله چه تاسو سره څوک احسان اوکړی.....	١٧٤
١١٠	د منکر کار د ختمولو په وخت دعا.....	١٧٥
١١١	که ستا د گیرے یا مخ نه څوک څه خس، خشاک لرے کړی نو داسے عا ورته اوکړه.....	١٧٦
١١٢	کله چه د نظر لګیدلو نه یریرې.....	١٧٦
١١٣	د بد فالی په وخت دعا.....	١٧٧
١١٤	کله چه یو غوره شے اووینی.....	١٧٨

۱۷۸	کله چه یو بد شے اووینی	۱۱۵
۱۷۸	دریاء نه دیریدو په وخت دعا	۱۱۶
۱۷۹	کله چه دیو مسلمان صفت کومے	۱۱۷
۱۸۰	کله چه تاته څوک اووایی ځماتاسره مینه ده نو ته ورته داسے اووایه	۱۱۸
۱۸۰	کله چه تاته څوک خپل مال پیش کړی	۱۱۹
۱۸۰	د حج متعلق دعاگانے	۱۲۰
۱۸۱	د حجر اسود څکلو لو په وخت دعا	۱۲۱
۱۸۱	د رکن یمانی او حجر اسود په مینځ کښے دعا	۱۲۲
۱۸۲	صفا مروه باندے اودریدلو په وخت دعا	۱۲۳
۱۸۲	د عرفے په ورځ عرفات کښے دعا	۱۲۴
۱۸۳	کله چه دیو قوم نه یریري	۱۲۵
۱۸۳	د تعجب یاد خوشحالی د خبر په وخت دعا	۱۲۶
۱۸۳	په سجده د تلاوت کښے دعاگانے	۱۲۷
۱۸۴	د صلوة تسبیح دعا	۱۲۸
۱۸۵	لیلة القدر د لیدلو دعا	۱۲۹
۱۸۶	څوک چه نومے مسلمان شی نو دا دعا به ورته خودلے شی	۱۳۰
۱۸۶	شیشه کښے د کتلو دعا	۱۳۱
۱۸۷	شیطان نه د بچ کیدلو اذکار	۱۳۲
۱۸۷	د ملاقات نه پس د جدائی په وخت دعاگانے	۱۳۳

۱۸۹	کله چه په یو مسلمان یو کار گران شی	۱۳۴
۱۸۹	درزق د فراخی اذکار او اسباب	۱۳۵
۱۹۲	د جهنم نه د بچ کیدو او د جنت حاصلولو دعا	۱۳۶
۱۹۲	د نیکو د ډیروالی دعا	۱۳۷
۱۹۵	د دعا د قبلیدو ذریعه	۱۳۸
۱۹۷	د خزانه گټل	۱۳۹
۱۹۷	کله چه ستا څوک صفت او کړی	۱۴۰
۱۹۸	فائده منه دعا	۱۴۱
۱۹۹	د میزان د ډکوالی دعا	۱۴۲
۱۹۹	د گمراهی نه د بچ کیدو دعا	۱۴۳
۲۰۰	کله چه خلق وربی او اشرفی خزانه کړی	۱۴۴
۲۰۱	د هغه ذکر و نو او دعا گانو بیان چه هر وخت کیدلے شی	۱۴۵
۲۳۱	د هغه سورتونو او آیتونو بیان چه د هغه فضیلت په صحیح حدیثونو کښه راغله او په خاصو ځایونو کښه لوسته شی	۱۴۶
۲۳۳	د درود شریف د الفاظو بیان	۱۴۷
۲۳۷	اسمائے حسنی	۱۴۸
۲۴۴	د هغه ذکر او دعا بیان چه خلق ته کوی او هغه دین کښه ثابت نه وی	۱۴۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ
أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا
هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

أما بعد !

د الله تعالیٰ پہ احساناتو کنبے بہترین نعمت دین دے چہ یو انسان
تہ ئے ورنصیب کری، حکمہ ددنیا او د آخرت د کامیابی سبب صرف
او صرف دین دے . د ہیخ یو کس دپارہ نجات او خلاصے تر ہغہ
وختہ پورے نشی کیدے ترخو چہ اسلام ہغہ پخپلہ زندگئی کنبے
رانہ ولی . او د الله تعالیٰ بل عظیم احسان دا دے چہ کوم شی تہ
انسان ډیر محتاج وی ہغہ الله تعالیٰ ډیر عام کرے وی لکھ اوبہ،
ہوا، زمکہ او آسمان ، دارنگہ د الله تعالیٰ ذکر کول چہ د انسان روح
اوزرہ ہیخ کلہ نشی خوشحالیدلے ترخو چہ انسان د الله تعالیٰ ذکر
کونکے جوړ نشی .

د ذکر الہی ډیر فضیلتونہ پہ قرآن او حدیث کنبے راغلی دی، الله
تعالیٰ فرمائی: ﴿وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾ [سورة العنکبوت پ ۲۱/ آیت
[۴۵]

(د الله تعالیٰ ذکر ډیر لوئی شے دے)
اور رسول الله ﷺ فرمائی: "مَا عَمِلَ آدَمِيُّ عَمَلًا أَنْجَى لَهُ مِنْ

الْعَذَابِ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى“ [الترغيب والترهيب ج ٢ / ٣٩٤ للمندري]
(نه دے کرے انسان یو عمل چه بچ کونکے وی ده لره د الله تعالى د
عذاب نه پشان د ذکر الهی).

دارنگه دترمذی په حدیث کنبه راخی چه نبی علیه السلام
فرمائی: تاسو د الله تعالى ذکر کوئ ځکه چه ددے مثال داسے دے
لکه یو سړی پسے دشمنان په جلتی سره را روان وی او داترے
مخکنبه منډه وهی، تردے چه یوه مضبوطه قلعه راشی او دا په
هغه کنبه ورننوځی او ځان د دشمنانو نه بچ کړی.

دارنگه انسان د شیطان نه نشی بچ کیدے مگر د الله تعالى په ذکر
سره. په یو حدیث کنبه راغلی دی چه چه د ذکر په وجه د الله تعالى
په دربار کنبه ددے انسان تذکره کیري. یو بل حدیث کنبه دا هم
راغلی دی رسول الله ﷺ فرمائی: آیا تاسو ته ستاسو په اعمالو
کنبه بهترین عمل نه دربنایم چه هغه ستاسو د بادشاه په نزد ډیر
خیر والا (فائده مند) وی او ستاسو درجه او چتونکے وی او تاسو
دپاره د سرو او سپینو د خرچ کولو نه زیات بهترو وی او ددے نه هم
ډیر بهترو وی چه تاسو خپلو دشمنانو سره ملاؤ شیء پس هغوی
ستاسو خټونه اووهی او تاسو د هغوی خټو نه اووهی؟ صحابو
عرض اوکړو: ولے نه؟ نبی ﷺ او فرمائیل (هغه) د الله ذکر دے.

[ترمذی رقم ٣٤٣٧، ابن ماجه رقم ٣٧٩٠ - بِسْنَدٍ صَحِيحٍ]

یو بل حدیث کنبه راغلی دی: په ټولو اعمالو کنبه بهتر عمل او
الله تعالى ته خوښ عمل دا دے چه په تا مرگ راشی او ستا ژبه د الله
په ذکر لمده وی. (ابن حبان)

خلاصه دا چه د الله تعالى د ذکر به شماره فائده دی بعض د

هغه فائدونہ ابن القیم رحمہ اللہ پہ پخپل کتاب "الوابل الصیب" کنبے ذکر کریدی پہ ڊیر اعلیٰ تفصیل او عمدہ وضاحت سرہ او هغه تقریباً سل (۱۰۰) فائدے ذکر د الله بیان کریدی، د مثال په طور:

- ❖ - د الله تعالیٰ ذکر د بختی نه بچ کیدل دی.
- ❖ - ذکر په وجه انسان د عابدانو او چتو مرتبو ته رسیږی.
- ❖ - د ذکر په وجه رنړا ملاویږی په دنیا، قبر او حشر کنبے.
- ❖ - الله تعالیٰ ته درسیدلو لاره ذکر د هغه دی.
- ❖ - زړه را بیداروی د غفلت د خوب نه.
- ❖ - د ذکر په وجه معرفت الہی ملاویږی.
- ❖ - ذکر د شکر سر دی.

خوځ چه الله تعالیٰ ډیر یادوی هغه د الله ډیر شکر کونکے دی او خوځ چه ترے غافل شو، هغه ناشکره بنده دی. دارنگ د ذکر نورے فائدے هم شته چه دلته د هغه د تفصیل گنجائش نشته - اوس دلته د ذکر او دعا باره کنبے بعض قاعدے او هدايات ذکر کولے شی چه هر مسلمان له ترینه ځان خبرول پکار دی.

۱- اوله قاعده : آداب دعا :

- ۱- د حرام خوراک او لباس نه خامخا ځان ساتل، ځکه چه د حرام خور دعا او عبادت نه قبلیری.
- ۲- په اخلاص سره دعا غوښتل.
- ۳- د دعا کولو نه مخکې څه صدقه ورکول دایو بهتر عمل دی.
- ۴- که اوداسه سره دعا اوشی نو ښه به قبوله شی.
- ۵- قبلے ته مخامخ کیناستل.

٦- ددعا د شروع نه مخکې د الله تعالی حمدونه او صفتونه

کول او په اول او په آخر د دعا کې په رسول الله ﷺ درود وئیل.

٧- د دعا په آخر کې "آمین" وئیل.

٨- نهایت عاجزی سره دعا غوښتل چه زړه پکې غافل نه وي

بلکه توجه ئی وي.

٩- په خپله دعا کې الله تعالی ته ژړل.

١٠- الله تعالی ته دهغه اسماء حسنی او صفات وسیله کولو سره

دعا کول لکه: یا غفور یا رحمن، یا سلام، یا غنی - یا نور صفات
شو د الله.

١١- په دعا کې هغه الفاظ خصوصي استعمالول کوم چه

متضمن دی اسم اعظم د الله لره، دارنگ هغه الفاظ استعمالول
کوم چه د نبی علیه السلام نه نقل دی.

١٢- دعا په یقین سره غوښتل ضروری دی.

١٣- رغبت او شوق سره دعا کول پکار دی.

١٤- د یو حاجت دپاره بار بار دعا کول او ناامیدی نه اختیارول.

١٥- یو دعا درې ځل مکرر لوستل پکار دی، مثلاً: رَبَّنَا أَفْرِغْ

عَلَيْنَا صَبْرًا، رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا، رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا.

١٦- په دعا کې جلد بازی (جلتی) ندی کول پکار، چه دا

اوواښی چه ډیر دعا گانې مې او کړمې او قبولې نشوې نو دعا پریږدی

داسې به نکوی. ددې آدابو دلائل احادیثو کې شته مونږ د اختصار

په وجه پرېښودل.

٢- دویمه قاعده: آداب ذکر:

د الله تعالی ذکر او یاد دپاره په تعظیم او احترام سره کیناستل

پکار دی .

۲- د ذکر پہ معنی او مفہوم خان پوہول پکار دی، خکہ ذکر
تاثیر ہلہ کوی چہ انسان ئے پہ مطلب باندے پوہیری .

۳- خولہ د ہرے گندگی نہ پاکول پکار دی پہ وینخلو او پہ
مسواک و ہلو سرہ .

۴- پہ یرے عاجزی، زاری، سکون، اطمینان او ذرہ پہ پورہ
توجہ سرہ ذکر کول پکار دی .

۵- د اللہ تعالیٰ ذکر پہ پتہ سرہ، پہ زرہ اوڑیہ دواو سرہ کول پکار
دی .

۶- د ذکر پہ وخت کنبے د اللہ تعالیٰ یرہ او ہیبت زرہ کنبے
راوستل پکار دی خکہ د ذکر تاثیر پغیر دے حالت نہ نشی راتلے،
دے بارہ کنبے قرآن کریم کنبے ارشاد دے :

”او یادہ وہ رب خیل ! خیل خان سرہ پہ عاجزی او پہ یرہ سرہ او
یرہ بیکارہ ذکر مہ کوہ، او اللہ صبا او بیگاہ یاد وہ او غافل کیرہ مہ“
(اعراف پ ۹ / آیت ۲۰۵)

اودا تجربہ دہ چہ کلہ ذکر تہ کینے نو دا آیت رایاد کرہ نو ذکر بہ
مؤثرو .

۷- د ذکر پہ وخت کنبے یرے ضرورتہ خبریہ نہ دی کول پکار خکہ
خبریہ کول د ذکر تاثیر ختموی .

۸- ذکر الہی کنبے د چا نہ اجازت اخستل یا وظیفہ اخستل خہ
ضروری خبرہ ندہ بلکہ کوم ذکر ونہ او دعاگانے چہ پہ صحیح
احادیثو کنبے راغلی وی ہغہ لوستل پکار دی . د نبی علیہ السلام
اجازت مونہر لہ کافی دے -

۳ - دریمه قاعده :

کومے دعاگانے چه د موقع او وخت سره تعلق لری نو هغه دخیل وخت نه علاوه بل خائے کنبے لوستل پکارندی لکه مثلاً : د مسجد دعا : اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ ، د خوراک په وخت نشی لوستلے ،

دارنگ د خوراک دعا په بیت الخلاء کنبے نشی لوستلے او نه بیت الخلاء ته دننوتلو په وخت کنبے دعا د خوراک په وخت کنبے لوستلے شی بلکه د هغه دپاره خاص خایونه نبی علیه السلام مقرر کړیدی د هغه خایونونه سوا بل خائے کنبے ئے لوستل فائده مند نه دی .

۴ - خورمه قاعده :

کوم ذکرونه او دعاگانے چه په یوه موقع ډیرے راغله وی نو په بعض خایونو کنبے که دغه ټول انسان اولولی نو بهتره خبره ده لکه د صبا او بیگه ذکرونه شول او یا د اوده کیدو په وخت دعاگانے شومے .

دارنگ د مسجد دراتلو ، د خوراک نه پس ، په سجده کنبے ډیر ذکرونه او د التحیات په آخر کنبے مختلفه دعاگانے لوستل بهتره خبره ده او که ټول انسان نشی لوستے نو بعض ډیرے لولی ، کم از کم یوه خو ضرور لوستل پکار دی .

او بعض خایونه داسه دی چه ډیرے دعاگانے پکنبے راغله وی لیکن هغه به په یو ځل ټول نه لولی بلکه کله به یوه او کله به بله لولی ، لکه د الله اکبر نه روسته د : سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ - په خائے ډیرے دعاگانے راغله دی ، دارنگ درکوع په وخت او د التحیات الفاظ

مختلف راغله دی، نو کله به یوه لولی او کله به بله، ټوله به نه راجمع کوی.

۵- پنځمه قاعده :

د کومو دعاگانو چه وخت مقرر دے، د هغه نه ئې مخکې یا روسته لوستل ندی پکار، لکه بیت الخلاء ته د داخلیدو دعا انسان هغه وخت کښې اووایي چه کله فارغ شی د بولو نه نو دا فائده منه نده بلکه بیت الخلاء ته د داخلیدو نه مخکې به ئې وائی.

۶- شپږمه قاعده :

د صبا او بیگاه ذکر ونه به د صبا د راختلو نه پس تر نمر خاته پورې اود مازیگر نه تر مابینام پورې کولې شی لکه دا د قرآن کریم د آیتونو نه معلومیری (الوابل الصیب ص ۹۰).

لیکن که په بعضو دعاگانو کښې ورسره دا قید وی چه د مابینام د مانځه نه روسته به دا فلانی دعا لوسته شی نو بیا د هغه رعایت په همغه وخت پکار دے.

۷- اوومه قاعده :

قرآن کریم کښې الله تعالی د مومنانو په صفت کښې فرمائیلي دی :

﴿وَالَّذَاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالَّذَاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾

[سورة الاحزاب پ ۲۲ / آیت ۳۵]

ترجمه : د الله تعالی ذکر کونکی سړی او ذکر کونکی زنانه، الله تعالی تیار کړې دوی له بښنه او لوئی ثواب.

علماء کرام فرمائی : خوک چه د قرآن کریم تلاوت کوی او د مقام

او موقع ذکر ونه په پابندۍ سره لولی نو هغوی به خامخا پدې
ذاکړینو د الله کښې داخل شی لیکن دا ورسره لازم ده چه دا ذکر ونه
په توجه او په معنی پوهیدو سره لولی .

۸ - اتمه قاعده :

ذکر په درې قسمه دی (۱) - صرف قلبی (۲) - صرف لسانی،
(۳) - قلبی او لسانی دواړه . اول ذکر قلبی یعنی صرف په زړه
سره الله تعالی یادول او دیته فکر هم وائی . دویم ذکر لسانی یعنی
الله تعالی صرف په ژبه یادول، سره د غفلت د زړه نه، او دریم ذکر
قلبی او لسانی دواړه جمع کول -

علماء کرام فرمائی چه دا دریم قسم ذکر ډیر فائده مند دی او اول
قسم هم فائده لری، او دویم قسم دا هم د هسې کیناستو نه غوره دی
لیکن په ذکر باندې چه د کومو انعامونو وعده ده نو ددې خبرې یر
ده چه دغه انعامات به دې شخص ته ملاؤ نشی، دا وجه ده چه
علماء کرام فرمائی : د هر عبادت د الفاظو معنی زده کول ضروری
دی چه توجه پکښې پیدا شی .

لیکن دا خبره قابل لحاظ ده چه کومې دعاگانې د موقع او مقام
سره تعلق لری هغه په زړه کښې وئیل او په خوله ئې نه وئیل سراسر
خطائی ده لکه مثلاً :

په زړه کښې یو انسان الحمد لله (په مانځه کښې) وائی نو مونځ
ئې نه کیږی -

۹ - نهمه قاعده :

ذکر یو مهم او ډیر ضروری عبادت دی، چه د انسان ددې نه

خلاصے نشته کوم انسان چه ذکر نه غافل شه، نو دده په تباھی
 کنبی هیش شک نشته مگر که دخیل غفلت نه الله تعالی ته توبه
 اویاسی، هرگله چه ذکر عبادت دے نو دا قاعده ده علماء فرمائی چه
 بناء د عباداتو په نقل ده در رسول الله ﷺ نه، یعنی کوم عبادت یا
 ذکر او دعا چه در رسول الله ﷺ نه په صحیح سند سره ثابت نه وی
 نو هغه هیش کله عبادت نشی جوړیدم بلکه البته به الله تعالی دے
 شخص ته دردناک عذاب ورکړی، نو کوم پیران چه پدے وخت کنبی
 خلقو له دا وظیفه ورکوی چه: هُو، هُو، دومره خله لولی یا: الله، الله،
 الله یا: اللّهُ، اللّهُ، دومره خله لولی - نو تاسو ترے تپوس او کړی
 چه آیا دا د دین په کوم کتاب کنبی راغله دے؟ آیا دا په قرآن کنبی یا
 په حدیث کنبی شته؟ یو ضعیف حدیث خوراوړی!

نو هر کله چه دا نشته او رسول الله ﷺ امت ته دا نه دے خودله
 نو ددے لوستل جائز نشو بلکه ددے الفاظو معنی او مطلب هم
 نشته، د - هُو، هُو یا د - اللّهُ، اللّهُ څه معنی ده؟ او ستا پدے
 الفاظو لوستلو څه مطلب دے؟

حدیث د مسلم کنبی راخی رسول الله ﷺ فرمائیلی دی: «د خیر
 هر کار ما تاسو ته خودله دے او د شر د هر کار نه ما تاسو منع کړی
 یی» نو که دغه د خیر کار وے نو مونږ ته به ئے خامخا تلقین راکړے
 وے. او نبی علیه السلام فرمائی چه بهتر ذکر: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دے او
 بهتر ذکر چه ما او نورو پیغمبرانو وئیلے:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
 وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ - دے.

اور فرمائی ہے دی : خلور خبرے الله تعالى ته ڊیرے خوبے دی :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ . (مسلم)

اور رسول الله ﷺ فرمائی : دغه مذکورہ کلمات ماتہ دتول هغه
خه نه زیات خوبن دی په کوم په شی چه نمر راختلے دے . دارنگ
حدیث دبخاری کنبے راخی رسول الله ﷺ فرمائی : دوه کلمے دی
چه په ژبه آسانے دی او په تله کنبے درن دی او الله پاک ته خوبے دی :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ.

(البخاری رقم الحديث : (۶۶۸۲) و (۷۵۶۳)

اور رسول الله ﷺ فرمائی : آیا عاجز دے یو کس پتاسو کنبے ددے
نه چه هره ورخ زر نیکی او کړی، یو صحابی رضی الله عنه عرض او کړو :
خرنگ به یو کس خمونږ نه زر نیکی او کړی ؟ نور رسول الله ﷺ
او فرمائیل : چا چه سل کرته سبحان الله او وئیله نو زر نیکی به
ورله اولیکله شی او زر گناهو نه به ترے اور ژیری .

[صحيح البخاری رقم الحديث : (۷۰۲۷)]

دارنگ سید الاستغفار به روسته ذکر شی چه هغه ډیر بهتر
استغفار دے او رسول الله ﷺ به هره ورخ او یا (۷۰) او سل (۱۰۰)
خله استغفار کولو او امت ته ئے هم پدے استغفار سره حکم
فرمائیلے دے .

الغرض : ټول احادیث ددے قسم ذکر ونو او دعاگانو نه ډک دی
چه یو انسان دا نه وائی، اعراض ترے کوی او هو، هو پسه لگیدلے
دے چه د سره ئے دین کنبے چرته ثبوت نشته دا جاهل او نادان انسان
دے، پدے باب کنبے دزیات احتیاط نه کار اخستل پکار دی او د

رسول الله ﷺ تابعداری په هر څه کښې پکار ده، خصوصاً عباداتو کښې.

د صبا او یکهه ذکر و نه او دعا گانه

(۱) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّيْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِيْ وَاَنَا عَبْدُكَ وَاَنَا عَلٰى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، اَبُوْءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَاَبُوْءُ لَكَ بِذَنْبِيْ فَاغْفِرْ لِيْ فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ.

[بخاری - ۹۳۳/۲، احمد رقم: ۱۷۱۷۱]

ترجمه: اے الله! ته ځمارب ئے ستانه سوا بل لائق د عبادت نشته، تازه پیدا کړم یم اوزه ستا بنده یم اوزه ستا په وعده باندې مضبوط یم خو پورمې چه زما وس وی، زه پناه غواړم پتا د شر د عمل زمانه، زه اقرار کوم ستا په نعمتونو په ما باندې اوزه د خپلو گناهونو اقرار ستا دپاره کوم، پس بخښنه او کړم ماته زما د گناهونو، ځکه نشته بخښونکې د گناهونو سوا ستانه.

فائده: حدیث شریف کښې راځي چا چه سحر دا استغفار په یقین سره اولوستلو او پدې ورځ مړ شو نو دا به ضرور جنت ته ځي او چا چه ماښام اولوستلو او د شپې مړ شو نو ضرور به جنت ته ځي او دې دعا ته سید الاستغفار وائی.

(۲) - اَصْبَحْنَا وَاصْبَحَ الْمَلِكُ لِلّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلَهَ

إِلَّا اللَّهَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذِهِ
الَّیْلَةِ وَخَيْرِ مَا فِیْهَا وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِیْهَا
اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهَرَمِ وَسُوْءِ الْكِبَرِ
وَفِتْنَةِ الدُّنْیَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ .

ترجمہ : مونہ صبا کرو او صبا کرو بادشاہی اللہ تعالیٰ لرہ او
شکر دے اللہ لرہ او نشتہ لائق د بندگی سوا د اللہ نہ، یو ذات دے،
شریک نہ لری، دہ لرہ بادشاہی او دہ لہ ثناء دہ او دا پہ ہر خہ قادر
دے . اے اللہ ! زہ سوال کوم ستانہ د خیر د دے شپے او د خیر د ہغہ
خہ چہ پدے کنبے دی او پناہ غوارم پتا د شر د دے شپے او د شر د ہغہ
خہ نہ چہ پدیکنبے دی . اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پتا د سُستی او د بد
بودا والی او د فتنے د دنیا او د عذاب د قبر نہ .

فائدہ : دغہ دعا د سحر وخت کنبے لوستلے شی او د مازیگر پہ
وخت کنبے بہ د : اَصْبَحْنَا وَاصْبَحَ الْمَلِكُ - پُخائے : اَمْسَيْنَا
وَأَمْسَى الْمَلِكُ - وائی . (مسلم ۲/۲۵۰)

(مونہ بیگاہ کرو او بیگاہ کرہ بادشاہی)

(۳) - اَللّٰهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ رَبِّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيْكُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَه.

[ترمذی ۱۴۲/۳ - ابوداؤد ۲۵۵/۳ - بسند صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! چہ عالم نے پہ پتے او بنکارہ، پیدا کونکے د آسمانوں او د زمکے نے، پالونکے د هر خه او بادشاہ (د هر خه) نے، زہ گواہی کوم چہ نشته لائق د بندگی سوا ستا نہ، پناہ غوارم پتا د شر د نفس خیل، او د شر د شیطان او د شرک د هغه نہ.

فائدہ: ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ رسول اللہ ﷺ تہ درخواست او کرو چہ ماتہ د سحر او د مابنام خہ خاص ذکر او بنایہ نور رسول اللہ ﷺ هغه تہ دا ذکر او خود لو او وے فرمائیل چہ دا سحر، مابنام او اودہ کیدو وخت کنبے وایہ!.

(۴) - بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي

الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ط.

[ابوداؤد رقم الحديث: ۵۰۹۰، الترمذی: ۳۳۸۸ واسنادہ صحیح]

ترجمہ: پہ نوم د اللہ، هغه ذات، چہ ضرر نہ ورکوی د هغه د نوم سره هیش شے نہ په زمکه کنبے او نه په آسمان کنبے او هغه اوریدونکے او پوهه (ذات) دے.

فائدہ: خوک چہ دا دعا درمے خله سحر او درمے خله مابنام اولولی نو هیش قسم ناخاپی مصیبت او مرض به ورته اونه رسیبری په دغه ورخ او په دغه شپه).

(۵) - اَللّٰهُمَّ بِكَ اَصْبَحْنَا وَبِكَ اَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا

وَبِكَ نَمُوتُ وَ اِلَيْكَ النُّشُورُ .

[ابوداود رقم: ۵۰۷۰، الترمذی رقم: ۳۳۹۱، البزار رقم: ۷۵۵، ابن حبان ۳/۲۴۵ - رقم ۹۶۴، الادب المفرد رقم: ۱۱۹۹، اسناد صحیح]
ترجمه: ای الله! ستا په قدرت مونږ سحر کړو او ستا په قدرت
مونږ بیګاه کړو او ستا په قدرت مونږ ژوند تیروو او ستا په علم او
قدرت به مړه کړو او ستا طرف ته درتلل دی.

فائده: حدیث کښه راځی چه رسول الله ﷺ به صحابه کرام
ته ددې دعا تعلیم ورکولو او حکم به ئې کولو په وئیلو ددې دعا
باندې لیکن دغه مذکور الفاظ د سحر دی، بیګاه کښه به داسه
الفاظ وائی:

(۶) - اَللّٰهُمَّ بِكَ اَمْسَيْنَا وَبِكَ اَصْبَحْنَا وَبِكَ نَحْيَا
وَبِكَ نَمُوتُ وَ اِلَيْكَ الْمَصِيْرُ .

[الترمذی رقم الحديث: ۳۳۹۱، ابوداود رقم: ۵۰۷۰، حدیث صحیح]
ترجمه: ای الله! مونږ ستا په قدرت بیګاه کړو او ستا په قدرت
مو صبا کړو او ستا په قدرت مونږ ژوند تیروو او ستا په قدرت به
مړه کړو او تا ته طرفته زموږ درواپس کیدل.

(۷) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهٗ، لَهٗ الْمُلْكُ وَلَهٗ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ .

[بخاری ۱/۴۶۵ - ابوداود ۳/۹۵۷ - ابن ماجه ۲/۳۸۶۷]

ترجمه: د الله نه سوا بل حقدار د عبادت نشته، یو ذات دې،
شریک نه لری، ده لره بادشاهی ده، او ده لره ثناء ده او دا په هر څه قادر
دې.

فائده: حدیث شریف کښه راځی "کوم سړی چه دا کلمه یو ځل

سحر اولو ستله نو دیو عربی غلام آزادولو ثواب ئے اوشو اولس
نیکی به ده له اولیکله شی اولس گناهونه به ئے معاف شی اولس
درجه به ئے اوچته شی او بیگاه پورے به دشيطان نه محفوظ وی-
دارنگ که چا مابنام اولو ستله نو دا انعامات به ورته ملاویری.

حدیث د بخاری او مسلم کنبے دا کلمه سل (۱۰۰) خله لوستل
هم راغلی دی- دارنگ لس (۱۰) خله لوستل ئے هم راغلی دی او
ثوابونه ئے ددے نه زیات دی.

(۸) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْعَافِیَةَ فِی الدُّنْیَا وَ الْآخِرَةِ
، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِیَةَ فِیْ دِیْنِیْ وَ دُنْیَایْ
وَ اَهْلِیْ وَ مَالِیْ، اَللّٰهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِیْ وَ آمِنْ رَوْعَاتِیْ،
اَللّٰهُمَّ احْفَظْنِیْ مِنْ بَیْنِ یَدَیْ وَ مِنْ خَلْفِیْ وَ عَنْ یَمَیْنِیْ
وَ عَنْ شِمَالِیْ وَ مِنْ فَوْقِیْ، وَ اَعُوْذُ بِعَظَمَتِكَ اَنْ اُغْتَالَ مِنْ
تَحْتِیْ .

[سنده صحیح: ابوداود ۹۵۷/۳ رقم الحدیث: ۵۰۷۶- مسند احمد:

۴۷۸۵، وابن ماجه: ۳۸۷۱ وابن حبان ج ۳ / ۲۴۱ رقم ۹۶۱]

ترجمه: اے الله! زه ستانه عافیت (روغتیا) غوارم په دنیا او
آخرت کنبے. اے الله! زه ستانه د معافۍ او عافیت سوال کوم په
دین او دنیا او اهل او مال زما کنبے. اے الله! خما عیبونه پتې کړم او
خما یرم په امن (بدلې) کړم. اے الله! خما حفاظت او کړم د
مخکنبه او روسته نه او د بنی او د گس طرف نه او د برم نه او پناه

غوارم ستا په لویی د دے نه چه د لاندے نه هلاک شم .

فائده : دا دعا به رسول الله ﷺ صبا او بیگاه ضرور لوستله په ډیر اهتمام سره ځکه دا دعا ډیره جامعہ ده د ډیرو فوائدو .

(۹) - يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ وَأَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ وَلَا تَكِلْنِيْ اِلَى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ اَبَدًا .

[الحاکم ۵۴۵/۱ - الصحیحة رقم ۲۲۷، ابن السنی رقم ۴۸]

ترجمه : اے ژوندی او تدبیر کونکے ذات ! ستا په رحمت (ستا نه) سوال کوم او ځما حالت ټول برابر کړم او ما هیچرې خپل ځان ته مه سپاره په انداز د رپ د سترگې .

فائده : رسول الله ﷺ فاطمې رضی الله عنها ته فرمائیلى وو چه دا ځما نه خامخا واوره او سحر، ماښام ئې وایه .

(۱۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا طَيِّبًا وَعَمَلًا مُّتَقَبَّلًا .

[ابن ماجه رقم ۷۵۳ حدیث صحیح، البانی فی الروض النضیر ۱۱۹۹]

ترجمه : اے الله ! زه له تانه فائده مند علم او حلال رزق او قبول شوم عمل غوارم .

فائده : دا دعا به صرف د سحر مانځه نه پس وائی، ماښام ئې وئیل نشته .

(۱۱) - حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ .

[ابوداود ۳/ ۵۰۸۱، ابن السنی رقم ۷۱ - بسند حسن: العنبري في
الترغيب ۱/ ۳۰۷، وضعفه الالباني، وجاء موقوفا على ابي الدرداء باسناد
جيد: ابن باز]

ترجمه: پوره دے مالره الله، د هغه نه سوا بل خوك د بندگي
حقدار نشته په هغه ماتوكل كړې او هغه د لوني عرش مالك

فائده: كوم كس چه دا آيت اووه ځله صبا او اووه ځله بيگاه
اولوستو نو الله پاك به دده د دنيا او آخرت د غمونو نه كافي شي.

(۱۲) - سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.

[مسلم ۲/ ۳۵۱]

ترجمه: پاكي ده الله لره سره د ثناء د هغه نه.

فائده: حديث كنبه راځي: چا چه سحر ما بنام دا ذكر سل ځله
اولوستلو نو د قيامت په ورځ به هيڅوك هم دده نه غوره نه وي
مگر هغه خوك چه دده نه ئي زيات لوستلي وي.

(۱۳) - اَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

[مسلم ۲/ ۳۴۷، ابن السنی رقم ۵۲۸]

ترجمه: پناه غواړم د الله تعالى په كلمو چه مكمل دي، د شر د
مخلوق د هغه نه.

فائده: حديث كنبه راځي: چا چه دا كلمات بيگاه كنبه درې
ځله اولوستل نو هيڅ خيز به ورته ضرر ورنكړي. دا دعا به صرف
بيگاه كنبه لولي.

(۱۴) - قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ او
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ .

[ابوداود ۳/۹۵۷ - الترمذی رقم ۳۸۲۸ - بسند حسن]

ترجمہ : حدیث شریف کنبے راخی : چا چہ دا درمے سورتونہ
سحر او مابنام درمے درمے خُله اولوستل نو د هر خه نه به ئے کافی
شی .

(۱۵) - سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا
نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ .

[مسلم ۲/۳۵۰ - رقم : ۷۰۸۸، ابوداود ۱۵۰۵]

ترجمہ : پاکی ده الله تعالى لره سره د ثناء د هغه نه، په اندازه د
مخلوقاتو د هغه او په اندازه د رضا د نفس د هغه او په اندازه د وزن
د عرش د هغه او په اندازه د سیاهی د خبرود الله تعالى .

فائده : جَوِيْرِيَه رضى الله عنها د سحر مונخ او کړو، بیا په خپله
مصلی باندې ناسته وه چه رسول اکرم ﷺ د دیر وخت نه پس
راغی، دغه بی بی ئے چه پدې حالت کنبے اولیده نو دا ذکر ئے ورته
ارشاد او فرمائیلو، دا ذکر به صرف سحر درمے کرته وئیلے شی .

(۱۶) - لس (۱۰) خُله سحر او لس (۱۰) خُله بیگاه کنبے درود
وئیل .

حدیث کنبے راخی : خوك چه لس (۱۰) خُله په ما سحر او لس
(۱۰) خُله بیگاه کنبے درود اولولی نو د قیامت په ورځ زما شفاعت
به ده لره لاندې کړی - [صحيح الجامع رقم ۶۳۵۷ - بسند حسن،

والتَّوْبَةُ وَالتَّوْبَةُ لِلْعَمَلِ.

(۱۷) - رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا.

[ابوداؤد رقم: ۱۵۳۱، ابن ماجہ: ۳۸۷۰، مسند احمد رقم: ۱۸۹۸۸، سلسلۃ الاحادیث الصحیحۃ ج ۶/۴۲۱ رقم ۲۶۸۶]

ترجمہ: زہ راضی یم د اللہ پہ رب کیدو باندے اود اسلام پہ دین کیدو باندے اود محمد ﷺ پہ نبی کیدو باندے۔

فائدہ: پہ بعض روایتونو کنبے ددے ذکر درے خلہ لوستل بیان شویدی لکہ مسند احمد کنبے لیکن ہغہ د سند پہ لحاظ سرہ ضعیف دے، صحیح دا دہ چہ یو خل اولوستے شی۔

حدیث کنبے راغلی دی: خوک چہ دغہ دعا صبا او بیگاہ اولولی پہ اللہ باندے دا ذمہ دہ چہ د قیامت پہ ورخ بہ دغہ انسان راضی کوی۔

پہ یو بل روایت کنبے راغلی: نبی ﷺ فرمائی: چا چہ دا ذکر صبا کنبے اولوستلو، زہ ذمہ واریم چہ دا بہ د لاس نہ نیسم او جنت تہ بہ ئے داخلوم۔ او پہ یو بل روایت کنبے دی چہ جنت بہ ورلہ واجب شی۔ السلسلۃ الصحیحۃ ۶/۴۲۱ رقم ۲۶۸۶ - ۳۳۴۔ و صححہ الحاکم ۱/۵۱۸ ووافقه الذہبی

(۱۸) - اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ بَدَنِيْ، اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ

سَمْعِيْ، اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ بَصَرِيْ، لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ.

(درے (۳) کرتہ سہار ماہنام)

[ابوداود رقم ۵۰۹۰، باسناد حسن، الالبانی]

ترجمہ: اے اللہ! ماتہ زما پہ بدن کنبے عافیت راکرہ، اے اللہ! ماتہ زما پہ غور کنبے عافیت (روغوالے) راکرہ، اے اللہ! ماتہ زما پہ نظر کنبے عافیت راکرہ۔

(۱۹) - اَمْسَيْنَا وَ اَمْسَى الْمُلْكُ لِلّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا
اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ
الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَسُوءِ الْكِبَرِ وَفِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ
وَعَذَابِ النَّارِ. (ابن السنی رقم: ۳۶ ص ۲۱)

ترجمہ: مونہ او تولے بادشاہی اللہ دپارہ بیگاہ کرو او تول ثناء او
صفت خاص اللہ دپارہ دی، او نشته حقدار د بندگی سوی د اللہ نہ،
ہغہ ایکی یواخے دی، د هغه هيثوك شريك نشته، اے اللہ! زہ پناہ
غوارم پہ تا سرہ د بز دلی او د کنجوسی او د بوڈاوالی نہ او د دنیا د
فتنو نہ او د عذاب د قبر نہ او د عذاب د آور نہ۔
فائدہ: د اووہ (۷) غتمو غتمو فتنو نہ د بیچ کیدو دعاء دہ، کوم چہ
حدیث کنبے ذکر دی۔

د صبا پہ وخت ذکر

(۲۱) - اَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْاِسْلَامِ، وَكَلِمَةِ
الْاِخْلَاصِ، وَدِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ وَمِلَّةِ اَبِينَا اِبْرَاهِيمَ

خَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ .

[احمد (۴۰۶/۳، ۴۰۷) والدارمی (۲/۲۰۲) رقم (۲۶۹۱) وصحیح فی صحیح الجامع [۴۶۷۴]

ترجمہ: مونبر د اسلام پہ فطرت اود اخلاص (توحید) پہ کلمہ اود خپل نبی محمد ﷺ پہ دین باندے اود خپل پلار ابراهیم علیہ السلام پہ ملت باندے صبا کرو، هغه کلک وو پہ توحید باندے او فرمانبردار وود الله تعالیٰ - او نه وود مشرکانو د ډله نه. فائدہ: داد صحیح فطرت حاصلولو دعا ده.

د اوده کیدو ذکر ونه اود عا کانه

(۱) - اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ اَمُوتُ وَاَحْيَا .

[بخاری ۹۳۴/۲ - مسلم ۳۴۸/۲]

ترجمہ: اے الله! زه ستا په نوم مړ کیرم او ژوندی کیرم.

(۲) - اَللّٰهُمَّ اَسْلَمْتُ نَفْسِيْ اِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ وَجْهِيْ اِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ اَمْرِيْ اِلَيْكَ وَالْجَاثُ ظَهَرِيْ اِلَيْكَ رَغْبَةً وَرَهْبَةً اِلَيْكَ، لَا مَلْجَا وَلَا مُنْجَا مِنْكَ اِلَّا اِلَيْكَ، اٰمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِيْ اَنْزَلْتَ وَبِنَبِيِّكَ الَّذِيْ اَرْسَلْتَ .

[بخاری ۹۳۴/۲ - مسلم ۳۴۸/۲]

ترجمہ: اے الله! ما خپل ځان تاته اوسپارلو او متوجه مے کرو

مخ خپل تاته او اومه سپارلو کار خپل تاته او تکیه مے کړه شا
خپله تاته، د وچه درغبت او یرمے نه تاته، نشته ځائے د پناهی او نه
ځائے د خلاصی مگر تاته، ایمان مے راوړمے ستا په رالیږلی کتاب او
ستا په رالیږی پیغمبر (ﷺ) باند مے .

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : کله چه ته د اوده کیدو اراده
او کړمے نو مخکښی اودس او کړه او بیا په ښی طرف خمله او دا دعا
او وایه ! که ته پد مے شپه مړ شومے نو په اسلام به مړ شه او که سحر
راپاسید مے نو خیر ته به اور سیر مے .

(۳) - بِاسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ إِنْ
أَمْسَكْتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا
تَحْفَظُ بِهِ عِبَادُكَ الصَّالِحِينَ .

[بخاری ۲/۹۳۵-مسلم ۲/۳۴۹]

ترجمه : ستا په نوم مے کیښودو اړخ خپل ا مے رب ته او ستا په نوم
به نه پورته کوم، که واخسته تا روح زما نو رحم او کړه په هغه او که
را پر مے د خودو (روح ځما) نو حفاظت نه او کړه په هغه څه چه ته
پر مے د خپلو نیک بندگانو حفاظت کو مے .

فائده : حدیث شریف کښی راځی، کله چه بستر مے ته راشی، نو
بستره او څنډه، تاته پته نشته په بستره څه پراته دی، بیا به په ښی
طرف خملی او دغه مذکورہ دعا به اولولے !

(۴) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ اَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَآوَانَا
فَكُم مِّمَّنْ لَا كَافِيَ لَهٗ وَلَا مُوْوِيْ .

[مسلم: ۳۴۹/۲]

ترجمہ: ثناء دہ ہغہ اللہ لہ چہ خوراک سکاک نے راکرو او کافی
شو خمونہ. دیر داسے مخلوق شتہ، چہ دہغہ خوگ کافی
کیدونکے نشتہ او نہ نے پناہ ورکونکے شتہ.

فائدہ: دا ہم د خوب دعا دہ، یو خل لوستل نے پکار دی دے سرہ
بندہ شکر گزار جو پریری.

(۵) - سُبْحَانَ اللَّهِ ط (پاکی دہ اللہ لہ) درے دیرش (۳۳)

خلہ.

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ ط (ثناء دہ اللہ لہ) درے دیرش (۳۳) خلہ. اَللّٰهُ اَكْبَرُ ط
(اللہ دیر لوئے دے) خلور دیرش (۳۴) خلہ.

[بخاری ج ۲/۹۳۵، مسلم ج ۲/۳۵۱]

فائدہ: دیتہ تسبیحاتِ فاطمہؑ وائی خکہ ہغے د خپل والد
رسول اللہ ﷺ نہ خادم غو بنستلے وونو ہغوی د خادم پہ خائے ہغے تہ
داتسبیحات او خودل، ددے تسبیحاتو دیر فضائل احادیثو کنبے
راغلی دی، یو صحیح حدیث کنبے راغلی دی چہ پدے زرنیکی
ملاویری. دارنگہ علماء فرمائی: ددے تسبیحاتو پہ پابندی سرہ
انسان تہ اللہ تعالیٰ یو خصوصی قوت او طاقت ورکوی.
علی رضی اللہ عنہ فرمائی: داتسبیحات ما پہ جنگ صفین
کنبے ہم نہ دی پر بخودی.

(۶) - اَللّٰهُمَّ قِنِيْ عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعُثُ عِبَادَكَ

[صحیح: الترمذی ۱۴۳/۳ الکلم الطیب (۳۷، ۳۹) ابن حبان ۳۳۱/۱۲]

[رقم ۵۵۲۲]

ترجمہ: اے اللہ! ماد خپل عذاب نہ اوساتہ پہ کومہ ورخ چہ نہ
بندگان دوبارہ ژوندی کوے .

فائده : دا ذکر به رسول الله ﷺ یو خل لوستلو، کوم روایتو
کبے چہ درے خله راغلی نو هغه د سند په لحاظ سره ضعیف دی
نو صحیح داده چہ یو خل به دغه دعا لوستلے شی .

(۷) - آیه الكرسي یو خل لوستل

(البخاری ۱/۳۱۰، مسلم ۱/۲۷۱)

ترجمہ: کوم کس چہ آیه الكرسي د هر فرض مانځه نه پس او
هره شپه د اوده کیدو په وخت لولی نو خامخا به جنت ته ځی لیکن
د آیه الكرسي معنی زده کول هر مسلمان له پکار دی . دارنگ بیا
په هغه یقین کول پکار دی او حدیث کبے راځی چا چہ دا د شپه
اولوستله نو شیطان به ورته نزدی نه راځی او یو ملائک به دده
حفاظت له راځی .

بله خبره دا هم قابل توجه ده چہ آیه الكرسي یو آیت دے تر : وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ پورے، بعض ناپوهه ورسره : لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ هُمْ
لولی دا خطائی ده .

(۸) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ وَرَبَّ الْاَرْضِ وَرَبَّ
الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ
وَالنَّوَى، مُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَالْاِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ، اَعُوْذُ بِكَ
مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ اَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ اَنْتَ الْاَوَّلُ فَلَيْسَ

قَبْلَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ
الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ
شَيْءٌ اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ .

[مسلم ۳۴۸/۲ - مسند احمد ۲/۳۸۱-۴۰۴-۵۳۶]

ترجمہ: اے اللہ! چہ رب د آسمانونو اور رب د زمکے اور رب د ہر
شیء، چونکے د دانے او د ہڈو کے ئے، رالیرونکے د تورات او د انجیل
او د قرآن ئے، پناہی غوارم پتا د شر د ہر ضرری خیز نہ چہ تہ
نبونکے د ہغہ د تندی ئے، تہ اول ئے پس نشتہ مخکنے ستانہ ہیخ
خیز او روستہ (ہم) تہ ئے پس نشتہ روستہ ستانہ ہیخ شے او تہ
بیکارہ ئے، پس نشتہ ستا د پاسہ ہیخ شے او تہ پتہ ئے پس نشتہ
اخواستانہ ہیخ شے، ادا کرہ مانہ قرض او غنی کرہ ما د فقر (غریبی) نہ .

فائدہ: دا دعا ہم یوخل لوستل پکار دی . دیرہ بہترہ او جامعہ
دعا دہ .

(۹) - قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ، قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ او - قُلْ
أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ .

[بخاری ج ۲/۹۳۵ - ابوداود - ۵۰۵۶]

فائدہ: حدیث شریف کنیے راخی، رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ اودہ
کیدونو دا درمے سورتونہ بہ ئے یوخل لوستل، بیابہ ئے پہ دوارو
لاسونو کنیے چف کرل او درمے خلہ بہ ئے لاسونہ مبارک پخپل تول
بلن راخکل، ددے سورتونو معنی زدہ کول پکار دی چہ انسان پہ

توجه سره لوستلو والا جوړ شی .

(۱۰) - آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ

نه تر آخر د سورت پورې (حدیث کښې راځي چه کوم انسان چه د سورت بقرې دا دوه آخری آیتونه په شپه کښې اولولی نو دده په کافی شی یعنی د شر د شیطان او د شر د انسانانو نه او بعض وائی چه کافی به شی د قیام الیل (تهجدو) نه . علی رضی الله عنه فرمائی : خُما گمان نه دی په یو انسان چه هغه عقل والا وی او بی دی دا آیتونه د شپې د اوده کیدو په وخت کښې نه وائی .

(۱۱) - سُورَةُ بَنِي إِسْرَٰئِيلَ او سورة الزُّمَرِ .

[ترمذی رقم ۳۶۴۶ - وسنده صحیح]

(۱۲) - آلم تنزِيلُ السَّجْدَةِ او تَبَارَكَ الَّذِي .

[ترمذی رقم ۳۶۴۵]

(۱۳) - سُورَةُ الْكَافِرُونَ .

[ابوداود رقم ۵۰۵۵، ترمذی ۳۶۴۳ - وسنده صحیح]

(۱۴) - بِاسْمِ اللَّهِ وَضَعْتُ جَنْبِي، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ ذَنْبِيْ
وَاخْسِئْ شَيْطَانِيْ وَفُكَّ رِهَانِيْ، وَاجْعَلْنِيْ فِي النَّدَى
الْأَعْلَى .

[ابوداود : ۵۰۵۴، حدیث صحیح]

ترجمه : د الله په نوم سره ما خپل اړخ کیخودو، ای الله ! ماته

زما گناهونه وبخنبه اوزما شیطان مانه وشړه، اوزما خت زما د هرې ذمه واری نه د خپلې وعدې مطابق خلاص کړه او ما په اوچت مجلس والو کنبې شامل کړه۔

فائده : د شیطان د تختولو، د مغفرت دپاره او د عذاب نه د بچ کیدو بهتره دعاء ده۔

(۱۵) - اَللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ اَنْتَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَّ اِلٰهُ كُلِّ شَيْءٍ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ وَالْمَلٰئِكَةُ يَشْهَدُوْنَ، اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَهٖ وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَقْتَرِفَ عَلٰى نَفْسِيْ سُوْءًا اَوْ اَجْرَةً عَلٰى مُسْلِمٍ .

[مسند احمد ۶۸۵۱، ومجمع الزوائد : ۱۲۲/۱۰ باسناد حسن]۔

ترجمه : اے الله! د زمکې او د آسمان پیدا کونکيه! په پټ او ښکاره پوهیدونکيه، د هر خیز پالونکيه او د هر خیز د بندگۍ حقداره، زه گواهی کوم چه تانه سوی بل هیڅوک حقدار د بندگۍ نشته، ته په ذات او صفاتو کنبې ایکی یواځې ئې او محمد ﷺ ستا بنده او ستا رسول دې او ملائک هم گواهی کوی۔ اے الله! زه په تا پورې پناه غواړم د شیطان نه او د هغه د شرک نه او ددې خبرې نه چه په خپل نفس باندې څه گناه او کړم یا هغه دیو مسلمان اړخ ته راکاږم۔ (یعنی غلط نسبت ورته وکړم)

فائدہ : نبی علیہ السلام ددی دعاء دومرہ اہتمام کرے وو چہ د
نے ابوبکر صدیق ؓ تہ خود لے وہ چہ دا سہار او مابنام او کلہ ج
اودہ کیہے وایہ او بیا عبد اللہ بن عمرو بن العاص رضی اللہ عنہم
پہ یو کاغذ باندے لیکلے وہ۔ پدے کبے دیرے زیاتے فائدے دی۔

(۱۷) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَفَانِي وَآوَانِي وَأَطْعَمَنِي
وَسَقَانِي وَالَّذِي مَنَّ عَلَيَّ فَأَفْضَلَ، وَالَّذِي أَعْطَانِي
فَأَجْزَلَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ، اَللّٰهُمَّ رَبَّ كُلِّ
شَيْءٍ وَمَلِيْكَهٗ وَاِلٰهَ كُلِّ شَيْءٍ، اَعُوْذُ بِكَ مِنَ النَّارِ .

[ابوداؤد رقم: ۵۰۵۸، وشرح السنہ: ۱۰۶/۵ - والنسائی فی عمل

اليوم والليلة: ۷۹۸ حدیث صحیح، البانی]

ترجمہ : صفتونہ د کمال خاص اللہ لرہ دی ہغہ ذات چہ زما د
تولو کارونو) کفایت ئے وکرو او ماتہ ئے حائے راکرو او ماتہ ئے
خوراک او سکال راکرو۔ او ہغہ ذات چہ پہ ما باندے ئے احسان وکرو
او بہترین (احسان ئے) وکرو، او ہغہ ذات چہ ماتہ ئے راکرہ او زیات
ئے راکرہ، اللہ تعالیٰ لرہ شکر دے پہ ہر حال کبے، اے اللہ ! چہ تہ رب
د ہر شی ئے او مالک د ہغے ئے، او حقدار د بندگی د ہر شی ئے، زہ پہ
تا سرہ پناہ غوارم د اور نہ۔

فائدہ : کلہ چہ د اودہ کیدو ارادہ ئے وی نو د اړخ لگولو پہ حالت
کبے دے دا دعا ووائی۔

(۱۸) - اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ رَبِّيْ وَضَعْتُ جَنْبِيْ فَاغْفِرْ لِيْ

ذُنْبِي .

[ابن السنی: ۷۱۴ - والنسائی فی عمل الیوم واللیلۃ: ۷۷۵]

ترجمہ: اے اللہ! زما رہے ستانوم اخستوسرہ خیل اہخ مے
کی خودنو تہ زما گناہ معاف کرہ۔

فائدہ: رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ د خوب دپارہ اہخ اولگولونودا
دعاء بہ ئے اولوستہ۔

(۱۹) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ رُؤْیَا صَالِحَةٍ، صَادِقَةٍ غَیْرِ
كَاذِبَةٍ، نَافِعَةٍ غَیْرِ ضَارَّةٍ .

[ابن السنی: ۷۴۳ صحیح موقوف علی عائشہ]

ترجمہ: اے اللہ! زہ ستانہ د نیک او درشتینی خوب سوال کوم
چہ دروغ نہ وی، نفع ورکونکے وی، ضرر ورکونکے نہ وی۔

(۲۰) - اَللّٰهُمَّ خَلَقْتَ نَفْسِیْ، وَاَنْتَ تَوَفَّاهَا لَكَ
مَمَاتُهَا وَمَحْيَاہَا، اِنْ اَحْيَيْتَهَا فَاَحْفَظْهَا، وَاِنْ اَمَتَّهَا
فَاَغْفِرْ لَهَا، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْعَافِیَةَ .

[مسلم: ۳۴۸/۲ رقم: ۷۰۶۳]

ترجمہ: اے اللہ! تازما نفس پیدا کریدے، ہم تہ بہ دہ لہ مرگ
راولے، ستا دپارہ د ہغہ مرگ او ژوند دے، کہ چرمے ہغہ تہ ژوندے
اوساتے نو د ہغہ حفاظت وکرہ او کہ چرمے تہ ہغہ تہ مرگ راولے نو
ہغہ اویخبہ۔ اے اللہ! زہ ستانہ د عافیت سوال کوم۔

د خوب نه را بیداریدلو دعا گانے

(۱) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ اَحْيَاَنَا بَعْدَ مَا اَمَاتَنَا

وَالِيْهِ النُّشُوْرُ

[بخاری ۲/۹۳۴، مسلم ۲/۳۴۸]

ترجمہ: شکر دے ہغہ اللہ لرہ چہ را ژوندی ئے کرو مونږہ پس د مرگ (یعنی خوب) ځمونږ نه او هغه طرفته زمونږ ورپورته کیدل دی.

(۲) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ عَافَانِيْ فِيْ جَسَدِيْ وَرَدَّ عَلَيَّ

رُوحِيْ وَاَذِنَ لِيْ بِذِكْرِهِ

[الترمذی: ۳۴۰۱، ابن السنی رقم ۹ - بسند صحیح - الکلم الطیب (۳۴)]

ترجمہ: صفتونه دی هغه الله لرہ چہ جوړمے ئے کرو بدن ځما او واپس ئے کرو روح ماته او حکم ئے او کرو ماته دخپل ذکر. فائده: کله چہ انسان سحر را پاخیږي نو دا دا گانے به وائی.

(۳) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ رَدَّ اِلَيَّ نَفْسِيْ بَعْدَ مَوْتِهَا وَلَمْ

يُمِتْهَا فِيْ مَنَامِهَا، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُوْلَا وَلَئِنْ زَالَتَا اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِنْ

بَعْدِهِ، إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُمَسِّكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ
إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ.

[ابن السنی رقم ۱۲ الحاکم ۱/۵۴۸ المجموع ۱۰/۱۲۰ وسنده صحیح]

ترجمہ: شکر دے ہغہ اللہ لرہ چہ واپس ئے کړو ماته روح خما
پس د مرگ د هغه نه او وفات ئے نکړو په خوب کښے، ثنا ده هغه الله
لرہ چہ آسمانونه اوز مکہ ئے تینگه کړیده د زائل کیدونه او که د
خپل خائے نه زائل شی نو نه ئے شی راتینگولے هیڅوک پس د
(زائل کولو) د الله نه، بیشکه الله دے صبرناک، بخښونکے. ثنا ده
هغه الله لرہ چہ آسمان ئے بند کړیدے ددے نه چہ په زمکه
راپریوخی مگرد الله په حکم، بیشکه الله دے په خلقو شفقت والا
مهربان.

فائده: حدیث پاک کښے راخی چہ کله انسان د خوب نه راپاخی
نو ملائک او شیطان دواړه ورله په جلتی سره راشی، شیطان ورته
واځی ددے ورځے شروع په گناه سره او کړه! او ملائک ورته واځی: په
نیکۍ سره شروع او کړه نو که دا دعائے اولوستله او چرته د کټ نه
پریوتو او مړ شو نو شهید به وی او که مونځ ته پاسیدو نو دده
پاسیدل به فضیلت در فضیلت وی.

د شپے د بیدارید لو دعا گانے

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

[بخاری ۱۵۵/۱ - الترمذی ۱۴۶/۳ - ابوداود ۹۶۴/۳]

ددے الفاظو ترجمہ تیرہ شویده

فائدہ :- حدیث کنبے راخی خوک چہ د شپے رابیدار شو اودا ذکر ئے اولوستلو اوبیائے دعا اوکړه نو دعا به ئے خامخا قبلیری او که اودس ئے اوکړو اوبیائے ورسره مونخ اوکړو نو مونخ به ئے قبول شی، نو دا ډیره فائده منده دعا ده. یو بل حدیث کنبے راخی : خوک چہ په اوداسه کنبے اوده شی او ذکر سره اوده شی نو د شپے هر وخت چہ ده دعا اوکړه نو که د دنیا سوال وی او که د آخرت، الله پاک به ئے خامخا قبول کری. (الترمذی بسندجید)

کله چہ انسان تهجد و ته راپاسیری نو د سوره العمران آخری آیتونه د اولولی د : اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ نَه تر آخره پورے .

[بخاری ج ۷/۲ - رقم : ۴۵۶۹، و ۶۲۱۵، مشکاة ۱۰۶/۱]

(۲) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ

وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، سُبْحَانَ اللَّهِ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا
قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

[بخاری رقم : ۱۱۵۴ ، مسند دارمی ۲/ ۲۰۲ رقم : ۲۶۹۰ الترمذی

ج ۲/ ۱۷۸]

فائدہ : حدیث کنبے راخی : خوگ چہ دشیپے رابیدار شو اودا دعا
ئے اولوستله اوبیائے داسے اوویل : اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ (ایہ اللہ ﷻ ماتہ
بخنہ اوکړہ) یا دعا وغواړی نو ددے انسان استجابت به اوشی یعنی
دده دعا به قبوله شی او که ادس او مونخ اوکړی نو مونخ به ئے
قبول شی۔ (بخاری)

(۳) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ، رَبُّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ .

[صحیح : السنن الکبری للنسائی رقم : ۱۰۶۳۴ ، ابن السنی : ۷۵۷ -
النسائی فی عمل الیوم واللیلة : ۸۶۴ - صحیح الجامع : ۴۵۶۹ - کتاب
الدعاء للطبرانی : ۷۶۴]

ترجمہ : نشته حقدار د بندگی سوی د الله تعالیٰ نه ، یواخے دے ،
زورور دے ، رب د آسمانونو اود زمکے دے اود هغه خه چه ددوی په
مینخ کنبے دی ، غالب دے ، بخښونکے دے۔

فائدہ : رسول الله ﷺ به چه کله دشیپے راپاڅیدونو دا دعا به ئے
ولوسته۔ دا دعا دتهجدونه مخکې لوستل پکار دی۔

په خوب کښه دیریدلو دعا

(۱) - اَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ
وَمِنْ شَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَخْضَرُونَ.

[مسند احمد ۱۸۱/۲ - ابوداود ۳۸۹۳ - الترمذی رقم ۳۵۱۹ - مسند
حسن لشواهده ۷۵۰ - الصحيحة ۲۶۴]

ترجمه: پناه غواړم په کلمو د الله چه پوره دی د غضب د هغه نه
او د عذاب د هغه نه او د شر د بندگانو د هغه نه او د وسوسو د
شیطانانو نه او د دې نه چه راشی دوی ماته.

فائده: حدیث شریف کښه راځی، یو سر په راغی او رسول الله
ﷺ ته ئې شکایت او کړو چه زه په خوب کښه یریرم نو هغوی ورته
اوفرمائیل: کله چه ته خپله بستر ته راشی، نو دغه دعا وایه! هر
کله چه دې سړی دغه دعا شروع کړه نو الله تعالی ترې هغه یره
ختمه کړه. (احمد) دغه شان یو بل سړی رسول اکرم ﷺ ته
شکایت او کړو چه زه په خوب کښه دیرم خیزونه وینم؟ نو نبی
کریم ﷺ ورته دغه مذکوره دعا ارشاد اوفرمائیله. یو بل حدیث
کښه راځی چه کوم سړی له خوب نه ورځی نو دغه دعا دې لولی.

خوک چه د سرکش شیطانانونه یریری

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَا يَجَاوِزُهَا بَرٌّ وَلَا
فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَبَرًّا وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ
وَمِنْ شَرِّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ وَمِنْ
شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمِنْ شَرِّ
كُلِّ طَارِقٍ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ، يَا رَحْمَنُ.

[رواه احمد فى المسند: ٤١٩/٣ - المجمع: ١٢٦/١٠]

ترجمه: زه د الله په پوره کلمو سره پناه غواړم چه د هغه نه نه
نیک تجاوز کولې شی او نه بد، د هغه خیزونو نه چه الله پیدا کړیدی
او په زمکه کښه ئې خواره کړیدی او د شر د هغه شی نه چه د
آسمان نه نازلېږي او د شر د هغه خیزونو نه چه په زمکه کښه ئې
پیدا کړیدی او د شر د هغه څه نه چه د زمکه نه راوځي او د شپې او د
ورځې د فتنو د شر نه او د شر د هر راتلونکي نه سوئ د هغه
راتلونکي نه چه په خیر سره راشي، اے بے حده رحم کونکيه!-

کله چه انسان بد خوب اووینی

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ الشَّیْطَانِ

[البخاری ۱۰۴۳/۲ - ابوداود رقم ۵۰۲۰]

ترجمه: ای الله! زه پناهی غوارم په تاد شر ددے خوب نه او د شر د شیطان نه او کله چه ته بڼه خوب اووینی نو عالم یا خپل دوست ته ئے بیان کړه او د الله تعالی شکریه ادا کړه او بد خوب هیچاته هم مه بیانوه!.

فائده: حدیث کښے راځی کچرته تابد خوب اولیدو نو گس طرفته درمے ځله لارمے توکه او دغه دعا اووایه -

د جامو اغوستلو دعاګانے

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا هُوَ لَهُ

وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا هُوَ لَهُ .

[الترمذی رقم ۱۷۶۷ - مسند احمد ۳۰/۳ - ۵۰ و صححه ابن حبان

رقم ۱۴۴۲ والحاکم ۱۹۲/۱ بسند صحیح]

ترجمه: ای الله! زه تانه غوارم خیر ددے جامے او هغه خیر چه دا جامه ورله جوړه ده او پناه غوارم پتا د شر ددے نه او د هغه شر نه چه دا جامه ورله جوړه ده.

فائدہ : حدیث شریف کہنے راخی رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ جامہ اغوستلہ نو د هغه نوم بہ ئے واغستہ چہ مثلاً دا قمیص یا خادر یا پتکے دیے، بیا بہ ئے دغہ دعا اولوستلہ.

(۲) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ كَسَانِيْ هَذَا الثَّوْبَ وَرَزَقْنِيْهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّيْ وَلَا قُوَّةٍ .

[ابوداؤد ۴۰۲۳/۲ - ابن ماجہ ۳۲۸۵ - مسندہ حسن]

ترجمہ : صفتونہ دی هغه الله لره چہ وائے غوستہ ماتہ دا جامہ، اورائے کرہ ماتہ پہ غیر د طاقت خمانہ.

فائدہ : حدیث کہنے راغلی دی چہ کوم انسان جامہ واغوستلہ اودا دعائے اولوستلہ نو الله تعالیٰ بہ ئے تول مخکنی گناہونہ معاف کری او یو روایت کہنے ورسره دا ہم شتہ چہ روستنی گناہونہ بہ ئے ہم معاف شی، لیکن د هغه سند کمزور مے دیے.

(۳) - اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ كَسَوْتَنِيْهِ اَسْأَلُكَ مِنْ

خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ.

[صحیح : ابوداؤد : ۴۰۲۰ - والترمذی : ۱۸۳۸ - المستدرک : ۷۴۸۵ - صحیح الجامع : ۴۵۴۰ - شعب الایمان : ۱۶۲۸۴ - الآداب للبيهقي : ۷۷۹، مسند ابی یعلیٰ رقم : ۱۰۷۹ اسنادہ صحیح - حسین سلیم اسد]

ترجمہ : اے الله ! تاراته جامہ واغوستوله پس تالره شکر دیے، زہ تانہ ددیے خیر غوارم او او هغه خیر چہ دا جامہ ورله جوړہ ده، او پناه

غواړم په تاسره د شر د دې نه او د هغه شر نه چه دا جامه ورله جوړه ده.

فائده: د جامو د اغوستو په وخت کښه دیرمه دعاگانې راغلي دي، هغه ټولې جمع کول افضل دي.

بل ته د جامو د مبارکۍ ورکولو د عا

(۱) - تَبْلِي وَ يُخْلِفُ اللَّهُ تَعَالَى .

[رواه ابو داود رقم - ۴۰۲۰ و الترمذی رقم ۱۸۳۸ - صحيح]

ترجمه: زورکه دا لباس او الله تعالی به بل (نوم) درکړي.
فائده: حديث کښه راځي: کله به چه صحابه کرامو کښه چا نومې جامې واغوستې نو دا عا به مونږ ورته کوله.

(۲) - اَبْلٍ وَاَخْلَقُ .

[ابو داود ۴۰۲۴ - البخاری رقم ۵۸۲۳]

ترجمه: زوره کړه، يا زړه دې شي (دا جامه) پتا باندې.
فائده: حديث کښه راغلي، رسول الله ﷺ يومې وړمې جينې ته څه جامه ورکړه او داسې الفاظ ئې ورته اووئيل: [اَبْلٍ وَاَخْلَقُ]
ليکن د سړو دپاره دغه مذکور الفاظ دي.

(۳) - اَلْبَسْ جَدِيدًا وَعِشْ حَمِيدًا وَمُتْ شَهِيدًا

شَهِيدًا

[ابن ماجه رقم ۳۵۵۸ - ابن السنی رقم ۲۶۸ - احمد ۸۹/۲]

ترجمہ : واغونده نومے اوژوند تیر کره ستائیلے شومے او مړ شه شهید .

فائده : حدیث کنبے راخی رسول الله ﷺ په عمر فاروق رضی الله عنه باندے سپین قمیص اولیدلو نو ورته ئے وفرمایل : جامه نومے ده که وینخل شومے ؟ هغه اووئیل : وینخل شومے ده . په یو روایت کنبے راخی : نومے ده ، نو رسول الله ﷺ ورته دغه دعا او فرمائیله . ددے نه معلومه شوه چه که چا نومے جامه یا وینخل شومے جامه اغوستے وه نو دغه مذکوره دعا باندے ورته مبارکی ورکول پکار دی .

د جامے د ویستلو دعا

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

[ابن السنی رقم ۲۷۳ - ارواء الغلیل ۵۰ صحیح لغیره]

ترجمہ : په نوم د هغه الله چه د هغه نه سوا بل څوك د عبادت حقدار نشته .

فائده : حدیث کنبے راخی : کنه چه انسان د غسل دپاره جامه اویاسی نو دا دعا به وائی . لیکن علماء فرمائی : د خوب یاد متیازو کولو دپاره هم دا دعا لوستل شی ځکه په دے ټولو حالاتو

کنبه عورت بنکاره کیری .

بیت الخلاء ته د ننوتلو دعا

(۱) - بِسْمِ اللَّهِ (ابن السنی رقم ۲۱، الارواء ۵۰)

ترجمه : (په نوم د الله تعالی شروع کوم)

فائده : حدیث کنبه راځی : د انسان د عورت او پیریانو د سترگو په مینځ کنبه پرده بسم الله ده کله چه بیت الخلاء ته ننوځی .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ .

[رواه البخاری ۱/۲۲۶ فی الوضوء باب ما یقول عند الخلاء - ابوداود رف]

۵۰۴ - الترمذی رقم ۱۰۵]

ترجمه : زه پناه غواړم په تاد پلټی او شیطانانو نه .

(۳) - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ .

[ابوداود فی الطهارة رقم : ۴) مسند احمد ۴/۳۶۹، ۳۷۳ رقم : ۱۲۰۰۲]

ابن ماجه رقم ۲۹۸ -]

ترجمه : زه پناه غواړم په الله پورې د نارینه شیطانانو او د زنانه شیطانانو نه .

فائده : دادعا لوستل هم جائز دی خو پوښی غوره ده، ځکه چه هغه د صحیحینو په روایت کنبه راغلی ده .

بَيْتُ الْخَلَاءِ نَهْ دِ رَاوْتُو دَعَا

(۱) - غُفْرَانُكَ.

[احمد ۶/۱۵۵ - ابو داود رقم ۳۰ - ابن ماجه رقم ۳۰۰ - الحاكم ۱/۱۵۸]
ترجمه: (ایے اللہ! زہ تانہ د بخبننے سوال کوم)۔
فائدہ: دا حدیث صحیح دے، رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ د بیت
الخلاء نہ راوتلو نو دغہ دعا بہ ئے فرمائیلہ.

د اوداسہ دعا گانے

(۱) - بِسْمِ اللَّهِ (شروع کوم پہ نامہ د اللہ)۔

(ابن السنی ۲۷ - البیہقی ۴۳/۱ - النسائی ۶۱/۱)
فائدہ: د اوداسہ پہ شروع کنبے صرف لفظ د بسم اللہ راغلے دے،
پدے اکتفاء کول سنت دی، دلته خلقو نورے دعا گانے د خان نہ
جوہرے کریدی چہ د ہغے نہ خان ساتل پکار دی.

(۲) - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ .

[ابن السنی رقم ۳۰ - الحاكم ۱/۵۶۴]

ترجمہ: پاکی دہ تالہ ایے اللہ! او صفتونہ دی تالہ، زہ گواہی کوم چہ نشته سوا ستانہ بل خوک حقدار د عبادت، بخبنہ غوارم ستانہ او توبہ اوباسم تاتہ.

فائدہ: دا دعا بہ د اودس نہ فارغیدو پہ وخت وائی، حدیث کنبے راخی: چا چہ دا دعا اولوستلہ نو دا بہ پہ یو کاغذ کنبے اولیکلے شی او هغه نہ پرانستل کیبری مگر پہ ورخ د قیامت باندے یعنی دہ لہ بہ د هغه ثواب خامخا ورکیدے شی او پدے کنبے اشارہ دہ دے تہ چہ ددہ آخرہ خاتمہ بہ بنہ وی.

(۳) - أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

[مسلم ۱۲۲/۱ - النسائی ۹۲/۱ - الترمذی ۵۵/۱]

ترجمہ: زہ گواہی کوم چہ د اللہ نہ سوا بل لائق د عبادت نشته او گواہی کوم ددے چہ محمد ﷺ د اللہ بندہ او د هغه رسول دے. فائدہ: حدیث کنبے راخی چا چہ دا ذکر د اودس کولو نہ پس اولوستو نو د جنت اتہ وارہ دروازے بہ ورته پرانستل شی، پہ کومہ دروازہ چہ دا غواری داخل دے شی. لیکن پہ روایت د ترمذی کنبے ورسره دا الفاظ ہم راغلی دی:

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ.

(ابن السنی رقم ۳۲)

ترجمہ: ایے اللہ مونہ او گرخوے د توبہ و بستونکو او پاکی خوبونکو نہ.

او ددے سند ہم صحیح دے، نو دا ورسره ہم ملگرے کول پکار

دی، البتہ بعض خلق دے روایت کنبے دگوتے اوچتولو او آسمان تہ
دکتلو تذکرہ ہم کوی، لیکن دغہ چرتہ احادیثو کنبے نشتہ دے،
بلکہ دگوتے اوچتول یو ضعیف روایت د ابو داؤد، ابن السنی او
مسند احمد کنبے راغلی دی، نو سنت ترمے جو پول ندی پکار بلکہ
نہ کول ئے غورہ دی، پہ اوداسہ کنبے صرف دغہ ذکر ونہ ثابت دی،
باقی نور تپولے دعا گانے، ذکر ونہ او سورت ونہ صحیح احادیثو کنبے
نشتہ، نو صرف دا لوستل پکار دی پہ نور و خان سترے کول ندی
پکار، البتہ یوہ دعا بلہ دہ:

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ ذَنْبِيْ وَوَسِّعْ لِيْ فِيْ دَارِيْ وَبَارِكْ لِيْ فِيْ
رِزْقِيْ .

(اے اللہ! ماته زما گناہ معاف کرہ اوزما پہ کور کنبے فراخی پیدا
کرہ اوماته زما پہ رزق کنبے برکت و اچوہ۔
لیکن علماء وائی چہ دا دعا صحیح دہ خود اودس نہ دہ بلکہ
عامہ دعا دہ۔ [ابن السنی رقم ۲۸ تمام المنہ]

کور تہ د ننوتو دعا او ذکر

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلِجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ
بِسْمِ اللّٰهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللّٰهِ خَرَجْنَا وَعَلَى اللّٰهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا.
[ابوداؤد رقم: ۵۰۹۶، مشکوٰۃ: ۱/۲۱۵ وفيہ انقطاع]

ترجمه: اے اللہ! زہ تانہ بہترین خائے د داخلیدو غوارم او بہترین خائے د وتلو۔ مونہ د اللہ پہ نوم سرہ ننوتو او د اللہ تعالیٰ پہ نوم سرہ بھر شو او مونہ پہ اللہ تعالیٰ باندے چہ ز مونہ رب دے توکل اوکړو۔ (تول کارونه مو هغه ته وسپارل)

(۲) - حدیث نبوی کنبے راخی: إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ، فَذَكَرَ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ وَعِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ لَا مَبِيتَ لَكُمْ وَلَا عَشَاءَ وَإِذَا دَخَلَ وَلَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ، فَإِذَا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ طَعَامِهِ قَالَ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ وَالْعَشَاءَ۔

[صحيح ابن ماجه: ۳۸۸۷- الادب المفرد: ۱۰۹۶]

ترجمه: کله چہ انسان خپل کور ته د ننوتو په وخت ذکر اوکړی او د خوراک په وخت هم د اللہ تعالیٰ ذکر وکړی نو شیطان خپلو ملگرو ته داسه وائی چہ نه خو ستاسو دپاره دلته د شپې تیرولو خائے شته او نه د شپې خوراک (موندلے شی) او که چرې کور ته د ننوتو په وخت د اللہ تعالیٰ ذکر اونکړی نو شیطان خپلو ملگرو ته وائی چہ دلته تاسو ته د شپې د اوسیدو موقع ملاؤ شوه او که چرې د خوراک په وخت (هم) د اللہ تعالیٰ ذکر اونکړی نو شیطان خپلو ملگرو ته وائی چہ دلته تاسو ته د شپې تیرولو سره خوراک هم ملاؤ شو۔

فائده: که چرې دا دعا: اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلِجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ بِسْمِ اللّٰهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللّٰهِ خَرَجْنَا الخ اولولی هم جائز ده ځکه چہ په عموماتو کنبے راغلے ده، اگر که دا روایت سنداً د انقطاع دوجه نه ضعیف دے لیکن کور ته د ننوتو په وخت کنبے د اللہ تعالیٰ ذکر

کول پکار دی کہ چرمے دغه دعا اولولی هم صحیح ده۔

کورنه دبهر وتلو دعا

(۱) - بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

[ابوداود رقم ۵۰۹۵ - الترمذی رقم ۳۴۲۲ - ابن حبان ۲۳۷۵ - ابن السنی رقم ۱۷۸ - وسنده صحیح]۔

ترجمہ : پہ نوم د الله شروع کوم او توکل مے کرے پہ الله تعالى باندے، نشته د گناه نه اوریدل او نه د نیکی توفیق ورکول مگر پہ الله تعالى .

فائدہ : حدیث کنبے راخی : کله چه سرے د کورنه اوخی او دا دعا او وائی نو ده ته به او وئیل شی چه ته د شیطان نه ستا حفاظت اوشو او هدایت درته اوشو او الله ستا دپاره کافی شو نو یو شیطان د بل شیطان سره ملاؤ شی او وائی چه ته به څنگه دا سرے گمراه کرے، چه دده الله پاک کافی شویدم او هدایت ورته شویدم او حفاظت ئے شویدم .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَضِلَّ اَوْ اُضِلَّ اَوْ اَزِلَّ اَوْ اُزَلَ اَوْ اَظْلِمَ اَوْ اُظْلَمَ اَوْ اُجْهَلَ اَوْ یُجْهَلَ عَلَیَّ .

[ابوداود رقم ۵۰۹۴ - الترمذی ۳۴۲۳ - وسنده صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پتا ددے نہ چہ خوگ گمراہ کرم یا
ما گمراہ کری یا زہ اوخوئیرم یا بل خوے کرم یا ظلم اوکرم یا پہ ما
ظلم اوشی . یا زہ چا سرہ ناپوھی اوکرم یا ما سرہ ناپوھی اوشی .

مسجد تہ د داخلیدو او وتلو دعا گانے

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ .

[ابن السنی رقم/۸۸ - وسندہ حسن - الکلم الطیب ۶۳]

ترجمہ: پہ نوم د اللہ شروع کوم . اے اللہ! رحمت را اولیرے پہ
محمد ﷺ باندے .

فائدہ: رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ مسجد تہ داخلیدلو نو دا دعا
بہ ئے لوستلہ، دارنگ کلہ بہ چہ د مسجد نہ بھر وتلو نو ہم دا بہ
ئے لوستلہ .

(۲) - رَبِّ اغْفِرْ لِيْ ذُنُوْبِيْ وَافْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ
رَحْمَتِكَ .

[ترمذی ج ۱ / ۳۳۹ رقم ۳۱۴، صحیح]

ترجمہ: اے ربہ خما! بخسنہ اوکرہ ماتہ د گناہونو خما او
پرانزہ ماتہ دروازے د رحمت خپل .

فائدہ: رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ مسجد تہ داخلیدو نو دا دعا بہ
ئے لوستلہ او مخکنے بہ ئے ترمے درود لوستلو، دارنگ کلہ بہ چہ
وتلو نو دا بہ ئے لوستلہ :

(۳) - رَبِّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ فَضْلِكَ . [الترمذی ج ۱ / ۳۳۹ رقم ۳۱۴]

ترجمہ: اے ربہ خما! ماته دخیلو گناہونو بخبننه اوکرے او پرانزه ماته دروازے د فضل (مهربانی) خیل .
 ددے دعانه مخکنے ہم رسول اللہ ﷺ درود لوستے دے نو چہ اولہ دعا او دا دویمہ دعا یوحائے کرے نو عمل به ستا پوره شی پہ سنت طریقہ باندے .

(۴) یا - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ -

[رواه مسلم و ابوداؤد والنسائی . ابن السنی رقم ۱۵۶]

ترجمہ: اے اللہ! زہ تانه ستاد مهربانی سوال کوم! . (دا هم د وتلو وخت کنے وئیلے شی)

(۴) - اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ .

[ابن السنی رقم ۸۷]

(معنی ئے مخکنے تیرہ شوہ)

فائدہ: دا دعا هم رسول اللہ ﷺ لوستے ده او ترغیب ئے ورکریدے چہ دا دعا لولی او مخکنے ترے سلام پہ رسول اللہ ﷺ اچوی او کله چہ وتلی نو داسے وایی:

اَللّٰهُمَّ اَعِزَّنِيْ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ

[حدیث ابن السنی رقم ۸۶ - ابن ماجه رقم ۷۷۳]

پہ بل روایت کنے د - اَعِزَّنِيْ پہ حائے - اِعْصِمْنِيْ راغلے دے -

[ابن حبان رقم ۱۳۲۱ - وسندہ صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! ماد شیطان رتیلے شوی نہ اوساتہ (دے نہ مخکنے ہم سلام راغله دے په رسول الله ﷺ باندے .

(۵) - اَعُوذُ بِاللّٰهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ

الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ .

[رواه ابو داود رقم ۴۶۶ وسنده صحيح]

ترجمہ: پناه غوارم په لوئی الله او په مخ د الله تعالى چه عزتمند دے او په بادشاهی د الله چه پخوانی ده د شیطان رتیلے شوی نه۔

فائده: حدیث کنبے راغلی دی، کله چه سرے مسجد ته ننوخی اودا دعا اووایی نو شیطان وائی: حُما نه توله ورخ محفوظ شو۔

مسجد کنبے اخستونکی، خر خونکی ته

دا دعا کول پکار دی

لَا أَرْبَحَ اللَّهَ تُجَارَتَكَ .

[اسنادہ صحیح: الترمذی: ۱۳۴۴ - الدارمی: ۱۴۰۸ - صحیح ابن

خزیمه: ۳۰۵ - ابن السنی: ۱۵۴]

ترجمہ: الله دے تاته ستا په تجارت کنبے فائده درنکړی۔

فائده: کله نا کله په داسے موقع کنبے بنیرے کول هم جائز وی
خکه چه مسجد د تجارت دپاره نه دے جوړ شوی، هغه خو آخرت
جوړولو دپاره جوړ دے، اودا انسان د هغه د جوړولو حقیقت او

مقصد بدلوی، دنیا پہ کنبے رادنہ کوی۔

مسجد کی د ورک شوی شی تلاش کونکی تہ
داسے بیرہ اوکرہ

لَا رَدَّهَا اللَّهُ عَلَيْكَ.

[مسلم ۱/۲۱۰ - الدارمی: ۱۴۰۸]

ترجمہ: اللہ دے ستا ورک شوی شی تاتہ واپس نکری۔

د اذان او اقامت دعا گانے

د اذان او اقامت جواب ورکول دیر فضیلت لری۔ حدیث کنبے
راخی: چا چہ پہ یقین سرہ جواب ورکړو نو جنتی دے۔ د اذان
جواب به داسے ورکوی څنگه چہ مؤذن وائی لیکن - حَيَّ عَلَى
الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ - کنبے به صرف: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا
بِاللَّهِ - وائی۔ مَا شَاءَ اللَّهُ - ورسره نشته۔ دارنگ: اَلْعَلِيُّ الْعَظِيمُ -
هم دلتہ ورسره وئیل نشته۔ د الصَّلَاةِ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ - په جواب
کنبے به هم - الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ وائی۔ صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ وَبِالْحَقِّ

نَطَقْتُ - به نه وائی حُکمه دا صحیح حدیث کنبے ندی ثابت.
 دارنگه د: قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ - په جواب کنبے به هم - قَدْ قَامَتِ
 الصَّلَاةُ - وائی. اَقَامَهَا اللَّهُ وَأَدَامَهَا - ډیر ضعیف حدیث کنبے
 راغلی دی نو حُکمه علماء وائی: دا به نه وائی د وچه د ډیرو دلائلو نه
 چه دلتته ئے ذکر نشی کیدم. دارنگ د اذان د اوریدو په وخت "جل
 جلاله" وئیل هم چرته حدیث کنبے نشته.

دغه شان د اذان نه مخکښی: الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ
 وَيَا حَبِيبَ اللَّهِ - وئیل بدعت دے.
 د اذان نه پس درود وئیل په صحیح احادیثو کنبے راغلی دے، د
 درود نه پس به دا دعا وائی:

(۱) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ
 الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدَ بْنَ الْوَسِيْلَةِ وَالْفَضِيْلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا
 مَحْمُوْدًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.

ترجمه: اے الله! چه ته مالک د دے پوره دعوت ئے او مالک د
 مانځه اودریدونکی ئے، ورکړه محمد ﷺ ته وسیله مقام او غوره
 والے او وے لیږه هغه مقام محمود ته چه تا ورسره وعده کړیده.
 فائده: اول درود لوستل او بیا دا دعا لوستل پکار دی.

حدیث کنبے دی: چا چه حُما دپاره دا دعا اولوستله نو حُما
 شفاعت دده دپاره حلال شو. دا دعا هم پدے الفاظو صحیح ده، نور
 الفاظ پکښه چا د حُان نه زیاتی کړیدی لکه لفظ د: وَالذَّرَجَةُ الرَّفِیْعَةُ

- شو دا چاد خان نه ورسره زياتی کړ دے . او د بيهقي په روايت کښه
ورسره - اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ - راغلي دے مگر هغه هم شاذ او
ضعيف روايت دے .

[البحاری ۸۶/۱ ابو داود ۱۰۶/۱ - الترمذی رقم ۲۱۱ - النسائی رقم
۲۵۶ - ارواء الغلیل رقم ۲۴۳]

(۲) - وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ
لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا
وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا .

[مسلم ۱۶۷/۱ رقم: ۸۷۷]

ترجمه: زه گواهی کوم چه نشته سوا د الله نه بل حقدار د
عبادت یو ذات دے، شریک نه نشته او گواهی کوم چه محمد ﷺ
د الله بنده او د هغه رسول دے، زه راضی یم په الله چه خمارب دے او
په اسلام چه خما دین دے او په محمد ﷺ چه خما رسول دے .

فائده: حدیث کښه راځي: کوم انسان چه دمؤذن اذان واوریدو
او دا دعائے اولوستله نو الله پاک به دده گناهونه معاف کړي . بعض
علماء وائی دا دعا به د أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ - په وخت کښه
ولی، لیکن ظاهره دا ده چه د اذان نه پس ئه لوستل پکار دی .

(۳) - اللَّهُمَّ اَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَاجْعَلْ فِي
الْعِلِّيِّينَ دَرَجَتَهُ وَفِي الْمُصْطَفَيْنِ تَحِيَّتَهُ وَفِي الْمُقَرَّبِينَ
ذِكْرَهُ .

[اسنادہ جید : رواہ الطبرانی فی الکبیر: ۹۷۹۰ - ابن السنی: ۹۹]

ترجمہ : اے اللہ! محمد ﷺ تہ نزدیکت ورکرہ او هغه په اوچتو درجو والو کښه شامل کره او په غوره خلقو کښه د هغه سلام او کره او په هغه خلقو کښه د هغه ذکر او کره چه تاته نزدیکی وی۔

فائده : د اذان نه پس ټولے دعاگانے جمع کول افضل دی، البته د ټولونو نه اعلیٰ اوله دعاء ده۔ یعنی اَللّٰهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ الْخ. او پدې کښه رفع الیدین نشته۔

د سحر د سنتونو نه پس دعا گانے

(۱) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَرَبَّ اسْرَافِيْلَ
اَعُوْذُ بِكَ مِنْ حَرِّ النَّارِ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ .

[النسائی رقم: ۵۵۱۹، اسنادہ صحیح، سلسله الاحادیث الصحیحة رقم:

[۱۵۴۴

ترجمہ : اے اللہ! چه رب د جبریل، میکائیل اور رب د اسرافیل ۛ پناه غواړم په تاد گرماش د اور نه او د قبر د عذاب نه .
فائده : دا دعا به رسول الله ﷺ د سحر د سنتونو نه پس درمې خله لوستله .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِيْ نُوْرًا وَفِيْ بَصَرِيْ نُوْرًا

وَفِي سَمْعِي نُورًا وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَعَنْ يَسَارِي نُورًا
وَفَوْقِي نُورًا وَتَحْتِي نُورًا وَأَمَامِي نُورًا وَخَلْفِي نُورًا
وَأَجْعَلْ لِي نُورًا .

[بخاری ۲ / ۹۳۵ مسلم ۱ / ۲۲۶]

ترجمہ : اے اللہ ! تہ اوگرخوہ زما پہ زپہ کنبے رنرا اوپہ سترگو
کنبے مے رنرا اوپہ غور کنبے مے رنرا او بنی طرف تہ مے رنرا او گس
طرف تہ مے رنرا او دپاسہ مے رنرا او دلاندی مے رنرا او مخکنبے مے
رنرا او شاتہ مے رنرا، او اوگرخوے رنرا حما دیارہ .

فائدہ : دا دعا بہ رسول اللہ ﷺ د سحر د سنتو نہ پس کولہ،
دارنگ پہ سجدہ کنبے بہ ئے ہم لوستلہ . ڍیرہ بہترینہ دعا دہ .

د مانجہ د افتاح ذکر ونہ او دعا گانے

علماء کرام فرمائی : چہ پہ مانجہ کنبے ہمیشہ یو ذکر او یوہ دعا
لوستل زپہ سختوی حکہ انسان ورسرہ عادت شی نو حکہ
مختلف ذکر ونہ او دعا گانے کول پکار دی . دلته اوس بعض
ضروری دعا گانے لیکلے شی .

(۱) - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ

اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ .

[صحیح : ابوداؤد : ۷۷۶ - نسائی : ۸۶۴ / ۸۶۵ - ترمذی : ۲۴۲ - ابن

ماجہ: ۸۰۳/۸۰۴ - مستدرک: ۸۹۲]

(۲) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُّبَارَكًا فِيْهِ .

[صحیح: ابوداؤد: ۷۶۳ - احمد: ۱۰۶/۳ - کتاب الدعاء للطبرانی: ۱۲۵

- ابن السنی: ۱۰۸]

ترجمہ: تہول صفتونہ اللہ تعالیٰ لرہ دی، صفتونہ ڊیر، پاک چہ برکت پکبنے اچول شومے وی.

فائدہ: دادعا بہ د - اَللّٰهُ اَكْبَرُ - نہ پس د - سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ - پہ خائے لوستلے شی. حدیث کنبے راخی چہ ڊولس (۱۲) ملائکائے پہ جلتی سرہ اوچتوی. [مسلم ۱/۲۱۹]

(۳) - اَللّٰهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِيْ وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ

بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ. اَللّٰهُمَّ نَقِّنِيْ مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقِّي الثَّوْبُ الْاَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ اَللّٰهُمَّ اغْسِلْنِيْ مِنْ خَطَايَايَ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ .

[مسلم ۱/۲۱۹ - ابوداؤد: ۷۸۱ - النسائی: ۸۶۰ - ابن ماجہ: ۸۰۵ -

صحیح ابن خزيمة: ۱۵۷۹]

ترجمہ: اے اللہ! جدا والے راولے پہ مینخ زما اوزما د گناہونو کنبے لکہ خنگہ چہ تا جدائی راوستے پہ مینخ د مشرق او د مغرب کنبے. اے اللہ! ما د گناہونونہ پاک کرہ، لکہ خرنک چہ سپینہ جامہ د خیری نہ پاکیری. اے اللہ! ما د خپلو گناہونو نہ اووینخہ پہ واورہ، اوبو او گلی سرہ.

فائدہ: دادعا ہم د - سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ - پہ خائے لوستلے شی.

(۴) - وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ إِنَّ صَلَاتِي
وَنُفْسِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، لَا شَرِيكَ
لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ . اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْمَلِكُ
لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ ، اَنْتَ رَبِّيْ وَاَنَا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ
وَاَعْتَرَفْتُ بِذَنْبِيْ ، فَاغْفِرْ لِيْ ذُنُوبِيْ جَمِيعًا ، اِنَّهُ لَا يَغْفِرُ
الذُّنُوبَ اِلَّا اَنْتَ ، وَاَهْدِنِيْ لِحَسَنِ الْاَخْلَاقِ لَا يَهْدِيْ
لِحَسَنِهَا اِلَّا اَنْتَ ، وَاصْرِفْ عَنِّيْ سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفْ عَنِّيْ
سَيِّئَهَا اِلَّا اَنْتَ ، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ فِيْ
يَدَيْكَ ، وَالشَّرُّ لَيْسَ اِلَيْكَ ، اَنَا بِكَ وَاِلَيْكَ ، تَبَارَكْتَ
وَتَعَالَيْتَ ، اَسْتَغْفِرُكَ وَاتُوبُ اِلَيْكَ .

[مسلم: ۲۶۳/۱ - ابوداود: ۷۶۰ - ترمذی: ۳۶۶۲ - ابن ماجه: ۸۶۲ - ابن

حبان: ۱۷۷۱، ۱۷۷۲ - احمد: ۱/۹۵، ۱۰۲، ۱۹ - السنن الكبرى

[۲۳۹۱:

ترجمہ : ما متوجه کرو مخ خیل (خان خیل) ہغہ ذات تہ چہ
پیدا کری ئے دی آسمانونہ اوز مکہ، کلک یم پہ توحید باندے اونہ
یم زہد مشرکانو دہلے نہ، یقیناً مونج زما او مالی عبادت زما او

ژوند زما او مرگ زما خاص الله لره دی چه رب د ټول عالم دی.
نشته هیڅ برخه والا دهغه سره، او په دې سره ماته حکم شویدی
اوزه د توحید والو نه یم، ای الله! ته بادشاه ئې ستانه سوی حقدار د
بندگی نشته، ته زما رب ئې اوزه ستا بنده یم، ما په خپل ځان
باندمې ظلم کړیدی او د خپلو گناهونو اقرار کوم نو ته زما ټول
گناهونه معاف کړه، بیشکه گناهونه ستانه سوی هیڅوک نشی
بخبلې او ته ماته د ټولو نه د ښه اخلاقو هدایت او کړه، ستانه
سوی هیڅوک د ټولو نه د بهترینو اخلاقو هدایت نشی کولې او ته
مانه بد اخلاق واره وه، ستانه بغیر هیڅوک مانه بد اخلاق نشی
اړه ولې. زه حاضریم او حکم منلو دپاره تیاریم او پوره خیر ستا په
لاس کښې دی، او بدی تاته منسوب نه ده، زه ستا قدرت او طاقت
دوځه نه موجود یم. تاته متوجه کیږم، ته برکت والائې او اوچت
ئې. زه تانه بخښنه غواړم او تاته توبه اوباسم.

فائده: دا دعا فرضو او نفلو دواړو کښې راغله ده لکه په صحیح
ابن حبان کښې راغلی دی.

(۵) - اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ نُورُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ وَمَنْ فِيْهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ قِيَمُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ وَمَنْ فِيْهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ الْحَقُّ وَوَعْدُكَ
الْحَقُّ وَقَوْلُكَ حَقٌّ وَلِقَائُكَ حَقٌّ وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّارُ حَقٌّ
وَالسَّاعَةُ حَقٌّ وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ وَمُحَمَّدٌ حَقٌّ، اَللّٰهُمَّ لَكَ

أَسْلَمْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَإِلَيْكَ أَنْبْتُ وَبِكَ
خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا
أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ
الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

[بخاری: ۹۳۵/۲ - مسلم: ۲۶۲/۱]

(ابوداؤد: ۷۷۱ - الادب المفرد: ۷۱۸ - ابن ماجه: ۱۳۵۵ - مسند

دارمی: ۱/۲۸۷، ۲۸۸) - صحیح ابن خزیمه: ۱۱۵۱]

ترجمہ: اے اللہ! تادپارہ تہول صفتونہ دکمال دی، ہم تہ د
آسمانونو او دزمکے او خہ چہ پدمے کنبے دی دتہولو روہبانہ کونکے
ئے او تادپارہ تہول صفتونہ دی، ہم تہ د آسمانونو او دزمکے او خہ چہ
پدمے کنبے دی د ہغے سنبالونکے ئے او تہول صفتونہ تالرہ دی، تہ
حق ئے او ستا وعدہ حقہ دہ او ستا فرمان حق دے او تا سرہ ملاویدل
حق دی او جنت حق دے او دوزخ حق دے او تہول پیغمبران حق دی او
محمد ﷺ حق دے او قیامت حق دے، اے اللہ! ماتاتہ سر خکتہ
کرو او پہ تا مے ایمان راوہو او پہ تا مے توکل او کرو او تاتہ مے رجوع
او کرہ او ستا پہ مدد سرہ خہ د کافرو سرہ جنگیرم او تہ مے حاکم
جوہر کرے ئے (پہ تا فیصلہ کوم کلہ چہ اختلاف پیدا شی) پس
اوبخنبہ ماتہ ہغہ خہ چہ ما مخکنبے کپی وی او ہغہ خہ چہ ما
روستہ کرے وی او ہغہ خہ چہ ما پت کرے وی او ہغہ خہ چہ ما
ہنکارہ کپی وی، تہ مخکنبے کونکے ئے او تہ روستو کونکے ئے،
نشتہ حقدار د بندگی سوی ستانہ۔

فائده: پدے دعا کنبے د مغفرت نه علاوه د الله تعالى معرفت هم دے، دا ضرور یادول پکار دی.

د شپے د موندځ شروع کولو په وخت ذکر

اَللّٰهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيْلَ وَمِيْكَائِيْلَ وَاسْرَافِيْلَ، فَاطِرَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، اَنْتَ
تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فَيَمَّا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ، اِهْدِنِيْ لِمَا
اَخْتَلَفَ فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِكَ اِنَّكَ تَهْدِيْ مَنْ تَشَاءُ اِلَى
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ؕ

[مسلم: ۲۶۳/۱ ابوداود: ۷۶۷- ابن ماجه: ۱۳۵۷- احمد: ۱۵۶/۶ -

صحيح ابن خزيمة: ۱۱۵۳]

ترجمه: اے الله! د جبریل او میکائیل او اسرافیل علیهم السلام
ربه! د ټولو آسمانونو او زمکے ناشنا پیدا کونکيه، په هر غائب او
حاضر پوهیدونکيه، ته په خپله د خپلو بندگانو تر مینځ د هغه
خیز فیصله کوم په کوم کنبے چه دوی اختلاف کوی. اے الله! ته
په خپل توفیق سره ماته د حق اړخ ته هدايت اوکړه په هغه خیز
کنبے چه خلق په هغه کنبے اختلاف کوی ځکه چه ته چاته
اوغواړم نو نیغې لارم ته ئه رهنمائی کوم.

فائده: دا دعا به نبی علیه السلام په اول رکعت کنبے د سُبْحَانَكَ

اللَّهُمَّ يَا حَائِلَ لُوسْتَلَه - پدے سره انسان ته هدايت ملاویری -

په مانځه کی د قراءت نه مخکی تعوذ

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ مِنْ
هَمَزِهِ وَنَفْخِهِ وَنَفْثِهِ.

[ابوداود ۷۷۵، والترمذی رقم: ۲۴۲، ابن خزيمة: ۴۶۷ وهو
صحيح لشواهد، البانی]

ترجمه: زه په الله پورې پناه غواړم د شيطان رتله شوی نه د هغه
دوسوسه او د هغه د پوکي او د هغه تف تف نه.

فائده: د بعض سلفو نه د - مِنْ هَمَزِهِ وَنَفْخِهِ وَنَفْثِهِ - ترجمه
داسې نقل ده: د هغه د لیونتوب نه، د هغه د کبر (تکبر) نه، او د
هغه د شعرونو نه.

فائده: دا کامل تعوذ دی، دا د هر تلاوت او د فاتحه نه مخکې
لوستل پکار دی.

د رکوع د عاگانے

(۱) - سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ.

[مسلم: ۱۸۵۰]

(۲) - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ

اغْفِرْ لِي.

[بخاری ۱۱۳/۱ - رقم: ۷۹۴ مسلم ۱۹۲/۱ - رقم: ۱۱۱۳]

ترجمہ: پاکی دہ تالہ امے اللہ! چہ رب زمونرئے، سرہد
صفتونو ستانہ امے اللہ! ماتہ بخبننہ او کرے.

فائدہ: دادعا یہ رکوع او سجدہ دواړو کنبے لوستلے شی.

(۳) - سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ .

[مسلم ۱۹۲/۱]

ترجمہ: پاک دے اللہ چہ رب د ملائکو او د جبریل علیہ السلام
دے.

(۴) - سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ

وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ .

[النسائی فی الافتتاح و ابوداود و مسند احمد ج ۶/۳۵، ۹۴، ۱۱۵، ۱۴۸،

۱۴۹، ۱۷۶، ۱۹۳] -

ترجمہ: پاکی دہ هغه ذات لره چہ د غلبے او حکومت او کبر
(لویئ) او عظمت خاوند دے.

(۵) - اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ

أَسْلَمْتُ خَشَعَ لَكَ سَمْعِي وَبَصَرِي وَمُخْيِي وَعِظَامِي

وَعَصَبِي .

[مسلم: ۱/۲۶۳ - ابوداؤد: ۷۶۰ - النسائی: ۱۰۰۵ - کتاب الدعاء
للطبرانی: ۵۲۵ - ابن حبان: ۱۹۵۳ - مسند احمد: ۱/۱۹۰، ۱۰۲، ۹۵ -
السنن الکبری: ۲۳۹۲]

ترجمہ: اے اللہ! مانتا دپارہ رکوع اُوکړه او ما په تاباندې ايمان
راوړو او زه ستا فرمانبردار شوم او ستا په وړاندې تبت شويدي
(عاجزی کړيده) زما غوږونه او زما سترگې او زما نلې او زما هډوکي
او زما پلې -

(۶) - سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ۝

[مسلم: ۱/۱۹۲ - کتاب الدعاء للطبرانی: ۶۰۵]

ترجمہ: اے اللہ! تہ پاک ئے او ستا صفتونه بیانوم، تانہ سوئ بل
هیڅوک حقدار د بندگی نشته -
فائدہ: دا دعا په رکوع او سجدہ دواړو کښه او په فرائضو او
نوافلو کښه لوستلے شی -

دقومی دعا گانے

(۱) - سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ ۝

[ابوداؤد: ۸۴۸ - نسائی: ۱۰۱۴ - ترمذی: ۲۶۷ - ابن ماجه: ۸۷۵]

[صحیح]

ترجمہ : اللہ تعالیٰ قبلوی صفت دہغہ چا چہ دہغہ صفتونہ
کوی۔

(۲) - رَبَّنَا (وَ) لَكَ الْحَمْدُ ط

[ابوداود: ۸۴۹ - نسائی: ۱۰۱۴ - ترمذی: ۲۶۷ - ابن ماجہ: ۸۷۵]

ترجمہ : اے زمونہ ربہ، اوتا دیارہ د کمال صفتونہ دی۔

(۳) - رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا

مُبَارَكًا فِيهِ

[بخاری ۱/۱۱۰، رقم: ۷۹۹، نسائی ۱/۱۲۰]

ترجمہ : اے اللہ! تالره د کمال صفتونہ دی، صفتونہ دیر او پاک،
چہ برکت پکبنے اچول شومے وی۔

فائدہ : حدیث کنبے راخی : دا ذکر شه دیاسہ دیرش (۳۰) ملائک
د اللہ دربارتہ اوپی . او ددے وئیل پہ فرض مانخہ کنبے ہم حدیث
پاک کنبے راغلی دی .

(۴) - لِرَبِّي الْحَمْدُ لِرَبِّي الْحَمْدُ ط

[ابوداود: ۸۷۴ - نسائی: ۱۰۲۴، صحیح]

ترجمہ : زما درب دیارہ حمدونہ دی، زما درب دیارہ د کمال
صفتونہ دی۔

(۵) - رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِلْءَ السَّمَوَاتِ وَمِلْءَ الْأَرْضِ

وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدَ أَهْلِ الشَّاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ

مَا قَالَ الْعَبْدُ وَكُنَّا لَكَ عَبْدٌ ، اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا اَعْطَيْتَ
وَلَا مُعْطٰى لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ .

[مسلم ۱۹۰/۱ رقم: ۱۰۸۶]

ترجمہ : اے اللہ ! چہ رب خمونرے، تالره صفتونه د کمال دی، په
اندازه د دکوالی د آسمانونو او دکوالی د زمکے، او دکوالی د هغه
خه چہ ستا خوبسه وی به له اسمانونو او زمکونو نه، ته لائق د
صفتونو او د عزت ے، او ته ډیر حقدار ے د هغه صفتونو چہ بنده
ے ستا دپاره بیانوی . او مونږ ټول ستا بندگان یو . اے اللہ ! نشته
منع کونکے د هغه خه چہ ته ے ورکوی، او نشته ورکونکے د هغه
خه چہ ته ے منع کړی، او فائده نه ورکوی د بخت خاوند ته، ستا نه
بخت د هغه (یا - فائده نه ورکوی مالدار ته ستا د رانیولو په مقابله
کښه مالدارۍ د هغه)

فائده : دا دعا ډیره بهترینه دعا ده، نبی اکرم ﷺ په فرض مانځه
کښه هم لوستلې ده، او دا دعا به د - سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهُ - نه
روسته لوستلې شی .

د سجده دعا گانے

(۱) - سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

[ابوداؤد: ۸۷۱ - ترمذی: ۲۶۲ - نسائی: ۱۰۰۱ - ابن ماجه: ۸۸۸]

ترجمہ: پاکی دہ زما اوچت رب لرہ۔

(۲) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ ذَنْبِيْ كُلَّهُ دِقَّةً وَجِلَّةً وَأَوَّلَهُ
وَأٰخِرَهُ وَعَلَانِيَةً وَسِرَّةً .

[مسلم ۱۹۱/۱ - رقم: ۱۱۱۲]

ترجمہ: اے اللہ! او بخشنہ ماتہ گناہونہ حُما تُول، وارہ او غتِ او
اَوَّل او آخر، بنکارہ او پت۔

فائدہ: سجده کنبے ہر قسمہ دعا کول جائز دی او ڊیرے دعا گانے
پہ یوخل باندے ہم وئیلے شی، حُکہ چہ رسول اللہ ﷺ اجازت
ورکریدے او دائے فرمائیلے دی چہ بندہ اللہ تعالیٰ تہ د سجده حالت
کنبے ڊیر نزدی وی، نو تاسو دعا گانے ڊیرے کوئی پہ سجده کنبے (اللہ
بہ ستا سو دعا گانے قبلوی)۔

لیکن پہ رکوع کنبے یوہ یوہ دعا وئیل پکار دی، کله یوہ کله بلہ،
حُکہ رسول اکرم ﷺ نہ پہ دغہ طریقہ نقل شویدی۔

(۳) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخِطِكَ
وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوْبَتِكَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْكَ لَا اُحْصِیْ ثَنَاءً
عَلَيْكَ اَنْتَ كَمَا اَثْنَيْتَ عَلٰی نَفْسِكَ .

[رواه مسلم فی ۱/۱۹۲ - المشكاة ۱/۸۴ صحیح الجامع الصغیر ۱/۲۷۵]

رقم ۱۲۸۰

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غوارم ستا پہ رضا ستا د غصے نہ او
ستا پہ روغتیا ستا د عذاب نہ، او پناہ غوارم پتا باندے ستا نہ . زہ
ستا پورہ صفت نشم بیانولے لکہ خرنک چہ تا د خپل خان بیان
کریدے .

(۴) - اَللّٰهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ ، وَبِكَ اٰمَنْتُ وَلَكَ
اَسْلَمْتُ سَجَدَ وَجْهِيْ لِلَّذِيْ خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ
وَبَصَرَهُ تَبَارَكَ اللهُ اَحْسَنُ الْخَالِقِيْنَ ط

[مسلم رقم : ۱۸۴۸ ، ابوداؤد : ۷۶۰ - ابن حبان : ۱۹۷۷ - واحمد فی

المسند : ۱/ ۱۰۲، ۹۵ / ۱۱۹]

ترجمہ : اے اللہ ! ما تا دیارہ سجدہ او کرہ او ما پہ تا باندے ایمان
راوړو او ما ستا تابعداری او کرہ . زما مخ هغه ذات ته سجدہ او کرہ
چہ دائے پیدا کریدے او چا چہ د هغه شکل جوړ کریدے ، او په هغه
کښه ئے غوړونه او سترگے خیرلی دی ، برکت والا دے هغه الله چہ د
تولو پیدا کونکو نه بنائسته پیدا کونکے دے .

فائدہ : دا پہ فرض او نفل دواړو کښه راغله ده او بهترینه دعا ده .

(۵) - سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ .

[النسائی: ۱۰۰۲]

(۶) - اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِيْ نُورًا وَفِيْ بَصَرِيْ نُورًا
وَفِيْ سَمْعِيْ نُورًا وَعَنْ يَمِيْنِيْ نُورًا وَعَنْ يَسَارِيْ نُورًا
وَفَوْقِيْ نُورًا وَتَحْتِيْ نُورًا وَاَمَامِيْ نُورًا وَخَلْفِيْ نُورًا
وَاجْعَلْ لِيْ نُورًا.

[بخاری: ۲/۹۳۵ - مسلم: ۱/۲۲۶]

(ترجمہ ئے مخکنے شویده)

(۷) - سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، اَسْتَغْفِرُكَ

وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ ط

[الطبرانی فی الكبير: ۱۰۳۰۲ - الصحيحه: ۳۰۳۲]

(ترجمہ ئے مخکنے شویده)

(۸) - سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ ط

[مسلم: ۱/۱۹۲ - کتاب الدعاء للطبرانی: ۶۰۵]

(ترجمہ ئے مخکنے شویده)

(۹) - سُبْحَانَكَ اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ .

[بخاری: ۱۱۳/۱ - مسلم: ۱۹۲/۱ - ابوداؤد: ۸۷۷]

(ترجمہ ئے مخکنیے شویدہ)

(۱۰) - سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ -

[مسلم: ۱۹۲/۱ - ابوداؤد: ۸۷۲ - النسائی: ۱۰۰۳ - کتاب الدعاء

للطبرانی: ۵۴۵] (ترجمہ ئے مخکنیے شویدہ)

(۱۱) - سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكَوَتِ

وَالْكِبَرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ ط

[ابوداؤد: ۸۷۳ - النسائی: ۱۰۰۴]

ترجمہ: پاکی ده هغه ذات لره چه د غلبه او د بادشاهي او د کبر (لويي) او عظمت خاوند دے۔

د دوو (۲) سجدو په مينځ کښ دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَاهْدِنِيْ وَعَافِنِيْ

وَارْزُقْنِيْ . [مسلم رقم الحديث: ۷۰۲۵]

ترجمه: اے الله! ماته بخښنه او کړم او په ما رحم او کړم او ما جوړ کړم او ماته هدايت وکړم او ماله روزي راکړم.

فائده: ددې دعا په فرض مانځه کښه لوستل هم په احاديثو کښه راغله دي، بلکه امام احمد فرمائي چه ددې دعا لوستل اجب دي په ټولو مونځونو کښه - او يا دا دعا:

(۲) - رَبِّ اغْفِرْ لِي رَبِّ اغْفِرْ لِي .

[النسائي ج ۱ / ۲۴۷ رقم ۱۰۹۷ ابو داود : ۸۷۴، صحيح]
ترجمه : اے ربہ ! ما او بخنبہ، اے ربہ ! ما او بخنبہ .

د تشهد دعا گانے

(۱) - بِسْمِ اللَّهِ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ
اَللّٰهُمَّ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصّٰلِحِيْنَ . شَهِدْتُ اَنْ لَا
اِلَهَ اِلَّا اللَّهُ، شَهِدْتُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللَّهِ ط

[اخرجه مالك : ۷۳/۱]

ترجمہ : شروع کوم پہ نوم د الله تعالى، قولى عبادتونه د الله
ديپاره دى، بدنې عبادتونه د الله دپاره دى، ټول بنه اخلاق او عملونه د
الله دپاره دى، سلام دى وي په نبى (ﷺ) باندې او د الله رحمتونه او
برکتونه (دې وي) سلام دى وي په مونږ باندې او په بندگانو د الله
باندې چه نيکان دى۔ ما گواهی کړيده چه نشته حقدار د بندگي
سوى د الله نه، ما گواهی کړيده چه نبی علیه السلام د الله رسول
دى۔

(۲) - التَّحِيَّاتُ الْمُبَارَكَاتُ الصَّلَوَاتُ الطَّيِّبَاتُ لِلَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ
عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ط

[مسلم ۷۴/۱ - ابوداود: ۹۷۴ - الطبرانی فی الکبیر: ۱۰۹۹۶ - السنن

الکبری: ۲۸۹۱ - ابن ماجه: ۹۰۰]

ترجمہ: دژے تہول مبارک عبادتونه او بدنی او مالی عبادتونه د
اللہ دپارہ دی۔ سلام دے وی پہ تا باندے امے نبی! او د اللہ رحمتونه او
برکتونه دے وی۔ سلام دے وی پہ مونر باندے او د اللہ پہ نیکانو
بندگانو باندے۔ گواہی کوم چہ نشته حقدار د بندگی سوی د هغه
نه او محمد (ﷺ) د اللہ رسول دے۔

(۳) - التَّحِيَّاتُ الطَّيِّبَاتُ الصَّلَوَاتُ لِلَّهِ السَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا
وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ط

[مسلم ۱۷۴/۱، ابوداود: ۹۷۲، النسائی: ۱۱۲۲، الطبرانی فی الکبیر

: ۱۱۴۰۶]

ترجمہ: دژے تہول پاک عبادتونه او بدنی عبادتونه اللہ دپارہ دی،

(۴) - التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، الزَّكَايَاتُ لِلَّهِ، الطَّيِّبَاتُ لِلَّهِ

[اخرجه مالك: ٩٠/١ - السنن الكبرى: ٢٩٠٥]

(۵) - التَّحِيَّاتُ الطَّيِّبَاتُ الصَّلَوَاتُ الزَّكَايَاتُ لِلَّهِ،

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ

مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ
اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ ط

[اخرجه مالك في الموطأ: ۹۱/۱، سنن كبرى: ۲۹۰۷]

ددي ترجمه هم د مخکې په شان ده.

(۶) - التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا
وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ط

[مسلم: ۱۷۳/۱ - النسائي: ۱۱۱۴ - ترمذی: ۲۸۹]

ترجمه: د ژبې ټول عبادتونه (پیش کشیان، تحفې) او مونځونه
(یا رحمتونه یا دعاګانې او عاجزیانې) او ټول پاک کلمات خاص الله
دپاره دی الخ.

فائده: حدیث کښې راغلی: کله چه یو تن په تاسو کښې دا درود
او وائی نو په آسمان او زمکه کښې ټول نیکانو بندګانو ته ددې اثر
رسیږي او دیته تشهد د عبد الله بن مسعود رضی الله عنه وائی.

فائده: د تشهد ډیر الفاظ راغلی دی لکه څرنګه چه د حدیثونو
په کتابونو کښې دی، هر لفظ وئیل جائز دی، البته د ابن مسعود
رضی الله عنه تشهد کوم چه آخر (۶) نمبر کښې ذکر شو هغه د ټولو نه غوره
دې، ځکه چه د صحیحینو په روایت کښې راغلی دې.

د التحیات او درود نه پس دعاګانې

فائده: حديث كنبے راځي چه دې مقام كنبے (يعني د مانځه په آخر كنبے) تاسو ته چه كومه دعا خوښه وي هغه كوي! ليكن كومه دعا چه قرآن او حديث كنبے ذكر وي هغه وئيل ډير غوره دي، ځكه ديكنبې دوحى برکت وي. بعض د هغه نه دا دي :-

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَالِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ .

[ابن ماجه ۲/ ۳۲۶ رقم ۳۸۴۰]

ترجمه: اے الله! زه پناه غواړم پټا د عذاب د جهنم نه او پناه غواړم پټا د عذاب د قبر نه او پناه غواړم پټا د فتنې د دجال نه، او پناه غواړم پټا د فتنې د ژوند او د مرګ نه.

فائده: دا دعا به رسول الله ﷺ صحابه کرامو ته پداسه اهتمام سره ورزده کوله لکه څرنگ چه به ئې د قرآن مجید یو سورت ورخوډلو، او پدې دعا به ئې حکم کولو چه دا ضرور وایي، دا وجه ده چه بعض علماء ددې دعا لوستل واجب ګنړي لکه مسلم ۱/ ۲۱۸ - کنبې راځي چه طاووس رحمه الله پخپل ځوی مونځ دوباره کړې وو ځکه چه هغه دا دعا پریځه وه، نو ددې دعا وئيل ضرور پکار دي -

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ ظُلْمًا کَثِیْرًا وَلَا یَغْفِرُ
الدُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ فَاغْفِرْ لِیْ مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِیْ
اِنَّکَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ .

[بخاری ۱/۱۱۵ - مسلم ۱/۲۱۷]

ترجمہ : اے اللہ ! ما ڊیر ظلم کرے پخپل ڄان او نه بخڻی
گناهونہ (هیڅوڪ) مڱرتہ، نو ماتہ بخڻیہ اوکرہ، داسے بخڻیہ
چہ ستاد طرفہ وی اورحم اوکرے پہ ما څکھ تہ بخڻونکے مهربان
ئے .

فائدہ : ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ در رسول اکرم ﷺ نہ
مطالبہ اوکرہ چہ ماتہ یوہ دعا را اونبایہ چہ پہ مانڄہ کڻیے ئے وایم
نورسول اللہ ﷺ ورتہ دغہ دعا اوخودلہ .

(۳) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِیْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا
اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنْیْ
اَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَاَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ .

[مسلم رقم : ۱۸۴۸، ابوداود رقم : ۷۶۰]

ترجمہ : اے اللہ ! او بخڻیہ ماتہ گناهونہ ڄما، هغه چہ مخکڻی
مے کڙیدی او هغه چہ روستہ مے کڙیدی او هغه چہ پٽ مے کڙیدی
او هغه چہ ښکارہ مے کڙی او هغه چہ مازیاتے کڙے او هغه چہ تہ
پرے ڄمانہ ښہ پوهیڙے، تہ مخکڻی کونکے ئے او تہ روستہ
کونکے ئے، نشته حقدار د بندگی سوا ستانہ .

(۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ النَّارِ

[اخرجه ابوداود واحمد ج ۳/۴۷۴ - وابن ماجه في الاقامة وابن خزيمة

۵۲۵ - وسنده صحيح]

ترجمه : اے اللہ! زہ تانہ جنت غوارم او پناہ غوارم پتا سرہ داور نہ .

فائدہ : یو باندھے والا سری او وئیل : اے د اللہ رسولہ ! زہ ستاود معاذ بن جبل رضی اللہ عنہ پہ آواز نہ پوہیرم چہ تاسو کومہ دعا کوی لیکن زہ د جنت او د جہنم دعا کومہ نو نبی علیہ السلام او فرمائیل : (حَوْلَهُمَا نُذْنِدُنَّ) یعنی مونہ ہم د جنت او دوزخ متعلق دعا کوو . فائدہ ۲ : د التحیات نہ پس یرم دعا گانے جمع کول جائز دی .

(۵) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَاَعُوْذُ

بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَالِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَفِتْنَةِ الْمَمَاتِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْمَآْثِمِ وَالْمَغْرَمِ ط

[بخاری : ۱/۱۱۵ - مسلم : ۱/۲۱۷ - ابوداود : ۸۸۰ - والترمذی فی

الدعوات والنسائی فی السهو واحمد فی المسند ۲/۸۹، ۲۰۷]

ترجمه : اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ تا سرہ د عذاب د قبر نہ او پناہ غوارم پہ تا سرہ د مسیح دجال د فتنے نہ او پناہ غوارم پہ تا سرہ د فتنے د ژوند او فتنے د مرگ نہ . اے اللہ! د گناہ او د قرض نہ پہ تا

پورے پناہ غوارم۔

فائدہ : یو صحابی وویل : اے د اللہ رسولہ ! تاسو د قرض نہ ډیره پناہ غواری ؟ هغوی وفرمایل : د قرض په وجه قرضدار چه کله خبره کوی نو دروغ وائی او چه کله وعده کوی نو خلاف کوی (په دے وجه زه دا دعا کوم)۔

د سلام اړولو نه روستو دعاګانے

(۱) - اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

(د الله تعالى نه بخښنه غواړم) درې (۳) ځله .

(مسلم ۲۱۸/۱)

(۲) - اَللّهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا

ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ .

ترجمه : اے الله ! ته سلام ئے ، او ستا د طرف نه سلامتیا ده ، برکت اچونکې ته ئے ، اے خاوند د لویئ او د عزت .

فائدہ : دا حدیث مسلم ۲۱۸/۱ او مشکاة ۸۸/۱ - ذکر

کړیدم . پدې کښه بعض خلق دا الفاظ زیاتوی :

وَإِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ فَحِينًا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ وَأَدْخِلْنَا

دَارَكَ دَارَ السَّلَامِ .

دا الفاظ ندی وئیل پکار ځکه دا د ځان نه جوړ شوی دی ، احادیثو

کښه دا ندی ثابت او ګوره .

[مرقات ۲/۳۵۸-]

(۳) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ

[بخاری ج ۱/۱۱۷ رقم: ۸۴۴]

(دادعا مخکنے تیرہ شویده)

فائده: دادعا هم د فرض مانحه نه روستو وئیل پکار دی، او په پته ئے وئیل پکار دی، په کوم روایت د مشکوه کنس چه راحی چه رسول الله ﷺ به دادعا په زوره وئیله نو دا جمله په دغه حدیث د مسلم ۱/۲۱۸- کنس نشته دی او مشکاة ۱/۸۸- نقل د مسلم نه کریدمے-

(۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اُرَدَّ اِلٰی اَرْضِ الْعُمْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ.

[بخاری: ۱/۱۱۵ رقم: ۶۳۷۴]

ترجمه: اے الله! زه پناه غواړم پتا د بز دلۍ نه، او پناه غواړم پتا د کنجوسۍ نه، او پناه غواړم پتا د ذلیل عمر (بوډا والی) نه، او پناه غواړم پتا د فتنے د دنیا، او د عذاب د قبر نه.

فائده: رسول اکرم ﷺ به د هر فرض مانحه نه پس دا دعا گانے

لوستلے، نو سنت دا دی چه انسان دا د فرضونه پس لولی او د سنت
مانخه نه پس ئے وئیل ندی پکار.

(۵) - آيَةُ الْكُرْسِيِّ د فرض مانخه نه پس ډیر فضیلت لری، چه
انسان ئے اولولی، لکه مخکینے تیر شو.

(۲) - (۳۳) خله - سُبْحَانَ اللَّهِ.

(۳۳) - خله - الْحَمْدُ لِلَّهِ.

او (۳۴) خله - اللَّهُ أَكْبَرُ.

فائده: (۳۳) - خله - اللَّهُ أَكْبَرُ - که چا اولوستلو او بیائے ورسره
داراتلونکے دعا اولوستله:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

(بخاری: ۱۱۶/۱ - مسلم ۲۱۹/۱ رقم: ۱۳۸۰)

نو الله پاک به دده گناهونه معاف کری، اگر که د دریاب دزگ په
اندازه وی. پدیکینے لس (۱۰) خله سُبْحَانَ اللَّهِ، لس (۱۰) خله -
الْحَمْدُ لِلَّهِ او لس (۱۰) خله - اللَّهُ أَكْبَرُ - لوستل هم د بخاری
مسلم په روایت کینے راغلی دی. پدے کینے که په هره یوه طریقه
عمل کوم، نو په سنت طریقه عمل دے. دارنگ دا یولس، یولس
خله لوستل هم راغلی دی کما فی مسلم، لیکن هغه صرف په
حدیث کین د سهیل راوی اندراج دے او حدیث نبوی نه دے.

حدیث کینے راخی چه پدے لس لس خله وئیلو سره پس د هر
مانخه نه یو نیم زر (۱۵۰۰) نیکی ملاویری.

[ابوداود رقم: ۵۰۶۷ المشکوۃ ۲۱۱/۱]

(۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْکُفْرِ وَالْفَقْرِ

وَعَذَابِ الْقَبْرِ ط [نسائی، رقم ۵۰۴۸]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ تا سرہ د کفر او فقر (غریبی) او
دقبر د عذاب نہ۔

(۸) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَتَرْكُ

الْمُنْكَرَاتِ وَحُبَّ الْمَسَاكِيْنِ وَاَنْ تَغْفِرَ لِيْ وَتَرْحَمَنِيْ
وَإِذَا أَرَدْتَ فِتْنَةً فِیْ قَوْمٍ فَتَوَفَّنِيْ غَيْرَ مَفْتُوْنٍ وَاَسْأَلُكَ
حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ وَحُبَّ عَمَلٍ یُّقَرِّبُنِيْ اِلَى حُبِّكَ

[الترمذی رقم: ۳۲۳۵، وصحیح الجامع الصغیر ۷۲/۱ والحديث

صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! زہ غوارم ستانہ نیک کار کول او پریخود دل د
گناہونو او مینہ د مسکینانو سرہ، او غوارم ستانہ چہ بخبنہ
او کرہ ماتہ او رحم او کرہ پہ ما باندے۔ او کله چہ تہ پہ یو قوم باندے
د امتحان ارادہ او کرے نو ما واخلہ، پداسے حال کنبے چہ پہ ما باندے
امتحان رانشی، او غوارم ستانہ ستا مینہ او مینہ د هغه چا چہ
تاسرہ مینہ کوی او مینہ د هغه عمل چہ ستا مینہ تہ مے نزدے
کری۔

فائدہ: حدیث کنبے راخی: اللہ تعالیٰ نبی اکرم ﷺ تہ براہ
راست (بلا واسطہ) فرمائیلی وو چہ کله مونخ او کرے نو دغه دعا

وايه او رسول الله ﷺ خپل امت ته فرمائی: [إِنَّهَا حَقٌّ فَأَذْرُسُوهَا ثُمَّ تَعْلَمُوهَا] چه دا حق روایت دے نو دا الولی او خامخائے زده کړی! -

(۹) - سُورَةُ الْإِخْلَاصِ او سُورَةُ الْفَلَقِ او سُورَةُ

النَّاسِ . [ترمذی رقم ۳۰۷۹]

(۱۰) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ

وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ

إِلَّا بِاللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ

الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ

الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ .

[رواه مسلم : ۲۱۸/۱ - رقم : ۱۳۷۱ - ابوداود : ۱۵۰۶ - النسائي

: ۱۲۷۱ - واحمد في المسند : ۵/۴ - صحيح ابن حبان : ۲۰۰۸ / ۲۰۰۹]

ترجمه : نشته حقدار د بندگۍ سوى د الله نه، هغه ايکي يواځې دې، د هغه هيڅوک برخه دار نشته، هغه دپاره بادشاهي ده او هغه دپاره ټول د کمال صفتونه دي او هغه په هر څيز باندې قادر دې، نشته د گناه نه بچ کيدل او نشته په نيکۍ باندې طاقت مگر په الله سره دې، نشته حقدار د بندگۍ سوى د الله نه او مونږ د هغه نه سوى د بل د چا بندگۍ نه کوو، د هغه دپاره ټول نعمتونه دي او د هغه دپاره ټوله مهرباني ده او د هغه دپاره ټول بڼه صفتونه دي. د الله نه سوى بل حقدار د بندگۍ نشته، خالص کونکي يو هغه دپاره

بلنه اگر چه بد ئے گنری کافران۔
 فائدہ: دادعا پہ اوچت آواز سرہ لوستل سنت دی، لکہ خرنگی
 چہ پہ حدیث د مسلم کنبے دی یُھَلِّل بَہَن۔ یعنی آواز بہ ئے پرے پورے
 کولو۔

(۱۱) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا
 اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ، وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنِّي
 اَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَاَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ ط

[مسلم رقم: ۱۸۴۸، و ابوداود: ۱۵۰۹]

(ترجمہ ئے مخکبے ذکر شویده)

(۱۲) - اَللّٰهُمَّ اَعِنِّيْ عَلٰى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ
 وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ ط

[صحیح: ابوداود: ۱۵۲۲]

ترجمہ: اے اللہ! ما سرہ ستا پہ ذکر او ستا پہ شکر او ستا پہ
 بنائستہ عبادت باندے مدد و کرہ۔

(۱۳) - رَبِّ قِنِيْ عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ ط

[مسلم رقم: ۱۶۷۶ - ابوداود رقم: ۵۰۴۷، والترغیب والترہیب: ۴۹۷]

ترجمہ: اے ربہ! ما د خیل عذاب نہ بچ وساتہ پہ ہغہ ورخ
 چہ تہ بہ خیل بندگان راپور تہ کومے۔

(۱۴) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ، وَتُبْ عَلَيَّ، اِنَّكَ اَنْتَ

التَّوَابُ الْغَفُورُ ط

[السنن الكبرى للنسائی رقم: ۹۸۵۱] مسند ابن ابی شیبہ ۱/۷۱/۲،

الصحيحة برقم: ۲۶۰۳

ترجمہ: اے اللہ! ماته بخنہ و کرہ او ما باندے رحم و کرہ یقیناً تہ
توبہ قبلونکے دیرہ بخنہ کونکے تے۔

فائدہ: رسول اللہ ﷺ دا ذکر د فرض مانخہ نہ روستو سل
کرتہ کریدے۔ او پہ روایت د الادب المفرد (۶۱۹) د بخاری کتبے دی
چہ د صلاة الضحیٰ نہ روستوئے سل کرتہ ولوستلو۔ (واسنادہ
صحیح)

(۱۵) - اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَ اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ
عَذَابِ النَّارِ، وَ اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الْفِتَنِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطَنَ، وَ اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ فِتْنَةِ الْاَعْوَرِ الْكَذَّابِ ط

[صحیح: مسند احمد رقم: ۲۶۶۷، طبرانی فی الکبیر: ۱۲۷۷۹]

ترجمہ: پہ اللہ پورے پناہ غوارم د عذاب د قبر نہ او پہ اللہ پورے
پناہ غوارم د عذاب د اور نہ او پہ اللہ پورے پناہ غوارم د فتنو نہ،
بنکارہ وی او کہ پتے، او پہ اللہ پورے پناہ غوارم د فتنے د کانری
دروغجن نہ (یعنی دجال نہ)۔

فائدہ: دا دعاء د مانخہ پہ آخر کتبے لوستلے شی او د مانخہ نہ
روستو ہم۔

د وترودعاء قنوت

(۱) - اَللّٰهُمَّ اهْدِنِيْ فَيْمَنْ هَدَيْتَ وَعَافِنِيْ فَيْمَنْ
عَافَيْتَ وَتَوَلَّنِيْ فَيْمَنْ تَوَلَّيْتَ وَبَارِكْ لِيْ فَيِمَّا اَعْطَيْتَ
وَقِنِيْ شَرَّ مَا قَضَيْتَ فَاِنَّكَ تَقْضِيْ وَلَا يُقْضٰى عَلَيْكَ اِنَّهُ
لَا يَذِلُّ مَنْ وَّالَيْتَ وَلَا يَعْزُّ مَنْ عَادَيْتَ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا
وَتَعَالَيْتَ .

[النسائی رقم: ۱۷۲۵ و ابوداود رقم: ۱۴۲۷، صحیح]

ترجمہ : اے اللہ ! ہدایت اوکړہ ماته په هغه چا کښه چه تا ورته
هدایت کړیدم او جوړ اوساته ما (په دنیا او آخرت کښه) په هغه
خلکو کښه چه تا روغ ساتلی دی، او دوستی اوکړه ما سره په هغه
خلکو کښه چه تا ورسره دوستی کړیده - او برکت و اچوه ما دپاره په
هغه څه کښه چه تا را کړیدی او اوساته مالره د شر د فیصله ستانه،
یقیناته فیصله کوم او ستا په مقابله کښه څوک فیصله نشی
کول، یقینانه ذلیل کیږی هغه څوک چه ته ورسره مینه اوکړم او
نه عزتمن کیږی هغه څوک چه ته ورسره دشمنی اوکړم، برکت
اچونکے ته ئے اے ربه زمونږ او اوچت ئے ته .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخِطِكَ
وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوْبَتِكَ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْكَ لَا اُحْصِیْ

ثَنَاءٌ عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ .

[صحیح : ابوداود رقم ۱۴۲۹ - الترمذی رقم : ۳۵۶۶]

ترجمہ : اے اللہ! زہ پناہ غوارم ستا پہ رضا، ستاد غصے نہ او ستا پہ عافیت، ستاد عذاب نہ . او پناہ غوارم پتا ستاد عذاب نہ، زہ ستا پورہ صفت نشم کولے، تہ ہم هغسے ئے خنگہ چہ تاد خیل خان صفت کریدمے .

فائدہ : در رسول اللہ ﷺ نہ دغہ مذکورہ دعا پہ صحیح سندہ سرہ پہ وترو کنبے ہم ثابتہ دہ لکہ پہ روایت د ابوداود کنبے (فی آخر وترہ) الفاظ دی - او د وترو د سلام گر خولو نہ پس ہم ثابتہ دہ . د نسائی پہ بعض روایاتو کنبے دی : إِذَا فَرَّغَ مِنْ صَلَاتِهِ، وَتَبَوَّأَ مَضْجَعَهُ . یعنی کلہ چہ بہ د وترو نہ فارغ شو او پہ بسترہ بہ ئے ډډہ اولگولہ . (علی القاری)

(مرعاة المفاتيح ۴/ ۲۸۹ - باب الوتر).

د وتر مانخہ نہ پس دعا

(۱) - سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ

ترجمہ : پاکی دہ اللہ لرہ چہ ډیر زیات پاک بادشاہ دے .

فائدہ : حدیث کنبے راخی رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ د وترو نہ فارغ شو نو درمے خلہ بہ ئے دغہ دعا لوستلہ او پہ دریم حل بہ ئے د مذکورہ دعا سرہ - رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ - یوحائے کرو او لر پہ اوچت آواز بہ ئے وئیلہ .

[ابوداود رقم ۱۱۳۰ - النسائی رقم ۱۶۵۲ - وهو حديث صحيح]

قنوت نازلہ

كله چہ پہ مسلمانانو خہ حادثہ دشمن د طرف نہ راشی (نعوذ
باللہ منها) نوپہ مانخہ کنبے بہ درکوع نہ پس دعا (بنیرمے) کوی، او
پدمے مقام کنبے ہرہ دعا لوستلے شی او احادیثو کنبے دقنوت نازلہ
دا لاندینی الفاظ راغلی دی :

(۱) - اَللّٰهُمَّ اَعَنْ عَلٰی فُلَانٍ .

ترجمہ : اے اللہ ! پہ فلانی لعنت اوکرہ (نوم بہ ئے واخلی)

(۲) - اَللّٰهُمَّ عَلَیْكَ بِفُلَانٍ .

ترجمہ : اے اللہ ! فلانی را اونیسہ (نوم بہ ئے واخلی)

(۳) - اَللّٰهُمَّ اَنْجِ فُلَانًا وَالْمُسْتَضْعِفَیْنَ مِنْ

الْمُؤْمِنِیْنَ .

ترجمہ : اے اللہ ! فلانی ، او کمزوری مومنان د ظالمانو د لاسہ
خلاص کرہ !

(۴) - اَللّٰهُمَّ اشْدُدْ وَطَاَتَكَ عَلٰی فُلَانٍ وَاجْعَلْهَا

عَلَيْهِمْ سِنِیْنَ كَسَنِیْ یُوسُفَ .

ترجمہ : اے اللہ ! فلانی (قوم) سخت را اونیسہ اوپہ دوی د

قحط کلونہ راولہ، لکہ دیوسف علیہ السلام زمانہ کنہی چہ
خرنگ قحط راغلے وو۔

(۵) - اَللّٰهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ سَرِيعَ الْحِسَابِ، اَللّٰهُمَّ
اهْزِمِ الْاَحْزَابَ اَللّٰهُمَّ اهْزِمْهُمْ وَزَلْزِلْهُمْ۔

ترجمہ : اے اللہ ! نازلونکے د کتاب نے جلد حساب کونکے نے ۔
اے اللہ ! شکست ور کرہ دلو د کافرانو تہ ۔ اے اللہ ! شکست ور کرہ او
پریشانہ نے کرہ او زلزلہ پرے راولہ ۔

(۶) - اَللّٰهُمَّ مَزِقْهُمْ كُلَّ مِمَزِقٍ ۔

ترجمہ : اے اللہ ! ذرہ ذرہ کرہ دوی پہ پورہ ذرہ کولو سرہ ۔

(۷) - اَللّٰهُمَّ اَحْصِهِمْ عَدَدًا وَاَقْتُلْهُمْ بَدَدًا وَلَا تَبْقِ

مِنْهُمْ اَحَدًا ۔

ترجمہ : اے اللہ ! تہ یو یو ہلاک کرہ دوی - او اوورنہ دوی لرہ
تکرے تکرے، او یو کس ترے (ہم ژوندی) مہ پریردہ ۔

فائدہ : دا تمام روایات بخاری ۱/۱۱۱- او ۲/۵۶۹- راویریدی ۔

(۸) - اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَعِيْنُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ

وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَخْلَعُ مِنْ يَفْجُرُكَ۔ اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ، وَلَكَ

نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَآلِيْكَ نَسْعِي وَنَحْفِدُ، نَرْجُو رَحْمَتَكَ

وَنَخْشَى عَذَابَكَ، اِنَّ عَذَابَكَ الْجَدِّ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ ۚ

اَللّٰهُمَّ عَذِّبِ الْكَفَرَةَ الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِكَ
وَيُكَذِّبُوْنَ رُسُلَكَ وَيَقْتُلُوْنَ اَوْلِيَاءَكَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ
لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ،
وَاَصْلِحْ ذَاتَ بَيْنِهِمْ وَاَلْفَ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ وَاَجْعَلْ فِيْ
قُلُوْبِهِمُ الْاِيْمَانَ وَالْحِكْمَةَ وَثَبِّتْهُمْ عَلٰى مِلَّةِ رَسُوْلِ اللّٰهِ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاَوْزِعْهُمْ اَنْ يُّوْفُوا بِعَهْدِكَ الَّذِى
عَاهَدْتَهُمْ عَلَيْهِ، وَاَنْصُرْهُمْ عَلٰى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّهِمْ، اِلَهَ
الْحَقِّ! وَاَجْعَلْنَا مِنْهُمْ.

[مصنف عبد الرزاق رقم: ۴۹۸۲، الاذكار المنتخبة من كلام سيد

الابرار (عليه السلام): ص ۵۸ - والبيهقى فى السنن الكبرى: ۲ / ۲۱۰]

ترجمہ: اے اللہ! مونہ ستانہ مدد غوارو او ستانہ بخشنہ
غوارو او ستانہ ناشکری نہ خان ساتو او پتہ تا ایمان لرو او جدا کیرود
هغه چانه چہ ستانہ فرمانی کوی۔ اے اللہ! خاص مونہ ستانہ بندگی
کوو او خاص تا دیارہ مونخ او سجده کوو او ستانہ رخ تہ راز غلو او
خدمت دیارہ حاضریرو۔ ستانہ رحمت امید واریو او ستانہ عذاب نہ
یریرو۔ بیشکہ ستانہ یقینی عذاب کافرانو تہ رسیدونکے دیے، اے اللہ
! هغه کافرانو تہ عذاب ورکرہ چہ ستانہ لارے نہ منع کول کوی او
ستانہ رسولانو تکذیب کوی او ستانہ دوستان وژنی۔ اے اللہ! نارینه او
زنانه مؤمنانو تہ بخشنہ اوکرہ او دیوی ترمینخ اصلاح اوکرہ او د

دوی د زړونو تر مینځ محبت پیدا کړه او د دوی په زړونو کې ایمان او حکمت پیدا کړه او دوی په دین د رسول الله ﷺ باندې مضبوطه کړه او دوی ته توفیق ورکړه چه ستا لوظونه پوره کړي کوم چه تا دوی سره کړیدی او دوی سره ستا دشمنانو او د دوی دشمنانو په مقابله کې مدد او کړه. اے حق معبوده! او مونږ د دوی نه اوگرځوه.

فائده: د قنوت نازلې الفاظ هر مانځه کې وئیل جائز دی، د جمع تخصیص پکې نشته بلکه یواځې مونځ کونکې ته هم وئیل شي. مصنف عبد الرزاق کې اوگوره.

د سحر مانځه نه پس اذکار

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ط (سل (۱۰۰) کرته)

[المعجم الكبير: ۷۰۷۵ وابن السني رقم ۱۴۲ - الصحيح: ۲۶۶۴]

ترجمه: نشته حقدار د بندګۍ سوې د الله نه، یواځې دې، هېڅ شریک ور له نشته، خاص د هغه دپاره بادشاهی ده او خاص د هغه دپاره حمدونه دي، هغه ژوندی کول او مړه کول کوي، خاص د هغه په لاس کې تېول خپرونه دي، او هغه په هر شي باندې قدرت

لرونکے دے۔

فائدہ: حدیث کنبے راغلی دی چا چہ د سہار مانخہ نہ پس دا ذکر سل (۱۰۰) کرتہ اولوستو پہ داسے حال کنبے چہ پہ خیل خائے ناست وی او خیل ہیئت د ناستے ئے نہ وی بدل کرے، نو پہ دغہ ورخ بہ ددہ نہ بہتر عمل والا ہیخوک نہ وی مگر هغه خوک چہ ددہ پہ شان عمل وکری یا ددے نہ زیات وکری۔

(۲) - سُبْحَانَ اللَّهِ سل (۱۰۰) کرتہ۔

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سل (۱۰۰) کرتہ۔

[النسائی: ۱۲۸۲ صحیح الاسناد، البانی]

فائدہ: حدیث کنبے دی: رسول اللہ ﷺ وفرمایا: چا چہ د سہار مانخہ نہ روستو دا مخکنی اذکار وکرل نو د هغه گناہونہ بہ معاف شی اگرکہ د سمندر د زگ برابر وی۔

(۳) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا طَيِّبًا

وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا ط

[ابن ماجہ: ۹۲۵ - ابن السنی: ۵۴ - احمد: (۲۶۷۳۰) (۲۷۲۶۶) صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! زہ تا نہ فائدہ من علم او مزیدار (حلال) رزق او قبول شوے عمل غوارم۔

فائدہ: حدیث کنبے دی چہ رسول اللہ ﷺ بہ دا دعاء د سہار مانخہ د سلام گرخولو نہ پس لوستلہ۔ (نفس المصنر)

(۴) - اَللّٰهُمَّ بِكَ اُحَاوِلُ وَبِكَ اَصَاوِلُ وَبِكَ اُقَاتِلُ .

[صحیح : ابن السنی : ۱۱۷ - واحمد : ۴/۳۳۲، ۳۳۳/۶ - والدارمی

: ۲/۲۱۶ - وابن حبان : ۱۹۷۵/۲۰۲۷ - والطبرانی فی الکبیر : ۷۳۱۸]

ترجمہ : اے اللہ ! زہ تانہ دخیلو مقصدونو کامیابی غوارم او
هم ستا په مدد سره په دشمنانو باندے حملہ کوم او هم ستا په مدد
سره جهاد کوم۔

فائدہ : بعض علماء وائی چه دا دعاء چاشت مانخہ نه روستو
لوستل پکار دی لیکن صحیح دا ده چه د سهار فرض مانخہ نه
روستو لوستلے شی لکه چه په ابن السنی : رقم (۱۱۷) کنبے دی۔

**د سهار او ماښام مانخه نه پس (۱۰) کرته
لوستلو ذکر**

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

[صحیح الترغیب والترہیب : ۴۷۲ و ۴۷۷ حسن لغیرہ]

فائدہ : حدیث کنبے راغلی دی : چا چه د سهار او ماښام مانخه
نه روستو (۱۰) کرته دا ذکر وکړونو د هغه دپاره به لس (۱۰)

نيكى وليكله شى، اولس (۱۰) گناهونه به ئه معاف شى اود هغه
 دپاره به دهره سختى او مصيبت نه پرده او بچاؤ جوړ شى اود
 شيطان مردود نه به هم ورته بچاؤ حاصل شى اود شرك نه سوى
 هيخ گناه به ده لره راونه نيسى او په عمل كې به دده نه هيخوړ
 بهتر نه وي مگر هغه چه دده په شان عمل وكړي يا ئه دده نه زيات
 وكړي-

په سفر كې د صبا صادق ليدو وخت كې دعا

سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ وَنِعْمَتِهِ وَحُسْنِ بَلَاءِهِ عَلَيْنَا،
 رَبَّنَا صَاحِبُنَا فَأَفْضَلُ عَلَيْنَا عَائِذَا بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ ط

[مسلم رقم: ۷۰۷۵، المستدرک رقم: ۱۶۷۸ - ابوداود رقم (۵۰۸۸)]

ترجمه: گواهی او کره گواهی کونکی د الله د صفت او د هغه د
 نعمت او په مونږ باندې د هغه د بنائسته احسان - اې ربه زموږ!
 ته زموږ سره ملگرې شه او په مونږ باندې فضل او کره، پدې دا
 کولو سره زه د دوزخ نه په الله سره پناه غواړم-

فائده: بهترینه دعا ده، په سفر کې لوستلې شې، په روایت د
 ابوداود کې د (رَبَّنَا) په حَائِ (اللَّهُمَّ) لفظ راغلي دي، ددې نه علاوه
 د (صحيح ابن خزيمة :: ۲۵۷۱) په روایت کې د (عَائِذَا) په حَائِ د

(بِئْرًا) لفظ راغلے دے او پدے کنبے ددرے کرتہ پہ اوچت آواز سرہ
لوستلو ذکر راغلے دے۔

کله چه سپورمی راخیژی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ هَذَا الْغَاسِقِ إِذَا وَقَبَ .

[صحیح : ابو داود : ۳۳۶۶ ابن السنی : ۶۴۸ - احمد : ۶/۶۱، ۲۰۶، ۲۰۷]

[۲۳۷]

ترجمہ : زہ پہ اللہ پورے ددے راخوریدونکے شے دشر نہ پناہ
غوارم۔

فائدہ : رسول اللہ ﷺ عائشہ رضی اللہ عنہا تہ وفرمایا :
تَعَوَّذِي بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ غَاسِقٍ يَعْنِي الْقَمَرَ . یعنی اللہ پورے پناہی طلب کرہ
ددے راخوریدونکے شے دشر نہ۔ (یعنی د سپورمی نہ چه دا د شے
دراتللو ننبہ ۵۵) [صحیح الکلم الطیب : ۱۵۸]

دنوے میاشته د لیدلو دعاکانے

کله چه سپورمی اووینی نو اللہ اکبر - وئیل پکار دی او بیا دا
دعا لوستل پکار دی :

اَللّٰهُمَّ اِهْلَ اَهْلًا عَلَيْنَا بِالْيَمَنِ وَالْاِيْمَانِ

وَالسَّلَامَةُ وَالْإِسْلَامُ رَبِّي وَرَبُّكَ اللَّهُ

ترجمہ : اے اللہ ! را او خیرہ وہ (دا میاشت) پہ مونہ باندے پہ
برکت او پہ ایمان او پہ سلامتیا او اسلام کنے، رب زما اور رب سنا
اللہ تعالیٰ دے۔

[الترمذی : ۳۶۹۵ - الحاکم : ۲۸۵/۴ - احمد : ۱۶۲/۱ - ابن السنی :
۶۴۱ - الصحیحہ : ۱۸۱۶، فیہ سلیمان بن سفیان ضعیف ولكن الحديث
صحیح لکثره شواهد، البانی]

نوٹ : د ابن السنی پہ روایت کنے د (بِالْيَمْنِ) پہ حائے (بِالْأَمْنِ)
لفظ راغله دے۔

د نمر او سپورمی د تندرپہ وخت دعا

عائشہ رضی اللہ عنہا نہ پہ یو اورد حدیث کنے د نبی کریم ﷺ
نہ ارشاد نقل کوی چہ هغه وفرمايل :

إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَإِنَّهُمَا لَا يَنْخَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ
وَلَا لِحَيَاتِهِ، فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُمَا فَكَبِّرُوا، وَادْعُوا اللَّهَ وَصَلُّوا وَتَصَدَّقُوا.

[بخاری : ۱۴۲/۱ - مسلم : ۲۹۵/۱ - ۲۹۶ - جامع الاصول : ۱۵۶/۶ - ۲۶۴]

ترجمہ : یقیناً نمر او سپورمی د اللہ د قدرت نبی دی، او دا
دواہ د چاد مرگ او د چاد ژوندی کیدو پہ وجه تندر نہ نیسی (لکه
خنګه چہ د عربو عقیده وه، بلکه دا د اللہ د قدرت یوہ نبیہ ده چہ

بندگانو ته ئے د عبرت په طور بنائى) نو کله چنې تاسو دا اووینى نو
تکبیر وایى او د الله نه دعاء غواړئ او مونځونه کوی او صدقه
ورکوی-

فائده: د هر آفت او مصیبت په وخت کښې که کسوف وی یا
زلزله وی یا اچانک تیارة راشی نور اتلونکی کارونه کول پکار دی:
۱- صدقه کول- (یا د صدقې نیت کول، او په ځان باندې د
مصیبت په وخت کښې نذر کول چه زه به دومره دومره مال صدقه
کوم) ځکه چه صدقه هر مصیبت دفع کوی-

۲- دعا غوښتل- ۳- د خپلو گناهونو نه توبه وېستل او
استغفار طلب کول- ۴- لا حول ولا قوة الا بالله وئیل-

۵- غلامان آزادول- (مصیبت زده نه تکلیف لرم کول)-

۶- ډیر مونځونه کول- (رسول الله ﷺ باندې به چه کله څه
غم او پریشانی راغله مانځه ته به ئے پناهی ورپه)-

۷- الله اکبر وئیل- ۸- سبحان الله وئیل- ۹- الحمد لله وئیل-

۱۰- لا اله الا الله وئیل-

۱۱- صبر کول- یعنی جزع فزع او فریاد او چغې نه وهل-

[البخاری ۱/ ۱۴۵- ابوداود: ۱۱۷۷، ۱۱۹۲، ۱۱۹۵]

دا کارونه د هر مصیبت په وخت کښې ډیر کار ورکوی-

د خوراک، خکاک دعاکانه

(۱) - بِسْمِ اللَّهِ .

[بخاری ۲/۲۰۹ - مسلم ۲/۱۷۲ - الصحيحه ۱/۶۱۱]

(د الله تعالى په نوم شروع کوم)

فائده: د خوراک شروع کولو په وخت کې په ذخیره د احادیثو کې په صرف دا الفاظ ثابت دي، پوره بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ د خوراک دپاره چرته هیڅ حدیث کې نه شته، و من ادعی فعلیه البیان.

بلکه روایت د طبرانی (۳/۲۱۲) کې راځي چه:

يَا غُلَامُ إِذَا أَكَلْتَ فَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ وَكُلْ بِمِائِنِكَ .

[الصحيحه ۱/۶۱۱ و ۶۱۴ - ۱۱۱ - مسند احمد ۴/۶۲/۵/۵۷۵]

دارنگ - بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى بَرَكَهَةِ اللَّهِ - هم چرته حدیث

کې نه دی راغلی،

يو روایت د مستدرک (۴/۱۰۷) کې راغلی دی او هغه هم داسه

الفاظ ندی، بلکه داسه دی: كُلُوا بِسْمِ اللَّهِ وَبَرَكَهَةِ اللَّهِ .

(يعني د الله په نوم او د الله په برکت خوراک شروع کړئ) نو علماء

وایی چه د هغه حدیث په سند کې عبد الله بن کيسان ابو مجاهد

راوی دی او هغه منکر الحدیث دی: واحادیثه غیر محفوظه کما فی

الکامل ۴/۱۵۴۷ - میزان الاعتدال ۲/۴۷۵ - تقریب ۱۸۶) -

دارنگه پدمے کنبے دا هم نشته چه تاسو بسم الله وعلی برکة الله ووايي، بلکه مطلب دا دے چه تاسو خوراک د الله په نوم سره شروع کړئ نو الله به پکنبے برکت اچوی۔

که بسم الله په اوله کی هیږه شی او د خوراک د شروع نه پس ورته یاده شی نو دا دعا به وائی

بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ .

[ابوداود رقم ۷۶۷ - الترمذی رقم ۱۸۵۸ - ابن السنی رقم ۴۵۹]

ترجمه : شروع کوم په نوم د الله تعالی په اول او آخر ددے خوراک کنبے۔

د خوراک نه روستو دعا

(۱) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا الطَّعَامَ وَرَزَقَنِيهِ

مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ .

[ابوداود رقم : ۴۰۲۳ و سنده صحیح]

ترجمه : صفتونه د کمال هغه الله لره دی چه رائے کړو ماته دا طعام، اوروزی ئے کړو حُما، په غیر د طاقت زمانه .

فائده : چا چه دا دعا اولوستله نو مخکنی ټول گناهونه به ئے معاف شی .

(۲) - الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ غَيْرَ مُكْفَرٍ
وَلَا مُودَّعٍ وَلَا مُسْتَغْنَى عَنْهُ رَبَّنَا .

[رواه البخاری فی الاطعمة ۲/ ۸۲۰ رقم : ۵۴۵۸]

ترجمہ : صفتونہ د کمال اللہ تعالیٰ لہ دی، دیر، مزیدار، برکت والا۔ اے اللہ! نہ دے کافی زمونہ دا طعام، او نہ دے رخصت کرے شومے، او نہ ترے پے پرواہی دہ رہے زمونہ!۔
فائدہ : کلہ بہ چہ دسترخوان اوچت کرے شو نو رسول اللہ ﷺ
بہ دغہ دعا لوستلہ .

(۳) - الْحَمْدُ لِلَّهِ (صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی)

[مسلم رقم : ۷۱۰۸]

فائدہ : د مسلم شریف پہ حدیث کنبے راخی، اللہ تعالیٰ د ہفہ بندہ نہ خوشحالیری چہ خہ خوراک یا شکاک او کری او د اللہ حمد او ثنا پرے اووائی .

(۴) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَ وَسَقَى وَسَوَّغَهُ وَجَعَلَ

لَهُ مَخْرَجًا .

[ابوداؤد رقم ۳۸۵۱ - ابن حبان ۱۳۵۱ - ابن السنی رقم ۴۷۰، صحیح]-

ترجمہ : صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی چہ خوراک، شکاکے راکرو، او تیرے کرو حما، او لارہ د وتلوئے ورلہ او گر حولہ .

فائدہ : دا دعا بہ دخوراک او د ابو شکلو نہ پس وئیلے شی . او دا دعا د ہفہ مشہورے دعا نہ بہترہ دہ چہ :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ .

حک کہ دغہ حدیث ضعیف دے دابو سعید مولیٰ پکنے مجھول
دے او لفظ د (مِنْ) ہم پکنے نشہ او حدیث مضطرب ہم دے .

(۵) - اَللّٰهُمَّ اَطْعَمْتَ وَاسْقَيْتَ، وَاغْنَيْتَ وَاقْنَيْتَ
وَهَدَيْتَ وَاحْيَيْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلٰی مَا اَعْطَيْتَ .

[احمد: ۱۶۶۴۶، ابن السنی رقم ۴۶۵ - الصحیحہ رقم ۷۱ - وسندہ صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! تا خوراک او خکاک راکرو او تازہ یر پرواہ کریم، او
تا قناعت (صبر) راکرو، او ہدایت دے او کرو، او ژوندی کول تہ
کوئے، پس تالرہ صفتو نہ دی پہ ہغہ خہ چہ تاراکریدی .

د اوبو خکلو مستقلہ دعا

(۱) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ .

صرف وئیل دی، او مخکنے خلورم نمبر دعا تیرہ شوہ ہغہ وئیل

پکار دی۔

میلہ بہ کور والا تہ دعا کوی

(۱) - اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ وَاغْفِرْ لَهُمْ

وَارْحَمُهُمْ

[مسلم ۱۸۰/۲ پہ روایت کنبے - فَاغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمُهُمْ راغلی دیے]

ابن السنی رقم ۴۷۶، روایت کنبے وَاغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمُهُمْ راغلی دیے)

ترجمہ : اے اللہ! برکت و اچوے دوی دیارہ پہ ہغہ خہ کنبے چہ تا
ورکریدی دوی تہ، او بخنبہ ورته او کرہ اورحم پرے او کرہ۔

(۲) - أَكَلْ طَعَامَكُمْ الْأَبْرَارُ وَصَلَّتْ عَلَيْكُمْ

الْمَلَائِكَةُ وَأَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ .

[ابوداود رقم ۳۸۵۴ - ابن السنی ۴۸۲ - احمد ۱۳۸/۳ رقم:

۱۲۴۲۹، صحیح]

ترجمہ : اودی خوری طعام ستاسو نیکان خلق، او بخنبہ دیے
او غواری تاسو دیارہ ملائک، او روڑہ دیے ماتہ کری تاسو کرہ روڑہ
دار۔

فائدہ : دا دعا بہ میلہ کور والوتہ کوی، برابرہ دہ چہ میلہ
روڑہ داروی او کہ نہ۔

(۳) - اَللّٰهُمَّ اطْعِمْ مَنْ اطْعَمَنِيْ وَاسْقِ مَنْ سَقَانِيْ .

[مسلم ۱۸۴/۲ رقم: ۵۴۸۳، مسند احمد: ۲۳۸۶۰]

ترجمہ : اے اللہ! خوراک ورکریے ہغہ چاتہ چہ ماتہ ئے خوراک
راکرو، او خکاک ورکریے ہغہ چاتہ چہ ماتہ ئے خکاک راکرو۔

د پیو (شودو) خکلو دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْهِ وَزِدْنَا مِنْهُ .

[ابوداود رقم: ۳۷۳۲، احمد: ۱۹۷۸، (ابن السنی رقم ۴۷۴) اسناد

حسن، البانی و شعیب]

ترجمه: اے الله! برکت واچوے مونږ ته پدے کښه او ددے نه زیات راکړه مونږ ته .

فائده: حدیث کښه راځی: کله چه یو انسان ته الله تعالی خوراک ورکړی نو داسه دعا دے او کړی:

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْهِ وَاَطْعِمْنَا خَيْرًا مِنْهُ

او کله چه پی او خکی نو دغه مذکورہ دعا د اووائی . (نفس

المصدر)

د نوے میوے د خوراک په وخت دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْ ثِمَارِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِيْ مَدِيْنَتِنَا

وَبَارِكْ لَنَا فِيْ صَاعِنَا وَمُدِّنَا .

[ترمذی رقم (۳۴۵۴) ابن ماجه رقم ۳۳۲۹، صحیح]

ترجمه: اے الله! برکت واچوه په میووز مونږ کښه او برکت واچوه مونږ له په ښارز مونږ کښه او برکت واچوه مونږ له په درې،

او په سیرز مونږ کښه .

فائده : کله به چه نو په میوه رسول الله ﷺ ته راوړم شوه نو هغوی به لاس کښه واخسته او دغه دعا به ئه اولوستله، بیا به ئه حاضر خلقو کښه یو وړوکی ماشوم ته ورکړه .

د روژه ماتې (افطار) دعا

(۱) - ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ وَثَبَتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى .

[ابوداود رقم ۲۳۵۱ - وسنده حسن]

ترجمه : تنده ختمه شوه او لامده شو رگونه، او ثابت شو ثواب ان شاء الله .

فائده : د روژه ماتې په وخت کښه دعا ښه قبلېږي، ډیرمه دعاگانې کول پکار دي، رسول الله ﷺ فرمائی: د روژه دار دپاره د روژه ماتې په وخت کښه دعاء نه رد کېږي. ددې وجه نه عبد الله بن عمرو بن العاص رضی الله عنهما به خپل اهل او اولاد راوغوښتل او دعاء به ئه کوله.

بازار کن د داخلیدو دعا

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

ترجمہ : نشته دے حقدار د بندگی سوا د الله نه، یو دے، شریک
نه نشته، خاص هغه لره بادشاهی ده او خاص هغه لره صفتونه د
کمال دی، او هغه ژوند دے دے، نه مری، او په لاس د هغه کبے خیر
دے او هغه په هر څه قدرت والا دے .

فائده : دا حدیث حسن دے ترمذی رقم ۳۶۶۸، الحاکم ۵۳۸/۱،
ابن السنی ۱۲۸، الزهد لاحمد ۲۱۴، صحیح الکلم الطیب
ص ۲۲۹) راوړیدے او ډیره لویه فائده لری، حدیث کبے راځی : چا
چه دغه دعا اولوستله نو الله پاک به هغه لره لس لاکهه نیکی
اولیکي او لس لاکهه گناهونه به ئه معاف شی او لس لاکهه درجه
به ئه اوچته شی، او په جنت کبے به ورله یو کور آباد شی . کما فی
ابن ماجه رقم (۲۲۳۵) .

د استخارے دعا

د استخارے دعا بہ رسول اکرم ﷺ خپلو صحابو ته په ډیر
اهتمام سره خودله لکه څرنګه چه د قرآن کریم یو سورت به ئی
دوی ته خودلو، او دا به ئی فرمائیل: کله چه یو کس په تاسو کښی د
یو کار اراده او کړی، که هغه د دنیا کار وی او که د دین وی، نو دوه
رکعتہ مونځ دے او کړی او بیا دے دا دعا او وائی:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْتَخِیْرُکَ بِعِلْمِکَ وَ اَسْتَقْدِرُکَ بِقُدْرَتِکَ
وَ اَسْأَلُکَ مِنْ فَضْلِکَ الْعَظِیْمِ فَاِنَّکَ تَقْدِرُ وَ لَا اَقْدِرُ وَ تَعْلَمُ
وَ لَا اَعْلَمُ وَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُیُوْبِ، اَللّٰهُمَّ اِنْ کُنْتَ تَعْلَمُ اَنْ
هٰذَا الْاَمْرَ خَیْرٌ لِّیْ فِیْ دِیْنِیْ وَ مَعَاشِیْ وَ عَاقِبَةِ اَمْرِیْ
وَ عَاجِلِهٖ وَ آجِلِهٖ فَاقْدُرْهُ لِیْ وَ یَسِّرْهُ لِیْ ثُمَّ بَارِکْ لِیْ فِیْهِ
وَ اِنْ کُنْتَ تَعْلَمُ اَنْ هٰذَا الْاَمْرَ شَرٌّ لِّیْ فِیْ دِیْنِیْ وَ مَعَاشِیْ
وَ عَاقِبَةِ اَمْرِیْ وَ عَاجِلِهٖ وَ آجِلِهٖ فَاصْرِفْهُ عَنِّیْ وَ اصْرِفْنِیْ
عَنْهُ وَ اَقْدِرْ لِیْ الْخَیْرَ حَيْثُ کَانَ ثُمَّ اَرْضِنِیْ بِهِ .

[البخاری ۱۵۶۱ رقم: ۱۱۶۶]

ترجمه: اے الله! زه طلب د خير کوم ستانه، ستا په علم باندې،
او قدرت طلب کوم، تانه ستا په قدرت، او غواړم ستا لويه مهرباني

خُکَهِ تَه طاقَت والائے اوزہ طاقت والا نہ یم او تہ پوہیرمے اوزہ نہ
پوہیرم او تہ پوہہ ئے پہ پتہو خیزونو . امے الله ! کچرتہ تاتہ معلومہ
وی چہ دا کار خُما دیارہ غورہ دے پہ دین او دنیا خُما کنبے او د انجام
پہ لحاظ او فی الحال او پہ روستہ زمانہ کنبے ، پس مقرر ئے کرہ ما
لرہ او بیا برکت و اچوے مالہ پدے کنبے ، او کچرتہ تاتہ پتہ وی چہ دا
کار شر دے مالرہ پہ دین او دنیا خُما کنبے او پہ انجام د کار خُما کنبے
کہ فی الحال وی او کہ روستہ زمانہ کنبے ، نو دا کار وارہ وے خُما نہ ،
او ما واروے د هغے نہ ، او مقرر کرہ مالرہ خیر چرتہ چہ وی ، بیا مے
پدے خوش حالہ کرہ .

فائدہ : ددے دعا دیارہ خوب لیدل شرط نہ دے او نہ د شپے وئیل
ددے دعا شرط دے ، بلکہ خہ وخت چہ د انسان یو کار تہ ارادہ اوشی
نو استخارہ دے او کری . بعض روایاتو کنبے استخارہ اوہ (۷) حُلہ
راغلے دہ ، لیکن هغہ دیر زیات ضعیف دی . پہ استخارہ کنبے دیرمے
فائدے دی نو پہ ہر کار کنبے مؤمن لہ استخارہ کول پکار دی .

د غم، خفگان او پریشانی پہ وخت دعا گانے

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ
الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

[بخاری ۹۳۹/۲ - مسلم ۳۵۱/۲]

ترجمہ : نشته حقدار د بندگی سوا د الله نه، چه مالک دلونی
عرش دے او نشته حقدار د بندگی سوا د الله نه، چه رب د آسمانونر
اورب د زمکے دے او د عرش عزتمند دے .

فائده : رسول الله ﷺ به دا دعا د پریشانی په وخت غوختله .

(۲) - يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ .

[الترمذی رقم (۳۴۳۲) - ابن السنی رقم (۳۳۷) - الحاکم ۵۰۹/۱ -

حدیث حسن]

ترجمہ : اے ژوندی ذاته ! اے تدبیر کونکیه ! ستا په رحمت زه
امداد طلب کوم .

فائده : رسول الله ﷺ به چه خه کار پریشانه کړو نو دا دعا به ئه
فرمائيله .

(۳) - اَللّٰهُمَّ رَحْمَتَكَ اَرْجُوْ فَلَا تَكِلْنِيْ اِلَى نَفْسِيْ
طَرَفَةً عَيْنٍ، وَاصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ .

[ابوداود رقم ۵۰۹۰ - ابن حبان رقم ۲۳۷۰ - وسنده حسن]

ترجمه : اے الله ! ستا د رحمت اميد ساتم، پس ما مه سپاره
خپل نفس ته په اندازه درف د سترگه، او اصلاح د ټولو کارونو ځما
او کړم، نشته حقدار د عبادت سوا ستا نه . دا هم د غمزده او پریشان
حالی دعا ده .

(۴) - اَللّٰهُمَّ اَللّٰهُ رَبِّيْ لَا اَشْرِكُ بِهِ شَيْئًا .

[ابوداود رقم ۵۲۵ - ابن حبان ۲۳۶۹ - ابن ماجه رقم ۳۸۸۲ - احمد

۳۶۹/۶ - وسنده حسن]

ترجمہ : اللہ، اللہ زما رب دے، زہد ہغہ سرہ ہیخ شے نہ شریک
کوم۔ دادعا د غم پہ وقت درے خله وئیل پکار دی - او پہ بل روایت
کنبے د - شیئا - پہ خائے - احدا - راغلی دے۔

(۵) - لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ
الظَّالِمِينَ .

[صحیح : احمد ۱/۱۷۰ - حاکم ۲/۳۸۳ - ترمذی رقم ۳۷۵۲]

ترجمہ : نشتہ حقدار د عبادت سوا ستانہ، پاکی دہ تالہ،
بیشکہ زہد ظالمانو نہ یم۔

فائدہ : حدیث کنبے راخی : دادعا یو مسلمان مصیبت زدہ
سرے نہ وائی پہ یو کار کنبے مگر اللہ تعالیٰ بہ ورلہ خامخا دعا
قبلوی . (وسندہ صحیح)

(۶) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ اَمَتِكَ
نَاصِیْتِیْ بَیْدِكَ، مَاضٍ فِیْ حُكْمِكَ، عَدْلٌ فِیْ قَضَائِكَ،
اَسْئَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّیْتَ بِهِ نَفْسَكَ، اَوْ عَلَّمْتَهُ
اَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، اَوْ اَنْزَلْتَهُ فِیْ كِتَابِكَ اَوْ اسْتَاثَرْتَ بِهِ
فِیْ عِلْمِ الْغِیْبِ عِنْدَكَ اَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رِیْعَ قَلْبِیْ وَنُورَ
صَدْرِیْ وَجَلَاءَ حُزْنِیْ وَذَهَابَ هَمِّیْ .

[صحیح : ابن حبان ۲۳۷۲ - الحاکم ۱/۵۰۹ - احمد رقم

۳۷۱۲ - سلسلہ الاحادیث الصحیحة ۱/۳۳۷، رقم ۱۹۹]

تر جمہ : اے اللہ ! زہ ستا بنده یم او خوی د بنده ستا یم او خوی د
وینخے ستا یم، زما سر ستا لاس کنبے دے، جاری ده په ما کنبے
فیصله ستا، د انصاف ده په ما کنبے فیصله ستا، غواړم ستا نه په
هر هغه نوم چه تا خان له ایخودے دے، او یا تا یو کس ته ورخوډلے
وی د خپل بندگانو نه، او یا تا نازل کړے وی په یو کتاب ستا کنبے، یا
دے خان سره په علم غیب کنبے ساتلے وی - چه ته او گرځوے قرآن
مجید سپرلے د زړه زما، او رنړا د سینے زما، او ختمول د خفگان زما
او بوتلل د فکر او غم زما.

فائده : حدیث کنبے راځی، کله چه یو انسان ته څه غم یا
پریشانی او رسیږی او دا دعا او وائی نو غمونه او پریشانی به ورله الله
تعالی لرے کړی او ددے پځائے به ورته الله تعالی خوشحالی
ورنصیب کړی -

د تمامو مصیبتونو علاج

اَللّٰهُمَّ اَحْسِنْ عَاقِبَتَنَا فِيْ الْاُمُوْر كُلِّهَا وَاَجِرْنَا مِنْ خِزْيِ
الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْاٰخِرَةِ .

تر جمہ : اے اللہ ! زموږ انجام ښه کړه په ټولو کارونو کنبے او
موږ او ساته د دنیا د شرم او د آخرت د عذاب نه.

فائده : حدیث کنبے راځی چه څوک دا دعا او وائی نو مړ به شی
خو مصیبت به ورته اونه رسیږی یعنی تر مرگه به د بلا گانو نه
خلاص وی.

[احمد ۴/۱۸۱، مستدرک ۳/۵۹۱، مجمع الزوائد ۱۰/۱۷۸ وقال
رجاله ثقات، ابن حبان في صحيحه ۲/۱۵۰]
اوپہ بل روایت کنبے :

”اللَّهُمَّ أَحْسِنْ عَاقِبَتِي فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا وَاجْرِنِي مِنْ
خِزْيِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْآخِرَةِ“ راغلے دیے .

د تکلیف پہ وخت دعا

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا .

ترجمہ : کافی دیے زمونہ دیارہ اللہ تعالیٰ او ڊیر بنہ ذمہ واردیے .
او خاص پہ اللہ مونہ خان سپارلے دیے .

فائدہ : حدیث کنبے راخی چہ نبی علیہ السلام د اسرافیل علیہ
السلام د شپیلی تذکرہ اوفر مائیلہ، نو صحابہ کرامو عرض اوکرو
چہ مونہ بہ خہ وایو؟ نو نبی علیہ السلام ورتہ دغہ دعا ور
اوخودلہ .

[صحیح : الترمذی رقم : ۲۴۳۱، و ۳۲۴۳، احمد : ۳۰۱۰، ابن حبان

۹۵/۲ - صحیح الجامع الصغیر رقم : ۴۵۹۲]

دارنگہ صحیح بخاری کنبے راخی چہ دا کلمہ ابراہیم علیہ
السلام وئیلے وہ اورتہ د غور خیدلو پہ موقعہ کنبے او نبی علیہ
السلام وئیلے وہ د مشرکینو سرہ د جنگ پہ موقعہ کنبے .

د دشمن يا د ظالم بادشاه نه ډير په وخت دعا گانې

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَجْعَلُكَ فِىْ نُحُوْرِهِمْ وَنَعُوْذُ بِكَ

مِنْ شُرُوْرِهِمْ .

[ابوداود ۱/۱۵۳۷ - النسائي - احمد ۴/۴۱۴ - الحاکم ۲/۱۴۲]

ترجمه : اے الله ! مونږ تا گړخوود دوى په سينو کښې او پناه غواړو پتا دشرونو د دوى نه .

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله د چا دشرنه يريدو، نو دا دعا به ئې فرمايله .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ عَضِدِىْ وَنَصِيْرِىْ بِكَ اَحُوْلُ

وَبِكَ اَصُوْلُ وَبِكَ اُقَاتِلُ .

[صحيح : ابوداود رقم ۲۶۳۲ - ترمذی رقم ۳۵۸۸ - احمد ۳/۱۸۴]

ترجمه : اے الله ! ته خما متې او خما مدد گار ئې، په تا طاقت نيسم او ستا په مدد سره حمله کوم او ستا په مدد سره جنگ کوم .

(۳) - حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ .

[بخاری ۲/۶۵۵]

ترجمه : کافي دى مونږ لره الله تعالى او ډير ښه کار ساز دى .
(فائده ئې مخکښ تيره شوه)

د نوی نعمت ملاویدوپه وخت دعاکانه

(۱) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصّٰلِحٰتُ .

[ابن ماجه رقم ۳۸۰۳ - الحاکم ۴۹۹/۱ - ابن السنی رقم ۳۷۸ اسناد

حسن]-

ترجمه : صفتونه د کمال هغه الله لره دی، چه پوره کیرې دهغه
په نعمت سره ښه حالتونه .

فائده : رسول اکرم ﷺ به چه کله یو شه د خوشحالیدو اولیدو

نور دا دعا به ئې فرمائیلې، او کله به چه هغوی د څه خفگان شه

اولیدونو داسه به ئې وئیل : اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی کُلِّ حَالٍ

(۲) - مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ .

ترجمه : څه چه الله او غواړی (کوی) او طاقت نشته مگر په الله

دې .

فائده : حدیث کښې راځی : کوم انسان باندې چه الله تعالی

احسان او کړې د ښځې یا د مال یا د اولاد، ادا دعا او وائی نو په هغه

کښې به هیڅ آفت اونه وینی، بغیر د مرگ نه .

(ابن السنی رقم : ۳۵۷ - الطبرانی فی الصغیر ۱۲۲ - سند لږ ضعیف دی)

لیکن ددې تائید د قرآن نه معلومېږی (سورة الکهف آیت ۳۹

وَلَوْ لَا اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتْكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ [وله تا داسه

نه وئيل كله چه ته خپل باغ ته داخل شوم چه خه چه الله وغواړي
هغه كيږي نشته طاقت مگر په الله دمه.

(۳) - سجده شكر كول پكار دي، كله چه خه نوم نعمت
انسان ته ملاؤ شي، او دا سجده د شكر په يولس (۱۱) احاديثو
كښه راغله ده.

د مصيبت په وخت ذكرونه

(۱) - اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاٰجِعُوْنَ. اَللّٰهُمَّ اَجِرْنِيْ فِيْ
مُصِيبَتِيْ وَاَخْلِفْ لِيْ خَيْرًا مِنْهَا.

[مسلم ۱/۳۰۰ رقم: ۲۱۶۵]

ترجمه: مونږ د الله تعالى يو او مونږ به هغه ته ورگرځيدونكي
يو. اے الله! ثواب راکړه ما ته په مصيبت څما کښه او بدل کښه
راکړه غوره دده نه

فائده: رسول الله ﷺ فرمائي: نشته يو بنده چه هغه ته خه
مصيبت ورسيرې او دا دعا اووايي، مگر الله به ده لره ثواب ورکړي
پدې مصيبت کښه. او غوره شه به دده په عوض کښه ورکړي. ام
سلمه رضي الله عنها فرمائي: هرکله چه ابو سلمه وفات شو نو ما
دا دعا ووييله څنگه چه ما ته نبی علیه السلام حکم کړه وو نو ما
ته الله تعالى د ابو سلمه نه غوره شخص رسول الله ﷺ په بدله کښه
راکړه. (دده دعا په وجه ام سلمه رضي الله عنها د رسول الله ﷺ په
نکاح کښه راغله)

(۲) - قَدَّرَ اللَّهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ .

[مسلم ۳۳۸/۲ رقم: ۶۹۴۵]

ترجمہ : (ہر شے) اللہ پہ اندازہ کریدے او خہ چہ او غواپی، کوی

تنبیہ : دے لفظ کنبے ((قَدَّرَ اللَّهُ)) لوستل ہم جائز دی، او معنی دادہ : داشے د اللہ پہ تقدیر سرہ وشو۔ او دا قراءت د مقام د مصیبت سرہ ډیر مناسب دے۔

فائدہ : حدیث کنبے راخی چہ اسباب استعمال کرہ او د اللہ تعالیٰ نہ مدد غواپہ، کہ بیا ہم خہ تکلیف در ورسیری نو دغه مذکورہ دعا وایہ !

(۳) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ
وَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ .

[صحیح : مسند احمد رقم : ۷۰۱، الدعاء للطبرانی ۱۰۱۱، المستدرک

[۱۸۷۳]

ترجمہ : نشته حقدار د بندگی سوی د اللہ نہ چہ صبرناک او عزتمند دے، پاکی دہ اللہ لره، او برکت ورکونکے دے اللہ تعالیٰ چہ مالک د لوی عرش دے، او ټول د کمال صفتونه اللہ لره دی چہ پالونکے د مخلوقاتو دے۔

فائدہ : علی رضی اللہ عنه فرمائی : ماتہ رسول اللہ ﷺ دا دعاء وغوښتله چہ زه دا د مصیبت او پریشانی په وخت وایم۔

د ماشومانو د دمولو دعا

(۱) - اُعِيْذُ كَمَا بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَّامَّةٍ

[بخاری ۱/۴۷۷ رقم: ۳۳۷۱ ابو داود رقم: ۴۷۳۹ و الترمذی رقم: ۲۰۶۰]

واللفظ لهما

ترجمه: پناه غواړم تاسو دواړو لره په کلماتو د الله تعالی باندې
چه پوره دی، د هر شیطان نه او د هر ضرری حیوان نه، او د هرې
سترګې نه چه راجمع کونکې ده شر لره.

فائده: رسول الله ﷺ به حَسَن او حُسَيْن رضی الله عنهما پدې
دعا سره دمول، او دا به ئې فرمایل چه ستا پلار به پدې سره
اسماعیل او اسحاق علیهما السلام دمول. او دا دعا یو دپاره هم
بغیر د تبدیلی نه لوستل بهتر دی، پیغمبری الفاظ دی.

د بیمار پرسی وخت کې دعا

(۱) - ”لَا بَأْسَ ظَهَرَ إِنْ شَاءَ اللّٰهُ“.

[بخاری ۲/۸۴۵ رقم: ۳۶۱۶، ۵۶۵۶، ۵۶۶۲]

ترجمه: باک نشته، دا بیماری پاکونکې ده ستا گناهونو لره ان
شاء الله.

فائده: نبی علیه السلام به د بیمار تپوس په وخت کې دعا

فرمائیلہ۔

(۲) - اَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ
يَشْفِيكَ .

[ترمذی رقم ۲۱۸۰ - وسندہ صحیح]

ترجمہ : زہ دلوثی اللہ نہ غواړم، چه مالک دلوثی عرش دے
چه تالہ شفا درکړی !

فائدہ : رسول اللہ ﷺ فرمائی : نشته یو بنده مسلمان چه
تپوس وکړی دیو بیمار، چه اجل (نیتہ) ئے لانه وی حاضرہ شوی او
دادعا اووه (۷) ځله اووایی مگر بیمار به الله خامخا رغوی .

(۳) - اَذْهَبِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ وَاشْفِ وَأَنْتَ
الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاءُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا .

[بخاری ۸۴۷/۲، رقم ۵۶۷۵ مسلم رقم ۵۸۳۶]

ترجمہ : ختمه کړه بیماری اے د خلقو ربّه ! او شفا ورکړه ده ته،
اوتہ شفا ورکونکے ئے، نشته شفا مگر ستا شفا ده، داسے شفا ورکړه
چه بیماری پرے نږدی .

(۴) - سُورَةُ الْفَلَقِ، سُورَةُ النَّاسِ .

[بخاری رقم ۵۸۴۳]

(۵) - سُورَةُ الْفَاتِحَةِ .

[بخاری رقم ۲۲۷۶، مسلم ۵۸۶۳]

داتول په صحيح احاديثو كښه راغلي دي چه د شفا دپاره نه
لوستل شى .

(۶) - بِسْمِ اللّٰهِ اَعُوْذُ بِعِزَّةِ اللّٰهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا
اَجْدُ وَاُحَاذِرُ

[مسلم ۲۲۴/۲ رقم: ۵۸۶۷، ابوداود رقم: ۳۸۹۳، الترمذی: ۳۵۸۸]

ترجمه : په نوم د الله تعالى، پناه غواړم په عزت او قدرت د الله
تعالى باندې، د شر د تكليف هغه نه چه زه ئې مومم او ترې یرېږم.

فائده : حديث كښه راځي د چا چه كوم ځائې درد كوي نو درې
ځله دې - بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ - اووايي، او اوه (۷) ځله دې دا
دعا : اَعُوْذُ بِعِزَّةِ اللّٰهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا اَجْدُ وَاُحَاذِرُ : اووايي او په
هغه درد مند ځائې دې لاس كيدى نو الله تعالى به ئې روغ كړي.

عثمان بن ابى العاص رضي الله عنه فرمائي : ما باندې درد وو نژدې وه چه
زه ئې هلاك كړې وې نو رسول الله صلى الله عليه وسلم راته دا دعاء او دغه طريقه
وخوډله نو ما دا كار وكړو نو الله تعالى زما درد ختم كړو، نوزده اوس
هميشه يم چه پدې دعا سره خپل اهل او نورو خلكو ته حكم كوم.
(ابوداود، ترمذی)

(۷) - بِسْمِ اللّٰهِ اَرْقِيْكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيْكَ مِنْ شَرِّ
كُلِّ نَفْسٍ اَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ، اللّٰهُ يَشْفِيْكَ بِسْمِ اللّٰهِ اَرْقِيْكَ.

[مسلم: ۲۱۹/۲، رقم: ۵۸۲۹، الترمذی: رقم ۹۷۲]

ترجمه : په نوم د الله دې دموم، د هر هغه شى نه چه تاته

تکلیف درکوی، د هر نفس د شر نه، یا د حسد گرد سترگو لگولو نه، الله دیم شفا درکړی، په نوم د الله دیم دموم۔

فائده: رسول الله ﷺ بیمار وو، جبریل علیه السلام راغلو ورته ئې وفرمایل: اے محمد (ﷺ)! بیمار ئے؟ هغه وفرمایل: آو، نو جبریل علیه السلام۔ ام پرې دادم واچولو۔ (نو داد جبریل علیه السلام د خولې دم دیم)۔

(۸) - اَللّٰهُمَّ اشْفِ عَبْدَكَ يَنْكَأُ لَكَ عَدُوًّا اَوْ يَمْشِيْ لَكَ اِلٰى صَلَاةٍ .

[صحيح: ابو داود: ۳۱۰۷ - ابن السني: ۵۴۷ - ابن حبان: ۲۹۷۴ -

والطبراني في الدعاء: ۱۱۲۴ - احمد: ۱۷۲/۲]

ترجمه: اے الله! خپل بنده ته شفا ورکړه چه ستا کوم دشمن ته به تکلیف اُرسوی، یا به ستا دپاره مانځه ته لار شی۔

فائده: په بعض روایتونو کښې دا لفظ دیم: (اَوْ يَمْشِيْ لَكَ اِلٰى جَنَازَةٍ) - لیکن عام لفظ اولی دیم۔

(۹) - بِسْمِ اللّٰهِ يُبْرِيكَ وَمِنْ كُلِّ دَاءٍ يَشْفِيكَ وَمِنْ

شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ وَشَرِّ كُلِّ ذِي عَيْنٍ .

[مسلم: ۲۱۹/۲ رقم: ۵۸۲۸]

ترجمه: په مدد د نوم د الله سره، الله دیم جوړ کړه، اود هرې بیماری نه دیم شفا درکړی۔ اود حسد گرد شر نه کله چه حسد وکړی اود ضرر د هر سترگې لگونکې نه۔

(۱۰) - اِمْسَحِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ بِیَدِكَ الشِّفَاءُ لَا
يَكْشِفُ الْكُرْبَ إِلَّا أَنْتَ .

[صحیح علی شرط الشیخین : مسند احمد : ۲۴۲۸۰، الصحیحۃ : ۱۵۲۶]

ترجمہ : اے دانسانو ربہ ! دا تکلیف لرے کرہ، خاص ستا پہ
لاس کنبے شفا دہ، ستا نہ سوئی ہیخو ک تکلیف نشی لرے کولہ۔
فائدہ : پہ روایت دبخاری (۵۷۴۴) کنبے د (لَا يَكْشِفُ الْكُرْبَ) پہ
حائے (لَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا أَنْتَ لَفْظ دے)

مريض دے خان دیارہ داسے دعا کوی

(۱) - اَللّٰهُمَّ اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[مسلم : ۳۴۳/۲ - رقم : ۷۰۱۱، کتاب الدعاء للطبرانی : ۲۰۱۶]

ترجمہ : اے اللہ ! مونہر تہ پہ دنیا کنبے بنائستہ ژوند راکرہ او پہ
آخرت کنبے ہم بنائستہ ژوند او اوساتہ مونہر د عذاب د اور نہ۔
فائدہ : پہ ہر کار کنبے بہترینہ دعا دہ، حدیث کنبے راحی، یو
صحابی داسے وویل : اے اللہ ! کہ ماتہ کوم عذاب پہ آخرت کنبے
راکوی نو ہغہ راہ پہ دنیا کنبے راکرہ نو ہغہ ڍیر زیات خوار شوہ
وو، رسول اللہ ﷺ چہ پوہنتنہ تہ ورغلو نو تپوس ئے وکرو چہ تا
خو کومہ دعا نہ وہ کرے ہغہ وویل : ما دغہ دعا کریدہ۔ نبی علیہ

السلام ورتہ وویل : سبحان الله، تہ خود الله د عذابونو طاقت نہ لری، بلکه داسے وایہ، بیائے ورتہ دغہ مذکورہ دعا و خودلہ۔ (مسلم)

(۲) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي، اللَّهُمَّ تَجَاوَزْ عَنِّي، اللَّهُمَّ اغْفُ عَنِّي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ.

[صحيح رجاله ثقات : النسائي في عمل اليوم والليلة : ۶۵۰ - ابن

السي : ۵۵۲]

ترجمہ : نشتہ لائق د عبادت سوئی د الله نہ چہ صبرناک او عزتمن دی، پاکی دہ الله لہ چہ رب د لوی عرش دی، اے الله ! ماتہ بخنہ و کرہ، اے الله ! پہ ما باندی رحم و کرہ، اے الله ! ما زما د گناہونو نہ تیر شہ، اے الله ! زما د گناہونو اثر زائل کرہ حکہ چہ تہ ډیرہ بخنہ کونکے زیات رحم کونکے ئے۔

**کہ چرے چاہہ د تبے وغیرہ تکلیف وی
نوہغہ تہ داسے دعا و کرہ**

(۱) - اِكْشِفِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ، إِلَهَ النَّاسِ ! .

[ابن ماجه : ۳۴۷۳ - صحيح الجامع : ۳۱۸۶]

ترجمہ : اے الله ! د انسانانو ریہ ! او د انسانانو معبودہ ! دا تکلیف (د دی بندہ نہ) لری کرہ۔

فائدہ : داد عادت ہے نہ علاوہ نورو بیماریانو کنبے ہم ونیلے

شی۔

دانه یا زخم باندے دم اچول یا چیلے شوی دمول

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ تُرْبَةُ اَرْضِنَا، بِرِيقَةِ بَعْضِنَا يُشْفَى
سَقِيمُنَا، بِاِذْنِ رَبَّنَا .

[صحیح بخاری رقم : ۵۷۴۵، ابو داود رقم : ۳۸۹۷، احمد : ۹۳/۶]

ترجمہ : د الله دنوم په برکت سره (دے دموم) داز مونږ د زمکے
خاوره ده چه زمونږ نه دبعضے کسانو د لاړو سره یو ځای شویده،
شفاء به ورکولے شی زمونږ بیمارته په حکم درب زمونږ سره۔

فائدہ ۱ : عائشه رضی الله عنها فرمائی : نبی علیه السلام ته
به چه کله یو انسان د یو څیز شکایت اوکړو یا به په هغه باندے دانه
یا زخم وو نو نبی علیه السلام به په گوته باندے داسے اشاره اوکړه،
او سفیان بن عیینہ (راوی د حدیث) گوته په زمکه باندے کیخوږه
او بیائے پورته کړه او (مذکورہ دعائے) وفرمایله۔

فائدہ ۲ : هغه خاوره چه په گوته پورے انبستی وی هغه به په
دغه زخم، دانه، یا چیلے شوی ځای باندے راڅکارې دا هم سنت
دی۔

ليونے ڊمول

ليونے ڊرے ورڻے صبا او ڊرے ورڻے بيگهه په سورت فاتحه سره
ڊمول او سورت فاتحه اووه (۷) لوستل پکار دی۔

[اخرجه ابوداود و احمد (۲۱۰/۵) - النسائي في الكبرى ۲۴۹/۸ وابن
حبان: ۶۳۶/۷، ۶۳۷ - والمزي في تهذيب الكمال: ۱۴/۸]

فائده: خارجه بن الصلت د خپل تره نه روايت کوي چه دے نبی
عليه السلام خواته د اسلام راوړو دپاره حاضر شو، بيرته کورته
واپس تللو کښه په يو داسه قوم ورتير شو چه هغوی سره يو ليونه
سر په زنخيرونو تړل شوي وو، د ليونه کور والو دده نه مطالبه
اوکړه چه مونږ خبر شوي يو چه ستاسو ملگری (نبی عليه السلام)
خير راوړيدے نو آيا تاسو سره څه شته چه ددے ليونی علاج پرے
اوکړئ؟ دے وائی چه ما په سورت فاتحه باندے دم کړو، نو هغه
(سمدست) روغ شو، هغوی ماته سل گلے راکړے، زه رسول الله
ﷺ ته راغلم، خبر مے ورکړو، هغه راته وويل د سورت فاتحه نه
ماسوی دے نور څه وئيلي وو؟ ما ورته وويل: نه! نبی عليه السلام
اوفرمايل: دا قبوله کړه، يقيناً څوک چه په باطل دم خوراک کوي نو
تا په حق دم باندے خوراک اوکړو۔

[وصححه الالباني في صحيح ابی داود رقم ۱۹ والنووی في الاذکار (۸۷)]

الصارم البتار

د اهل کتابود عیادت په وخت دعا

د ترغیب دپاره یافلان : ورته ووايه او بیا ورته په راتلونکې دى
حکم وکړه : چه داسه ووايه :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

که هغه ایمان راوړی نو بیا دا دعا وکړه :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْقَذَهُ مِنَ النَّارِ .

[بخاری: ۱۳۵۶، ابوداد: ۳۰۹۵ - صحيح الادب المفرد: ۵۲۴ - ابن

السني: ۵۵۴]

ترجمه : اے فلانيه! دا اووايه! چه زه گواهي ورکوم چه د الله
تعالی نه سوا هيڅوک حقدار د بندگي نشته او بيشکه محمد
ﷺ د الله تعالی رسول دى -

د کمال صفتونه خاص الله لره دى، هغه ذات چه دا انسان ئې د اور
نه خلاص کړو -

کله چه بیمار د خپل ژوند نه نا امیده شی

(۱) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَالْحَقْنِيْ بِالرَّفِيقِ
الْاَعْلٰی .

ترجمه : اے الله ! ماته بخښنه او کړم او په ما رحم او کړم او ما د
اوچتو (درجاتو والا) ملگرو سره یو ځای کړم .

فائده : د مرگ په وخت کښه د رسول الله ﷺ دا دعا وه .

[بخاری ۲ / ۸۴۷ - (۵۶۷۴)، الترمذی : ۳۴۹۶]

(۲) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَحْدَهُ ط لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ .

[ترمذی رقم : ۳۶۷۰ - ابن ماجه ۳۷۹۴ - حدیث صحیح]

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : چا چه دا عا په بیمارۍ کښه
اولوستله او بیا مړ شو نو اور به ده لره نه سوزوی .

کله چه انسان د خپل ژوند نه تنگ شی

(۱) - حدیث کښه دی: کله چه مومن ته تکلیف اُورسیرې نور
خان دپاره دې د مرگ دعا هرگز نه کوی، که خامخا دعا کوی نو (بیا
دې) داسه دعا وغواړی:

اَللّٰهُمَّ اَحْيِنِيْ مَا كَانَتِ الْحَيٰوةُ خَيْرًا لِّيْ وَتَوَفَّنِيْ اِذَا
كَانَتِ الْوَفَاتُ خَيْرًا لِّيْ .

[بخاری: ۸۴۷/۲ - ابوداود: ۳۱۰۸ - النسائی: ۱۷۱۶ - الترمذی:

۹۸۴ - ابن ماجه: ۴۲۶۵]

ترجمه: ای الله! ته ما ژوندی اوساته که ژوند زما دپاره بهتر وی
او وفات کړه ما کله چه وفات زما دپاره بهتر وی -

مدینه طیبه کښ د مرگ د نصیب کیدو دعا

اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيْ الشَّهَادَةَ فِيْ سَبِيْلِكَ، وَاجْعَلْ مَوْتِيْ فِيْ
بَلَدِ رَسُوْلِكَ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ).

[بخاری: ۱/۲۵۳ رقم: ۱۸۹۰]

ترجمه: ای الله! ما ته ستا په لاره کښه شهادت راکړه او زما
مرگ ستا د رسول ﷺ په ښار (مدینه) کښه مقرر کړه -

فائده: داد عمر فاروق رضی اللہ عنہ دعا ده چه هغه به داسے دعا کوله او قبوله شوه۔ او مدینه کنبے د مړ کیدو فضیلت په ډیرو صحیحو احادیثو کنبے راغله دے، یو د هغه نه داد دے: نبی علیه السلام فرمائی:

مَنْ اسْتَطَاعَ أَنْ يَمُوتَ بِالْمَدِينَةِ فَلْيُمْتُ بِهَا، فَإِنِّي أَشْفَعُ لِمَنْ يَمُوتُ بِهَا. [صحيح: الترمذی: ۳۹۱۷، جامع الصغير: ۶۰۱۵]

ترجمه: چانه چه کیدم شی چه په مدینه کنبے پر مړی راشی نو هلته د مړ شی، ځکه چه زه به هغه چا دپاره سفارش کوم چه په مدینه کنبے وفات شی۔

د مړی د سترګې پټولو په وخت دعا

(۱) - اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَانٍ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّينَ
وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الْغَابِرِينَ وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ
الْعَالَمِينَ وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ .

[مسلم ۳۱۱/۱، رقم: ۲۱۶۰]

ترجمه: اے الله! فلانی ته بخښنه او کره، او اوچته کره مرتبه دهغه په هدايت والو کنبے - او روسته پاته شه په اولادود هغه کنبے په روستو پاته کیدونکو کنبے او بخښنه او کره مونږ ته او هغه ته . اے مالک د مخلوقاتو! او فراخی راوله په قبر د هغه کنبے اورنړا

ورلہ پکبنے واچوہ .

فائدہ : ”اغفرُ لفلان“ کنبے د ”فلان“ پہ خائے د مری نوم
اخستل پکار دی .

د جنازے د مانخہ دعا گانے

د جنازے د مونخ نہ مقصد مری تہ دعا کول دی، د اوجہ دہ چہ
ہرہ دعا د جنازے پہ مانخہ کنبے لوستل جائز دی، لکہ حدیث کنبے
راخی : فاخلصوا له فی الدعاء - (کله چہ د جنازے مونخ کوی نو
مری تہ پہ اخلاص سرہ دعا کوی) لیکن بہترہ ہغہ دعا دہ، کومہ
چہ احادیثو کنبے راغلے وی، چہ بعضے د ہغے نہ دادی :

(۱) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ
وَاکْرِمْ نُزُلَهُ وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالتَّلْجِ
وَالْبَرْدِ وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ
الدَّنَسِ وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ
وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعِذْهُ مِنْ
عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ . [مسلم ۳۱۱/۱ رقم : ۲۲۷۶] -

ترجمہ : اے اللہ ! بخشنہ اوکرہ دہ تہ، او رحم پرے اوکرہ او معافی
اوکرہ دہ تہ او بنہ کرہ میل مستیا دہ، او فراخہ کرہ خائے دہ او
اووینخہ دا پہ اوو او پہ واورہ او پہ گلی باندے او پاک کرہ داد

گناھونو نه لکه څرنگ چه تا سپينه جامه د خيرې نه پاکه کړيده او
په بدل کښې ورکړه کور غوره د کور دده نه او اهل غوره د اهل دده نه
او ښځه غوره د ښځې دده نه او جنت ته ئې داخل کړه او اوساته ده لره
د عذاب د قبر نه او د عذاب د اور نه .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا
وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، اَللّٰهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا
فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ،
اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ .

[ابوداود رقم : ۳۲۰۳، ابن ماجه ۱ / ۲۵۱ رقم ۱۴۹۸]

تر جمه : اے الله ! بخښنه او کړه ژوندوز مونږ ته او مړوز مونږ ته،
حاضرینو او غائبینو ز مونږ ته، او وړو او غټو ز مونږ ته، نارینه او
زنانونو ز مونږ ته . اے الله ! څوک چه ته ژوندی ساتی ز مونږ نه نو
ژوندی ئې اوساته په اسلام باندی، او څوک چه ته ز مونږ نه وژنی نو
وې وژنه په ایمان سره . اے الله ! ته مونږ مه محروموه دده د اجر نه او
مونږ دده نه روستو مه گمراه کوه .

(۳) - اَللّٰهُمَّ عَبْدُكَ وَابْنُ أَمَتِكَ إِحْتَاجُ إِلَى رَحْمَتِكَ
وَأَنْتَ غَنِيٌّ عَنْ عَذَابِهِ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي حَسَنَاتِهِ
وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ .

[رواه الحاكم في المستدرک رقم : ۱۳۲۸، اسناد صحيح]

ترجمہ : اے اللہ ! دا ستا بندہ دے او ستا د وینز مے خوی دے، ستا
رحمت تہ محتاج شویدے۔ او تہ ددہ د عذاب ور کولو نہ یے پرواہے

کہ دانیک عمل وی نوددہ پہ نیکیانو کنب زیادت پیدا کرہ او کہ دا
گناہگار وی نو دا معاف کرہ۔

(۴) - اَللّٰهُمَّ اِنَّ فُلَانَ بَنَ فُلَانٍ فِيْ ذِمَّتِكَ وَحَبْلِ
جِوَارِكَ فَقِهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ وَاَنْتَ اَهْلُ
الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ فَاغْفِرْ لَهُ وَاَرْحَمْهُ اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ
الرَّحِيْمُ .

[مسند احمد : ۱۶۰۶۱ اسناد حسن]

اے اللہ ! دا فلانے خوی د فلانی ستا پہ ذمہ او ستا د رحمت پہ
سوری کنب دے، دا دقبر (د عذاب) د فتنے نہ او د عذاب د اور نہ بیج
کرہ، او تہ د وفاء او صفت لائقے۔ دا او بخنبہ او پہ دہ باندے رحم
او کرہ، یقینا تہ بخنبونکے مہربان ہے۔

(۵) - اَللّٰهُمَّ اِنَّهُ عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ كَانَ يَشْهَدُ اَنْ لَا
اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ وَاَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ،
اَللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِيْ حَسَنَاتِهِ وَاِنْ كَانَ مُسِيئًا
فَتَجَاوَزْ عَنْ سَيِّئَاتِهِ، اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنا اَجْرَهُ وَلَا تَفْتِنَّا

بَعْدَهُ .

[موطأ امام مالك : ۲۰۹/۱، صحيح ابن حبان : ۳۰۷۳]

ترجمہ : اے اللہ ! یقیناً دا ستا بندہ دے او ستا د بندہ خوی دے او ستا د وینزے خوی دے دے دے دے دا گواہی ورکولہ چہ ستانہ سوا ہیخوک حقدار د بندگی نشته او یقیناً محمد ﷺ ستا بندہ او رسول دے، او تہ پہ دہ بنہ پو هیبرے - اے اللہ ! کہ دا نیک وی نو دده پہ نیکیانو کنبے زیادت او کرہ او کہ دا گناہگار وی نو دده گناہونه معاف کرہ - اے اللہ ! مونږ دده د اجر نه مه محروم گوہ او دده نه پس مونږ په فتنه کنب مه اخته کوہ -

(۶) : اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبُّهَا وَاَنْتَ خَلَقْتَهَا وَاَنْتَ هَدَيْتَهَا
لِلْاِسْلَامِ وَاَنْتَ قَبَضْتَ رُوحَهَا وَاَنْتَ اَعْلَمُ بِسِرِّهَا
وَعَلَانِيَتِهَا جِئْنَا شُفَعَاءَ فَاغْفِرْ لَهَا .

[ابوداود رقم : ۳۲۰۲، مسند احمد : ۳۶۳/۳۴۵/۲ - والطبرانی فی

الدعاء وحسنه الحافظ فی تخريج الاذکار کما قال ابن غیلان ۱۷۶/۴]

ترجمہ : اے اللہ ! تہ دده رب ئے او تا هغه لره پیدا کړیدمے او تا هغه تہ هدایت کړیدمے اسلام طرفته، او تہ ډیر پوهه ئے دده پت او دده ښکاره ، مونږ سفارشیان راغلی یو، لهذا دا معاف کرہ -)
ابوداود)

(۸) - اَللّٰهُمَّ اَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ .

(کتاب الدعاء للطبرانی : ۱۲۰۴ - مصنف عبدالرزاق : ۶۱۱۰)

ترجمہ : اے اللہ ! دُعا سے دعا ہے کہ عذابِ قبر نہ پناہ ور کرے۔

(۹) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَأَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَاجْعَلْ

قُلُوبَهُمْ عَلَى قُلُوبِ خِيَارِهِمْ، اَللّٰهُمَّ ارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي

الْمَهْدِيِّينَ وَاخْلُفْهُ فِي تَرْكِتِهِ فِي الْغَابِرِينَ، اَللّٰهُمَّ لَا

تَحْرِمْنَا اَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ .

[کتاب الدعاء للطبرانی : ۱۲۰۲ - مصنف عبدالرزاق : ۶۴۳۲، ابن ابی

شیبہ : ۱۱۴۸۰)

ترجمہ : اے اللہ ! مومنوں سرور او مومنو بنسختو ته او مسلمانان

سرور او مسلمانانو بنسختو ته بخنه و کره، او د دوی د زبونو ترمینغ

الفت او محبت پیدا کره او د دوی زبونو د غوره خلکو زبونو

وگرخوه۔ اے اللہ ! یہ ہدایت موندونکو کنبے ددے مری درجہ پورته

کره، او یہ پاتے خلکو کنبے ته ددہ جانشین شه، اے اللہ ! مونر ددہ د

اجر نه نه محروموه او ددہ نه روستو مونر مه گمراه کوه۔

فائدہ : داد مشهور تابعی محمد بن سیرین رحمہ اللہ دعا ده چه

هغه به یہ مرو باندے وئیلہ۔ رسول اللہ ﷺ چونکہ د جنازے یہ دعا

کنبے اجازہ ور کریدہ پدے وجہ هر قسم دعا لوستے شی اگرکه

منقول نہ وی۔

(۱۰) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبُّنَا وَرَبُّهُ، خَلَقْتَهُ وَرَزَقْتَهُ وَاحْيَيْتَهُ
وَكَفَلْتَهُ فَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ وَلَا تَحْرِمْنا اَجْرَهُ، وَلَا تُضِلَّنَا
بَعْدَهُ.

[کشف الاستار : ۸۱۸ - مصنف ابن ابی شیبہ : ۲۹۳/۳ - رقم :
۱۱۴۸۱، المجموع : ۳۳/۳ وفی اسنادہ زید العمی ضعیف]

ترجمہ : اے اللہ ! تہ زمونہ رب ئے او ددہ رب ہم ئے، تادمے پیدا
کرو او دہ تہ دیم رزق ورکرو او دیم دیم ژوندیم وساتلو او ددہ کفالت
(ذمہ واری او پرورش) دیم وکرو۔ نو مونہ تہ بخنہ وکرو او دہ تہ (ہم)
او مونہ ددہ داجر نہ مہ محروموہ او ددہ نہ روستو مو مہ گمراہ
کوہ۔

فائدہ : ابو سعید خدری رضی اللہ عنہ فرمائی : مونہ بہ پہ
جنازہ د مرو باندمے داسے دعا کولہ۔

(۱۱) - اَللّٰهُمَّ اَصْبَحْ عَبْدُكَ قَدْ تَخَلَّى مِنَ الدُّنْيَا
وَتَرَكَهَا لِاهْلِهَا وَافْتَقَرَ اِلَيْكَ وَاسْتَغْنَيْتَ عَنْهُ، كَانَ
يَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ وَاَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ،
فَاغْفِرْ لَهُ وَتَجَاوَزْ عَنْهُ.

[کتاب الدعاء للطبرانی : ۱۱۹۳، عبد الرزاق : ۶۴۲۱، ابن ابی شیبہ رقم

(۳۰۴۰۰)

ترجمہ : اے اللہ ! ستا بندہ داسے وگر خیدو چہ دنیا نہ وزگار شو
او دائے دنیا والوتہ پریخودہ، او تاتہ محتاج شو او تہ ددہ نہ
مستغنی (بے حاجتہ) ئے، دہ بہ دا گواہی ورکولہ چہ نشتہ حقدارد
بندگی سوی ستا نہ، او محمد ﷺ ستا بندہ او ستا رسول دے، نو
دہ تہ بخنہ وکرہ او ددہ د گناہونہ نہ تیر شہ۔

فائدہ : داد عمر فاروق رضی اللہ عنہ دعا دہ چہ پہ یو تن باندے
بہ ئے پہ جنازہ کنبے وئیلہ۔

(۱۲) - اَللّٰهُمَّ عَبْدُكَ اَسْلَمَهُ الْاَهْلُ وَالْمَالُ وَالْعَشِيرَةُ
وَالذَّنْبُ عَظِيمٌ وَاَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ۔

[ابن ابی شیبہ رقم : ۱۱۴۷۵]

ترجمہ : اے اللہ ! ستا بندہ خپل اهل او مال او قبیلے و سپارلو، او
گناہ ئے ډیره لویہ دہ، او تہ ډیره بخنہ کونکے او رحم کونکے ئے (یعنی
دہ تہ گناہ معاف کرہ او پہ دہ باندے رحم وکرہ)

فائدہ : ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ چہ بہ کلہ پہ یو مری
باندے جنازہ کولہ نو دا دعا بہ ئے لوستلہ۔

فائدہ ۲ : داد دعاگانے د سرو او زنانو او د ماشومانو تولو دپارہ
لوستلے شی، د جنازے سنت طریقہ دا دہ چہ اول کنبے بہ پہ زرہ
کنبے نیت وکری - پہ خولہ باندے نیت وئیل د - نَوَيْتُ اَنْ اُوْدِيَ لِلّٰهِ
تَعَالٰی اَرْبَعَ تَكْبِيْرَاتِ الْجَنَازَةِ - الی آخرہ نشتہ دے۔ (دا وجہ دہ چہ
ډیر خلک د جنازے سرہ راشی مگر مونخ نکوی حکہ چہ نیت ورته
نہ وی یاد، د بعض دعاگانو نہ دا نیت گران دے)۔

بیا بہ اللہ اکبر ووائی۔ او - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ نہ تر

وَلَا الضَّالِّينَ - پورے بہ ووائی، بیا بہ تکبیر و کبریٰ او درود ابراہیمی
کوم چہ بہ پنخہ وختہ مانخہ کنبے لولی هغه بہ ولولی۔ یعنی:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰی آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ.
اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰی آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ.

دابہ ووائی بیا بہ تکبیر و کبریٰ او دغہ مذکورہ دعاگانے بہ شروع
کری۔ ددعاگانو نہ پس بہ الله اکبر ووائی بیا بہ سلام او گر خوی۔
او بیا بہ د جنازے د مانخہ نہ روستو دعا نکوی خکہ چہ دا کار
بدعت دے۔ (خکہ چہ جنازہ کنبے دعا وشوہ، رسول الله ﷺ روستو
دعا نہ دہ کرے)

بلہ دا چہ د جنازے پہ مانخہ کنبے - سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ - وئیل پہ
هیخ صحیح حدیث کنبے نہ دی راغلی، او د سورة الفاتحه لوستل
پہ خوارلسو (۱۴) احادیثو کنبے راغلی دی۔

[الترمذی ۴۳/۲، النسائی ۴۲۸/۱، الحاکم ۳۵۸/۱، الطحاوی ۲۸۸/۱،
مجمع الزوائد ۳۲/۳، نصب الراية: ۲۷۰/۲ البخاری]۔

د جنازے مسائل او مکمل طریقہ او دعاگانے زدہ کولو دپارہ
زمونبر رسالہ ((د جنازے د مانخہ مسنون طریقہ، دعاگانے او
مسائل)) تہ رجوع پکار دہ۔

د تعزیت دعاکانه

د تعزیت معنی ده چاته د صبر تلقین کول، په دعا د تعزیت کبې لاس او چتول حدیثونو کبې چرته ندی ثابت، صرف یو روایت د بخاری ۶۱۹/۲ - کبې راځی چه رسول الله ﷺ یو مړی ته دی او کړه او لاس ته پکبې او چت کړو، لیکن په هغه کبې دانسته چه دا دعا د تعزیت وه، بلکه هغه مړی وصیت کړی وو چه رسول الله ﷺ دې ماته دعا او کړی، دا وجه ده نبی علیه السلام به په نورو ځایونو کبې په دعا د تعزیت کبې لاس مبارک نه او چتولو.

(۱) - اِنَّ لِلّٰهِ مَا اَخَذَ وَلَهٗ مَا اَعْطٰی وَ كُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهٗ

بِاَجَلٍ مُّسَمًّى فَلْتَصْبِرْ وَ لَتَحْتَسِبْ .

[رواه البخاری ۱۷۱/۱ - و مسلم ۳۰۱/۱]

ترجمه : د الله تعالی دپاره دی هغه څه چه وائے خستو او د هغه دی هغه څه چه ورکوی ئے او هر څیز د هغه سره په یوه نیټه مقرر دے، پس صبر دے کوی او ثواب دے گنړی دا مصیبت .

(۲) - اَعْظَمَ اللّٰهُ اَجْرَكَ وَاَحْسَنَ عَزَائِكَ وَغَفَرَ

لِمَيِّتِكَ .

[الاذکار للنووی ۱۳۶]

ترجمه : الله دے ستا اجر لوئی کړی او ښه دے کړی صبر ستا، او بخښنه دے او کړی مړی ستا ته .

فائده: دا نبوی ذکر نه دے لیکن د تعزیه او تسلی دپاره علماؤ استعمال کړیدم، او د تعزیه مقصد هم دا دے چه یو مصیبت زده انسان ته تسلی ورکړم شی که دا په هر لفظ سره وی، او په هره ژبه کښه وی، البته اولنې ذکر پیغمبری دے نو هغه بهتر دے.

د مړي د سپارلو دعا

(۱) - بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ .

(۲) - بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ .

[صحیح: ابن ماجه رقم ۱۵۵۰ - الحاکم ۳۶۶/۱ - احمد ۲۷/۲ - رقم:

۴۸۱۲، ابوداؤد ۳۲۱۳/۲]

ترجمه: په نوم د الله تعالی دے اړدم - او په سنت یا دین د رسول الله ﷺ باندې.

فائده: پدې سپارلو وخت کښه نورم دعاگانې وئیل نشته سوا د دغه مذکورم دعا نه، دې وخت کښه آیتونه لوستل یا اذانونه کول بدعت کار دے.

د دفن کولو نه پس د قبر د پاسه دعا

د دخولو نه پس د مړي دپاره د قبر د پاسه دعا غوښتل په حدیثونو کښه شته دے، لکه حدیث د ابو عوانه او ابوداؤد کښه

راخی چه پدمے وخت کنبے د مری دیاره استغفار غواپی او دتثبت
 تینگیدو دعا ورته کوی. (پدمے دعا کنبے به لاس او چتوی)
 [ابوداود رقم ۳۲۲۱ - الحاکم ۳۷۰/۱، فتح الباری ۱۱/۱۲۰]
فائده: بعض خلق د قبر دیاسه سر او خپوته دسورت بقرے اول
 او آخری آیتونه لولی، دا چرته صحیح حدیث کنبے نه دی ثابت
 بلکه دایو بدعت عمل دے او کوم روایات چه د ابن عمر رضی الله
 عنهما نه راغلی، هغه سنداً ندی ثابت، لکه ددے مکمل تفصیل
 مونږ پخپله فتاوی الدین الخالص کنبے کړیدے، او گوره:
 [السنن والمبتدعات ۱۰۶ - واحکام الجنائز للالبانی]

د زیارة القبور دعاکانه

(۱) - السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
 وَالْمُسْلِمِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَلْآحِقُونَ أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا
 وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ.

[مسلم ۳۱۴/۱ رقم: ۲۳۰۲]

ترجمه: سلامتیا دے وی پتاسو اے د کورونو والا مومنانو، او
 مسلمانانو! - او مونږ که د الله تعالی اراده اوشی تاسو پوره
 پیوسته کیدونکی یو، د الله تعالی نه ځان دیاره او تاسو دیاره
 جوړواله غواړو.

فائدہ : کله چہ سرے مقبرے ته لارشی او یا په مقبره ورتیریږی،
نودغه مذکوره دعا به وائی .

(۲) - اَلْسَّلَامُ عَلَیْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ وَاِنَّا اِنْ شَاءَ

اللّٰهُ بِكُمْ لَا حِقْوَنَ . [مسلم رقم : ۶۰۸، ابوداود : ۳۲۳۹، صحیح]

ترجمه : اے ددے خائے وسیدونکو مومنانو ! په تاسو دے
سلامتیاوی - او یقیناً مونږ که الله وغواړی ستاسو سره پیوسته
کیدونکی یو -

(۳) - اَلْسَّلَامُ عَلَیْكُمْ اَهْلَ الدَّارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

وَالْمُسْلِمِينَ وَاِنَّا اِنْ شَاءَ اللّٰهُ بِكُمْ لَا حِقْوَنَ، اَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ
وَنَحْنُ لَكُمْ تَبَعٌ اَسْأَلُ اللّٰهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ .

[صحیح : النسائی : ۲۰۴۰، صحیح الادب المفرد : ۵۱۲ - احمد :

۳۵۳/۵، ۳۵۹، ۳۶۰ - ارواء الغلیل : ۷۷۶]

ترجمه : سلامتیا دے په تاسو اے ددے خائے اوسیدونکو
مومنانو مسلمانانو ! او یقیناً ان شاء الله مونږ تاسو سره
ملاویدونکی یو، تاسو مونږ نه مخکې تلی یی او مونږ تاسو پسې
درتلونکی یو، الله تعالیٰ نه تاسو دپاره او خان دپاره دعافیت سوال
کوم -

(۴) - اَلْسَّلَامُ عَلٰی اَهْلِ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

وَالْمُسْلِمِينَ وَيَرْحَمُ اللّٰهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأَخِرِينَ

وَاِنَّا اِنْ شَاءَ اللّٰهُ بِكُمْ لَلّٰحِقُونَ .

[مسلم : ۱۰/۳۱۴ رقم : ۲۳۰۱، النسائی : ۱۹۲۶، الآداب للمیہنی :

[۳۷۹]

ترجمہ : سلام دے وی دے کورونو پہ وسیدونکو مؤمنانواو
مسلمانانو باندے، اللہ دے رحم وکری پہ مخکنے تلونکو اوروستو
تلونکو زمونر باندے، او یقیناً مونر ان شاء اللہ تاسو سرہ ضرور
ملاویدونکی یو۔

فائدہ : پہ زیارۃ القبور کنے درے فائدے دی : ۱- مہر وپارہ
استغفار او بخنہ طلب کول۔ ۲- او تزہید فی الدنیا (یعنی دنیا
کنے ے رغبتہ کیدل)۔ ۳- آخرت سرہ رغبت، شوق او محبت پیدا
کیدل۔

باقی ہلتہ دقبرونو والو نہ دعاگانے غوبنتل او دقبرونو نہ مدد
غوبنتل هغوی تہ درامدد شہ آوازونہ کول دا تہول شرک او بدعت
دے۔

د کافرو پہ قبرونو د ورتیریدو وخت کنی دعا

أُبَشِّرُوَا يَا كُفَّارُ بِالنَّارِ .

[ابن السنی رقم ۵۹۴۔ مجمع الزوائد ۱/۱۱۷۔ الصحیحہ رقم ۱۸]

ترجمہ : خوشحالہ شیء امے کافرانو ! پہ اور (دجھنم) باندے۔
فائدہ : نبی علیہ السلام فرمائی : ہرکله چہ تہ دیو کافر پہ قبر

باندے ورتیر پرے نو هغه ته په اوسره زیرے ورکړه۔ (الصحيحه)

د قرض نه د خلاصیدو دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ اكْفِنِيْ بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَاَغْنِنِيْ بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ .

[الترمذی رقم ۳۸۱۶۔ الكلم الطیب رقم: ۱۱۶۔ الحاکم ۵۳۸/۱]

ترجمه: اے الله! کافی شے خُما په حلالو ستا د حرامو ستا نه او په پرواه کړم ما په خپله مهرباني سره د هغه چا نه چه ستا نه سوا دی.

فائده: چا باندې چه قرض وی او دا دعا د قرض نه د خلاصیدو دپاره اوواښی نو الله تعالی به د هغه قرض خلاص کړی، اگرچه دا قرض د غره په اندازه ډیر هم وی۔

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ .

[ابوداود رقم ۱۵۵۵۔ والحديث صحيح]

ترجمه: اے الله! زه پناه غواړم پتا د پريشانۍ او د غم نه، او پناه غواړم پتا د کمزورۍ او د سُستۍ نه، او پناه غواړم پتا پورې د بزدلي او د بخل نه او پناه غواړم پتا د غلبې د قرض او د زوروتيا د سرونه.

فائده : ابو امامه انصاری رضی الله عنه د مانځه د وخت نه په
 غیر په مسجد کښه ناست وو، رسول الله ﷺ ولیدو وې فرمایل :
 څه وجه ده چه زه تا په مسجد کښه په غیر د وخت د مانځه نه ونیم
 ؟ وې فرمایل : [هُمُومٌ لَزِمْتَنِي وَذِيُونٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ] غمونه
 (سوچونه) او قرضونه راسره انبستی دی اې د الله رسوله ! نبی علیه
 السلام ورته وفرمایل : آیا زه تاته داسه خبره نه ښایم چه کله ته
 هغه ولولې نو الله تعالی به تانه غمونه (سوچونه) ختم کړي او
 قرض به درنه ادا کړي۔ ما ورته وویل : ولې نه اې د الله رسوله ! نو
 دغه دعائے ورته وځودله چه دا صبا او بیگاه وایه۔ ابو امامه رضی
 الله عنه فرمائی : ما ددې وئیل شروع کړل نو الله تعالی زمانه
 غمونه ختم کړل او زما قرضونه ئې ادا کړل۔

(۳) - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ
 تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ
 تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۖ تُؤَلِّجُ
 اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ
 مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ
 بِغَيْرِ حِسَابٍ، رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا!
 تُعْطِي مِنْهُمَا مَنْ تَشَاءُ وَتَمْنَعُ مَنْ تَشَاءُ إِرْحَمْنِي رَحْمَةً
 تُغْنِيَنِي بِهَا عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِوَاكَ .

[حسن: المعجم الكبير للطبرانی رقم: ۱۶۷۳۹، مجمع الزوائد :
 ۱۸۵/۱۸۶، صحيح الترغيب والترهيب رقم: ۱۸۲۱ للالبانی، قال
 المنذرى اسنادہ جيد]

ترجمہ : اے نبی ووايه ! اے اللہ ! تہ مالک دبادشاہی تہ، تہ
 ورکوے بادشاہی چاتہ چہ اوغوارے او تہ راخکارے بادشاہی د چا
 نہ چہ اوغوارے، تہ عزت ورکوے چاتہ چہ اوغوارے او تہ ذلیل
 کوے چالہ چہ اوغوارے، ستا پہ لاس کنبے (ہر قسمہ) خیر دے،
 بیشک تہ پہ ہر خیز باندے قدرت لرے، ننباسے شپہ پہ ورخ کنبے او
 ننباسے ورخ پہ شپہ کنبے اورا اوباسے ژوندے د مری نہ اورا اوباسے
 مرے د ژوندی نہ، اور زق ورکوے چاتہ چہ اوغوارے ے حسابہ۔

اے د دنیا او د آخرت ے حدہ مہربانہ ! او د دوارو ہمیشہ رحم
 کونکیہ ! تہ ددے دوارو نہ ورکوے چاتہ چہ اوغوارے۔ او تہ منع
 کوے چانہ چہ اوغوارے، پہ ما باندے رحم او کرہ داسے رحمت چہ تہ
 ما پدے سرہ ے پرواہ کرے ستانہ سواد بل چا د رحمت نہ۔

فائدہ : حدیث کنبے راخی چہ یوہ ورخ معاذ رضی اللہ عنہ د
 جُمعے مانخہ تہ نہ وورا غلے، نبی علیہ السلام ورغلو ورتہ ے وویل
 : نن ولے نہ وے را غلے ؟ ہغہ عرض او کرو : اے د اللہ رسولہ ! دیو
 یهودی پہ ما باندے یو اوقیہ (خلوینبت درہم) سپین زر قرض وو،
 نوزہ تا طرف تہ راروان شوم نو ہغہ زہ تا نہ ایسار کریم۔ نبی علیہ
 السلام اوفرمایل : اے معاذ ! آیا زہ تا تہ داسے دعا نہ بنایم چہ تہ
 ہغہ ووائے ؟ نو کہ پہ تا باندے د صبرِ غریہ مقدار قرض وی نو اللہ
 تعالیٰ بہ ے تا نہ ادا کوی۔ (صبر پہ یمن کنبے یو غردے) دا دیرہ

مفیده دعا ده۔

د قرض د واپس کولو دعا

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ .

[صحیح: ابن ماجه ۲۴۲۴ - احمد ۳۶/۴، ابن السنی رقم ۲۷۷]

ترجمه: الله تعالى دے ستا په اهل او مال کښه برکت واچوی.
فائده: رسول الله ﷺ يو شخص نه قرض اخستے وونو د واپس کولو په وخت کښه ئه هغه ته دا دعا اوکړه، او دا ئه هم او فرمائیل چه د قرض بدله تعریف کول او اداء کول دی، یعنی چا چه قرض درکړی وی د هغه صفت کول او هغه ته بیرته قرض ادا کول.

د مصیبت زده شخص لیدو په وخت دعا

(۱) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ

وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا ط

[الترمذی - رقم ۳۶۷۲ - ابن ماجه ۳۸۹۲ - وهو حدیث صحیح].

ترجمه: شکر دے هغه الله لره، چه بچ کړم یم زه د هغه مصیبت نه چه ته ئه پرې اخته کړم ئه - او غوره کړم ئه یم په ډیرو خلکو په غوره والی سره.

فائده: رسول الله ﷺ فرمائی: چا چه یو مصیبت والا اولیدو او دا دعائے اولوستله نو هیچرم به دغه مصیبت ده ته اونه رسی.

د کفر د وسوسے د دفع کولو دعا

(۱) - هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ .

[ابوداود رقم ۵۱۱۰ - الكلم الطيب ۱۳۵ - وسنده حسن]

ترجمه : دغه (الله) اول (هم) دے او آخر (هم) دے بنکاره (هم) دے، او پت (هم) دے او هغه په هر څه يو هه (هم) دے .
فائده : ابن عباس ته يو سړی اووئيل : چه زما په زړه کښه د کفر وسوسه راځي ؟ نو هغه ورته او فرمائيل : چه دغه آيت تلاوت کړه .

(۲) - آمَنْتُ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ .

[بخاری رقم : ۳۰۵۵ ابوداود : ۴۳۳۱]

ترجمه : ما ايمان راوړيدم په الله تعالى او د هغه په رسولانو باندې .

(۳) - اَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ .

[بخاری : ۶۱۱۶، مسلم رقم : ۶۸۱۲]

فائده : کله چه انسان ته وسوسه راشي نو اعوذ بالله دے او وائي او کس پرځ ته دے درې ځله لارې توکړي او سورت اخلاص د تلاوت کړي - او فکر د بند کړي .

د باران د غوښتلو دعا

د باران غوښتلو په اسلام کښه بنائسته طریقه ده او هغه دا چه خلق به عیدگاه یا صحراء ته اوځی په عاجزی سره - او امام به راشی اول به خطبه اووایی، په هغه کښه به د الله تعالی د حمد او ثنا نه پس خلکو ته د استغفار غوښتلو تلقین او کړی او بیا به دادعا اولولی:

(۱) - الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ،
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يُفَعِّلُ مَا يُرِيدُ، اللَّهُمَّ
أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْغَنِيُّ وَنَحْنُ الْفُقَرَاءُ، أَنْزِلْ عَلَيْنَا
الْغَيْثَ وَاجْعَلْ مَا أَنْزَلْتَ لَنَا قُوَّةً وَبَلَاغًا إِلَى حِينٍ.

[حسن: ابوداود رقم ۱۶۹ - الحاکم ۳۲۷/۱]

ترجمه: صفتونه د کمال الله لره دی چه مالک د مخلوقاتو دی، عام مهربان او همیشه رحم کونکې دی، اختیار مند دی د ورځ د جزاء. نشته د الله نه سوا حقدار د عبادت، کوی هغه څه چه او غواړی. ای الله! ته الله ئی، نشته حقدار د عبادت سوا ستانه. ته غنی ئی او مونږ فقیران یو. نازل کړه په مونږ باران. او اوگرځوه هغه څه چه تا نازل کړو په مونږ قوت او رسونکی مونږ لره یو (مقرر) وخت پورې.

بیا به لاسونه ښه اوچت کړی او خلکو ته به شا کړی او څادر به

واپری، بیابہ خلقوتہ مخ کری۔ او دوه رکعتہ مونخ بہ اوکری پہ
جمے سرہ۔

(۲) - اَللّٰهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ وَبَهَائِمَكَ وَاَنْشُرْ رَحْمَتَكَ
وَآخِي بَلَدَكَ الْمَيِّتَ .

[حسن: ابوداود رقم ۱۱۷۶]

ترجمہ: اے اللہ! خروہہ کرہ بندہ گان خیل او چارپایان خیل او
خور کرہ رحمت خیل او ژوندی کرہ خیل اوچ بنار۔

(۳) - اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا، اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا، اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا .

[بخاری: ۱۳۷/۱ رقم: ۱۰۱۳]

ترجمہ: اے اللہ! مونہ خروہہ کرہ! اے اللہ! مونہ خروہہ کرہ! اے
اللہ! مونہ باندی باران وکرہ۔

(۴) - اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُّغِيثًا، مَرِيئًا، (مَرِيئًا)،

نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ، عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ .

[صحیح: ابوداود: ۱۱۶۹ - ابن ماجہ ۱۲۷۰، صحیح ابن خزيمة:

[۱۴۱۶]

ترجمہ: اے اللہ! مونہ خروہہ کرہ پہ داسے باران چہ مدد کونکے
وی، مبارک وی، سبب د شینکی پیدا کولو وی، فائدہ مند وی،
ضرر ور کونکے نہ وی، پہ جلتی سرہ کیدونکے وی، روستہ
کیدونکے نہ وی۔

(۵) - اَللّٰهُمَّ اغْنِنَا، اَللّٰهُمَّ اغْنِنَا، اَللّٰهُمَّ اغْنِنَا -

[بخاری: ۱/۱۳۸ رقم: ۱۰۱۴]

ترجمہ: اے اللہ! پہ مونہ باران اُوکړه!، اے اللہ! پہ مونہ باران اُوکړه! اے اللہ! پہ مونہ باندے باران اُوکړه!۔

د وريځ د مخامخ ليدو دعا

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اُرْسِلَ بِهِ .

[صحيح: ابن ماجه رقم الحديث: ۳۸۸۹]

ترجمہ: اے اللہ! مونہ پہ تا پورے پناه غواړو د ضرر د هغه څه نه چه دا وريځ ورله راليرله شويده۔

د تيزه هوا چليدو په وخت دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيْهَا وَخَيْرَ

مَا اُرْسِلَتْ بِهِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيْهَا وَشَرِّ مَا اُرْسِلَتْ بِهِ .

[مسلم ۱/۲۹۴ رقم: ۲۱۲۲]

ترجمہ: اے اللہ! زه سوال کوم ستانه د خير ددے هوا، او هغه

خير چه ديم هوا كني ديم او هغه خير چه دا هوا پرې راليرلې شويده
- او پناه غواړم پتا د شر د ديم، او د هغه شر نه چه پدې كني ديم او د
هغه شر نه چه دا پرې راليرلې شويده.

فائده: كله به چه هوا سخته شوه، نو نبی علیه السلام به دغه
دعا لوستله.

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَيْرَهَا وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ

شَرِّهَا.

دا الفاظ هم لوستلې شي لكه ابن ماجه رقم (۳۷۲۷) كني مطلقاً
راغلي دي: [وَلَكِنْ سَلُوا اللَّهَ مِنْ خَيْرِهَا وَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهَا] يعنى
كله چه هوا راواالوزي نو تاسو د الله نه د هغه خير غواړئ او په الله
پورې د هغه د شر نه پناه و غواړئ. نو د هغه نه دغه دعا جوړيدې
شي.

(۳) - اَللّٰهُمَّ لَقِحًا لَا عَقِيمًا .

[ابن ماجه تخريج الاذكار: ۲۹۵/۴ - صحيح الادب المفرد: ۷۱۸ -
ابن حبان: ۱۰۰۸ - الحاكم: ۷۸۴۰ - صحيح الجامع: ۴۵۴۶ - وفي
رواية البخاري: لَا قِحًا].

ترجمه: اے الله! دا د خير نه ډكه او گرځوه، شنه نه مۀ گرځوه.
فائده: كله به چه هوا سخته شوه، نبی علیه السلام به دغه دعا
لوستله.

(۴) - اَللّٰهُمَّ اَنَا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذِهِ الرِّيحِ وَخَيْرِ

مَا فِيهَا وَخَيْرٌ مَا أُمِرْتُ بِهِ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذِهِ الرِّيحِ
وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُمِرْتُ بِهِ .

[صحيح: الترمذی: ۲۳۶۷ - احمد: ۱۲۳/۵ - صحيح الجامع:

۷۱۹۲ - النسائی فی عمل اليوم والليلة: ۹۳۳ والكبرى رقم: ۱۰۷۰۴].

ترجمہ: اے اللہ! یقیناً مونہ تانہ ددے ہوا د خیر سوال کو واد
خیر د هغه خہ نہ چہ پدے کنبے دی او د خیر د هغه خیز چہ دے تہ
پرے حکم شویدے، او مونہ پناہ غواہ پوہ تا سرہ د شر ددے ہوانہ او
د شر د هغه خہ نہ چہ پدے کنبے دی او د شر د هغه خہ نہ چہ دے تہ
پرے حکم شویدے۔

کله چہ باران شروع شی :

(۱) - اَللّٰهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا .

[بخاری ۱/۱۴۰ رقم: ۱۰۳۲، النسائی: ۱۵۲۳ احمد: ۳۴۱۹۰]

ترجمہ: اے اللہ! دیر باران او کرمے او فائدہ مند ئے او گر خوی!
فائدہ: رسول اللہ ﷺ بہ چہ کله باران اولیدو چہ شروع بہ شو،
نو دغه دعا بہ ئے فرمائیله.

(۲) - اَللّٰهُمَّ صَيِّبًا هَنِئًا .

[ابوداود: ۵۰۹۹ - مسند احمد: ۶/۱۹۰ - رقم: ۲۵۰۱۷، النسائی فی

عمل اليوم والليلة: ۹۱۷ - مصنف عبد الرزاق: ۱۹۹۹۹]

ترجمہ : اے اللہ ! پہ مونږ باندے ډیر باران اوکړه او ښه انجام والا
ئې اوکړخوہ۔

د باران نه پس دا الفاظ اووایئ

مُطَرُّنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ

[بخاری ۱۴۱/۱ - رقم: ۸۴۶، مسلم ۸۳/۱ - رقم: ۲۴۰]

ترجمہ : په مونږ باندې باران او شو د الله تعالى په فضل او د
هغه په رحمت سره .
فائده : پدې وئیلو سره انسان د مومنانو په جماعت کښه
داخليږي .

د باران د اودريدو دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا. اَللّٰهُمَّ عَلَى الْاَكَامِ
وَالظَّرَابِ وَبُطُونِ الْاَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ .

[بخاری ۱۳۸/۱، رقم: ۱۰۱۳ مسلم ۲۹۴/۱ - رقم: ۲۱۱۶]

ترجمہ : اے الله ! ز مونږ نه خوا ديخوا ئې اوکړه او په مونږ ئې مه
کوہ . اے الله ! په ډيرکو او په کندو - او په ځايونو دراز رغونيدود
ونو او بوتو کښه ئې اوکړه .

فائده : کله به چه باران ډير شو او خلق به ئې تنگ کړل نور رسول
الله ﷺ به دغه مذکورہ دعا فرمائيله .

د آسمان د غراری په وخت دعا

(۱) - سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ
وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ .

[صحیح : البیهقی ۳/۳۶۲ - موطا مالک ۳/۱۵۴ رقم : ۱۸۰۱ الادب
المفرد رقم : ۷۲۳]

ترجمه : پاکی ده هغه الله لره چه تسبیح وائی رعد ملائک سره
د صفتونو د هغه نه - او نور ملائک (ئه هم وائی) د هغه دیرې د
وجه نه

فائده : عبد الله بن زبیر رضی الله عنه به چه کله د آسمان غراری
واوریدو، نو خبرې به ئه پرېخوډې او دغه دعا به ئه وئیله . نو دا
موقوف روایت دے -

(۲) - اَللّٰهُمَّ لَا تَقْتُلْنَا بِغَضَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنَا بِعَذَابِكَ
وَعَافِنَا قَبْلَ ذَلِكَ .

[الترمذی ۲/۱۸۳ رقم : ۳۴۴۸، احمد : ۵۷۶۳]

ترجمه : اے الله ! مونږه مه وژنه په غضب خپل او مونږه مه
هلاک کوه په عذاب خپل، او عافیت راکړې مخکېنه د هغینه .
فائده : بعض علماء دا روایت سنداً کمزورې گرځولې دے لکه
شیخ البانی او شعیب ارناووط وغیره او بعض نورو صحیح لکه
امام حاکم او ذهبی، نو ظاهره دا ده چه اوله دعا بهتره ده ددې دعا

سفرته رخصتولو وخت کښ دعا

اَسْتَوْدِعُكَ اللهُ الَّذِي لَا تَضِيعُ وَدَائِعُهُ .

[ابن ماجه رقم: ۲۸۲۵، السنن الكبرى للبيهقي: ۱۰۳۴۲، سلسلة الاحاديث الصحيحة ۱/ ۲۲ رقم ۱۶ و ۲۵۴۷]

ترجمه: سپارم تاسو هغه الله ته چه نه ضائع کيږي امانتونه د هغه.

فائده: کله چه يو انسان په سفر ځي نو پاته کيدونکو ته د دغه دعا کوي.

(۲) - اَسْتَوْدِعُ اللهُ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ.

[صحيح: الترمذی رقم ۳۶۸۵، ابوداود ۲۶۰۰، الصحيحه رقم ۱۴، ابن السني رقم ۵۰۴]

ترجمه: زه سپارم الله ته دين ستا او امانت ستا او آخری عملو نه ستا.

فائده: رسول الله ﷺ به چه کله څوک رخصتولو نو د هغه يو لاس به ئې اونيولو، مصافحه به ئې ورسره او کړه او دغه دعا به ئې ورته اوکړه.

**کله چه خوگ په سفر خي او تانه دعا طلب کړي،
نو داسې به ورته وائي:**

(۱) - زَوَدَكَ اللهُ التَّقْوَى وَغَفَرَ ذَنْبَكَ وَيَسِّرَ لَكَ
الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ .

[حديث حسن: الترمذی رقم ۳۶۸۷، الحاکم ۹۷/۲ - ابن خزيمة: ۲۵۳۲، الصحيحة: رقم ۱۴]

ترجمه: الله تعالى ډېم تاته د تقویٰ توښه درکړي او ستا گناه ډ
معاف کړي او آسان ډکړي تاته خیر چرته چه ته ئی .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اطْوِلْ لَهُ الْبُعْدَ وَهَوِّنْ عَلَيْهِ السَّفَرَ .

[صحيح الترمذی رقم ۳۶۸۸ - حسن، البانی]

ترجمه: اے الله! لنډ کړه ده ته اوږدوالی د سفر او آسان کړه ده ته
سفر .

فائده: رسول اکرم ﷺ ته یو سرې راغی، عرض ئی اوکړو، ماته
خه وصیت اوکړه؟ نو رسول الله ﷺ ورته او فرمائیل: تقویٰ
اختیار کړه او په هر اوچت خائې چه خیرمې نو - الله اکبر وایه - کله
چه دا سرې روان شو، نو رسول الله ﷺ ورته دغه دعا اوکړه .

د سورتی دعا

(۱) - اول - بِسْمِ اللّٰهِ بیا - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بیا :
 ”سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا
 إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ“.

بیا - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ - درمے (۳) خله
 بیا - اَللّٰهُ اَكْبَرُ - (۳) درمے خله -

بیا - سُبْحَانَكَ اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِيْ فَاِنَّهُ لَا
 يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا اَنْتَ .

[صحیح : الترمذی رقم ۳۶۹۱ - ابوداود رقم ۲۳۴۲]

ترجمہ : پاکی دہ تالہ، یقینا ما پہ خپل خان باندے ظلم کریدے
 پس ماتہ بخوبنہ اوکرہ یقینا ہیخوک گناہونہ نشی معاف کولے
 سوا ستانہ .

فائدہ : حدیث کنبے راخی : رسول اکرم ﷺ بہ چہ کلہ پہ رکاب
 کنبے خپہ کیخودہ نو - بسم اللہ - بہ ئے اووئیلہ، کلہ بہ چہ پہ
 سورتی برابر کیناستو، نو - الحمد للہ - بہ ئے اووئیلہ، بیا بہ ئے :
 سبحان الذی سخرلنا هذا وما کنا له مقرنین - تر آخرہ اولوستلہ، بیا
 بہ ئے درمے خله : الحمد للہ، الحمد للہ، الحمد للہ اولوستلہ، بیا بہ
 ئے درمے خله : اللہ اکبر، اللہ اکبر، اللہ اکبر - اووئیلو - بیا بہ ئے -
 سُبْحَانَكَ اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي - تر آخرہ دا دعا او فرمائیلہ، بیا بہ ئے لہ

اُوخندل. چا ترے تپوس اوکرو؟ ولے د اُوخندل اے د الله رسوله! وے
فرمائیل: الله تعالى تعجب کوی د خپل بنده نه کله چه اوواتی:
رَبِّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي الْخ.

(اے الله! ماته خپل گناهونه اوبخښه، ستا نه سوا بل خوک
گناهونه نشی معاف کولے).

کله چه سورلی اوخوئیری

(۱) - بِسْمِ اللَّهِ - د اوواتی -

حدیث کنبے راخی چه سورلی کله اوخوئیری نو داسه مه وایی
چه هلاک د شی شیطان، حکه شیطان پدے خبره غتیری اوواتی
چه ما پخپل زور را اوخوئیوله، بلکه - بِسْمِ اللَّهِ - وایی! دے وئیلو
سره به شیطان وړوکه (ذلیل) شی، تردے چه د میچ پشان به شی.
[صحیح: احمد ۵/۵۹ - ابودود رقم ۴۹۸۲ - ابن السنی رقم ۵۰۹]

د خکته کوزیدلو او پورته ختلو دعا

صحابه کرام فرمائی: مونږ به چه د رسول الله ﷺ سره په
یوځای خکته کوزیدلو نو - سُبْحَانَ اللَّهِ - به مو وئیله، او چه په
اوچت ځای به ختلو، نو - اللَّهُ أَكْبَرُ - به مو وئیلو.

[بخاری ۱/۴۲۰ - ابن السنی رقم ۵۱۶]

(۲) - لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

[بخاری ۲/۹۴۴ و مسلم ۲/۳۴۶]

ترجمہ : د گناہ نہ بچ کونکے او پہ نیک باندے طاقت ور کونکے
نشستہ مگر صرف اللہ تعالیٰ دے .

فائدہ : دا عامہ دعا دہ، یواخے د سفر پورے خاص نہ دہ، پہ لارہ
باندے پہ روانہ باندے ہم لوستلے شی۔ د جنت د خزانو نہ یوہ خزانہ
-۵۵-

(۳) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ .

[مسلم : ۷۰۳۹، باب استحباب خفض الصوت بالذکر، وابداد :]

[۱۵۲۷]

ترجمہ : نشستہ حقدار د بندگی سوی د اللہ تعالیٰ نہ، او اللہ د ہر
خہ پیر لوی دے۔

فائدہ : دا دعا بہ صحابہ کرامو - رضوان اللہ علیہم اجمعین -
صرف د پور تہ ختلو پہ وخت لوستلہ۔

سفر تہ د روانیدو دعا گانے

(۱) - سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ

وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ .

[مسلم ۱/۴۳۴]

ترجمہ : پاکی دہ ہغہ ذات لرہ چہ تابع ئے کرہ دا سورلی مونہ
دپارہ اونہ یو مونہ دے لرہ تابع کونکے او بیشکہ مونہ خپل رب تہ
واپس کیدونکے یو .

(۲) - اَللّٰهُمَّ نَسْئَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوٰى
وَمِنْ الْعَمَلِ مَا تَرْضٰى، اَللّٰهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا
وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ
وَالْخَلِيْفَةُ فِي الْاَهْلِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ
السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ وَسُوْءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ
وَالْاَهْلِ.

[مسلم ۱/۴۳۴ رقم: ۳۳۳۹]

ترجمہ : اے اللہ! مونہ غوار و ستانہ پہ سفر زمونہ کنبے چہ دا
دے نیکی او تقویٰ او ہغہ عمل چہ تہ پرے راضی کیرے۔ اے اللہ!
آسان کرے مونہ تہ دا سفر اولندہ کرے مونہ تہ ددے لرے والے۔ اے اللہ!
تہ ملگرے زمونہ تہ پہ سفر کنبے او پاتے کیدونکے تہ زمونہ پہ
اہل (کور) کنبے۔ اے اللہ! زہ پناہ غوارم پتا دتکلیف د سفر نہ - او
د خفگان د شکل نہ او د بد راوایس کیدونہ، پہ مال او اہل کنبے۔
فائدہ : رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ پہ سورلی برابر کیناستو او د
سفر ارادہ بہ تہ وہ، نو درے خلہ بہ تہ - اللہ اکبر - اولو ستلو، بیابہ
تہ دا دعا او فرمائیلہ۔

سفر نه د واپس کیدو دعا

رسول الله ﷺ به چه کله مدينه طيبه ته رانزدې شو، نو په اوچت ځاي باندې به ئې درې ځله - اللَّهُ أَكْبَرُ - اولوستلو او دا دعا به ئې ارشاد او فرمائيله:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيُبُونَ تَائِبُونَ عَابِدُونَ
سَاجِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ
وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ.

[بخاری رقم: ۲۹۹۵، مسلم ۴۳۵/۱ رقم: ۳۳۴۳]

ترجمه: واپس کیدونکي یو مونږ، توبه وېستونکي یو مونږ،
عبادت کونکي یو مونږ، سجده کونکي یو خپل رب ته، حمدونه
وېونکي یو د هغه. رشتینې کره الله وعده خپله او مدد ئې اوکړود
بنده خپل - اوشکست ئې ورکړو ډلو ته یواځې.
فائده: دا دعا به رسول الله ﷺ بار بار لوستله تر دې چه مدينه
طيبه ته به داخل شو.

د سفر نه واپس کیدو کښ به چه کورته داخلیدو

نو نبی علیه السلام به دا دعا اردشاد فرمائیله :

(۱) - تَوْبًا تَوْبًا لِرَبِّنَا أَوْبًا لَا يُغَادِرُ عَلَيْنَا حُوبًا

[حسن: مسند احمد ۱/۲۵۶ - رقم: ۲۳۱۱، صحيح ابی داود رقم: ۲۳۳۸، ابن السنی رقم ۵۳۱، قال الحافظ ابن حجر فی تخریج الاذکار اسناد حسن]

ترجمه : مونږ توبه اویاسو خپل رب ته اوراگر خو هغه طرف ته چه پرې نږدی په مونږ باندې ګناه .

کله چه یو کلی ته ورننوزی

اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ السَّبْعِ وَمَا اَظْلَلْنَ وَرَبَّ
الْاَرْضَيْنِ السَّبْعِ وَمَا اَقْلَلْنَ وَرَبَّ الشَّيَاطِينِ وَمَا اَضَلَّنْ
وَرَبَّ الرِّيَّاحِ وَمَا ذَرَيْنِ اَسْئَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ وَخَيْرِ
اَهْلِهَا وَخَيْرَ مَا فِيْهَا ۝ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ اَهْلِهَا
وَشَرِّ مَا فِيْهَا .

[وسنده حسن: النسائي في عمل اليوم واليلة رقم ۵۴۳ - صحيح ابن حبان]

۲۳۷۷- الحاکم ۱/۱۰۰- ابن السنی رقم ۵۲۴]

ترجمہ : اے اللہ ! چہ رب د اووہ آسمانونو اورب د هغه خہ چہ
داپرے سورے کوی، اورب د اووہ زمکو او د هغه خہ چہ اوچتوی
ئے دازمکے اورب د شیطانانو او د هغه خہ چہ دوی ئے گمراه کوی او
رب د هواگانو او د هغه خہ چہ دوی ئے الوزوی، زه غوارم ستانه
خبر ددے کلی، او خیر د اهل ددے، او هغه خیر چہ پدے کنبے دے،
اوپناه غوارم پتا د شر ددے (کلی) نه او د شر د اهل ددے نه او د هغه
شر نه چہ پدے کنبے دے .

فائدہ : رسول اللہ ﷺ به چہ کلہ یو کلے اولیدو او ورتلو به، نو
دغه مذکورہ دعا به ئے وئیلہ .

کلہ چہ انسان یو خائے کنب پر او واچوی
(دمہ او کبری)

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ .

[مسلم ۲/۳۴۷- ترمذی ۳۴۳۳- احمد ۶/۳۷۷]

ترجمہ : پناه غوارم په خبرود الله چہ پوره دی د شر د مخلوق د
هغه نه .

فائدہ : رسول اکرم ﷺ فرمائی : چا چہ یو خائے کنب دمہ او کرہ
او دغه دعائے اولوستلہ نو هیش خیز به ده ته ضرر ورنکری، تردے
چہ ددغه خائے نه لارشی .

د پرنجی په وخت دعا او د هغې جواب

(۱) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ .

(صفتونه د کمال خاص الله لره دی)

فائده: رسول الله ﷺ فرمائی: کله چه یوکس پرنجی اوکړی نو
- اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ - او وائی او اوریدونکې وورته: يَرْحَمُكَ اللهُ - (الله پتارحم اوکړی) او وائی نو پرنجی کونکې دې وورته او وائی: يَهْدِيْكُمْ اللهُ وَيُصْلِحْ بِاَلْكُم - (الله دې هدایت اوکړی تاسو ته او ښه دی کړی
حال ستاسو)

[بخاری ۹۱۹/۲ - ابوداود ۵۰۳۳]

(۲) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی كُلِّ حَالٍ .

(الله دپاره صفتونه د کمال دی په هر حال کېږي) - پرنجی کونکې
دا هم لوسته شی .

[اسناد حسن: ابوداود رقم: ۵۰۳۵) الترمذی رقم: ۲۷۳۸، احمد: ۱۹۹۵]

(۳) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُّبَارَكًا فِيْهِ

وَمُبَارَكًا عَلَيْهِ كَمَا يُحِبُّ رَبُّنَا وَيَرْضٰى .

[اسناد حسن: ابوداود رقم: ۷۷۳، الترمذی: ۴۰۴، النسائی]

[۹۳۱]

ترجمه: صفتونه د کمال خاص الله لره دی ډیر زیات صفتونه

پاک او برکت والا څنگه ئے چه زمونږ رب خوبښوی.

دا هم پرنجے کونکے وئیلے شی.

فائده: حديث کښے دی: رفاعه بن رافع رضی الله عنه په مانځه کښے پرنجے اوکړو بیا ئے دغه کلمات ولوستل، د مانځه نه روستو ترے رسول الله ﷺ تپوس اوکړو چه دا کلمات چا اوویل؟ هغه عرض وکړو ما اے د الله رسوله! ارشاد ئے وفرمایه: قسم په هغه ذات چه زما نفس د هغه په لاس کښے دے، [لَقَدْ ابْتَدَرَهَا بِضَعَةٍ وَثَلَاثُونَ مَلَكًا اَيُّهُمْ يَصْعَدُ بِهَا] دے ته څه دپاسه دیرش ملائک په منډه راغلل چه کوم یو به ئے الله ته پورته کوی.

د کافر د پرنجی په وخت دعا

يَهْدِيْكُمْ اللهُ وَيُصْلِحْ بِاَلْكُمُ

ترجمه: الله دتاسو ته هدايت اوکړی او ستاسو حال دے برابر کړی، (یا ستاسو زړونه دے جوړ کړی).

فائده: کافر چه کله پرنجے اوکړی او - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ - اوواڼی، نو هغه ته به: يَرْحَمُكَ اللهُ - نشی وئیل کیدے، بلکه دغه دعا به ورته وئیلے شی، ابو موسی اشعری ؓ فرمائی: یهودیانو به د نبی علیه السلام په خوا کښے پرنجے کولو بیا به ئے الله الحمد وئیله پدے امید چه رسول الله ﷺ به هغوی ته (یرحمکم الله) وواڼی (یعنی الله دے په تاسو رحم وکړی) نو نبی علیه السلام به ورته (صرف) [يَهْدِيْكُمْ اللهُ وَيُصْلِحْ بِاَلْكُمُ] وئیل.

[صحیح: ابوداود رقم ۵۰۳۸ - ترمذی ۲۸۹۵]

د نکاح دعا گانے

(۱) - د نکاح مسنونہ خطبہ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ
 مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا
 مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
 وَرَسُولُهُ. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا
 تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ. يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ
 الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ
 مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً، وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ
 بِهِ وَالْأَرْحَامَ، إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا * يُصْلِحْ لَكُمْ
 أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ
 فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا.

(ال عمران آیت ۱۰۲) (النساء آیه ۱) (سورة الاحزاب (۷۱-۷۲)
دا آیتونه د اولولۍ - اوبیا د نکاح اوتړی. خطبه د نکاح تر لونه
مخکې لوستل سنت ده.

[اسناد صحیح: ابوداود رقم ۲۱۱۸، ترمذی ۱۱۰۵ - ابن ماجه ۱۸۹۲ -
حاکم ۱۸۲/۲ - المشکاة ۲/۲۷۲]

فائده: دغه شان هر حاجت غوختلونه مخکې دا خطبه
لوستل پکار دی، دې خطبې ته خُطْبَةُ الْحَاجَةِ وئیل کیږي دا په اووه
(۷) احادیثو کې راغلي ده او دا خطبه د دعا نه مخکې هم لوستلې
کیږي او د نکاح نه پس هم. دغه شان هراهم کار چه کله شروع
کوي نو دا خطبه لوستل پکار دی، لکه تقریر یا درس یا مشوره.
(ابوداود، ترمذی)

کویژدن والا ته دعا

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ .

[ابوداود رقم ۲۱۳۰ - ترمذی ۱۰۹۱ - ابن ماجه ۱۹۰۵ - والحديث

صحیح]

۳۰

ترجمه: برکت دواچوی الله په تا کېږي او برکت دواچوی په
تاسو کېږي او جمع والې د راوړلې ستاسو په مینځ کېږي په خیر سره.
فائده: چا به چه کویژدن او کړه نور رسول الله ﷺ به ورته دغه
دعا کوله.

ناوے سرہ د ملاویدوپہ وخت دعا

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَیْهِ وَاَعُوْذُ
بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَیْهِ .

[سندہ صحیح : ابوداود ۲۱۶۰ - ابن ماجہ ۱۹۱۸ - الحاکم

۱۸۵/۲ - ابن السنی ۶۰۰]

ترجمہ : اے اللہ! زہ غوارم تانہ خیر ددے، او ہغہ خیر چہ تا پرے
دا پیدا کریدہ، او پناہ غوارم پتا د شر ددے نہ، او د ہغہ شر، چہ تا
پرے دا پیدا کریدہ.

فائدہ : حدیث کنبے راخی : کلہ چہ یو کس پتاسو کنبے یوہ
جینی کورتہ راوی، یا یو خادم واخلی، یا یو حیوان واخلی، نو د
ہغے تندے دے اونیسی او دغہ دعا دے اووائی او کہ اوئیں
واخستہ نو د ہغہ قوب دے اونیسی او دغہ دعا دے اووائی .

د کوروالی پہ وخت دعا

بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا
رَزَقْتَنَا.

[بخاری ۴۶۳/۱ - رقم : ۱۴۱، مسلم ۴۶۳/۱ - رقم : ۳۶۰۶، ابن السنی

ترجمہ : پہ نوم د الله . اے الله ! وړاندې کره مونږ د شیطان نه او جدا کره شیطان د هغه نه چه تا مونږ ته راکړې دې .

فائده : نبی علیه السلام فرمائی : کله چه یو کس په تاسو کښه د کوروالی اراده او کړی او دا دعا او وائی او اولاد ته پیدا شی ، نو هیڅ کله به شیطان هغه ته ضرر ورنکړی .

د ماشوم د پیدا کیدو په وخت دعا

د ماشوم د پیدا کیدو په وخت کښه څه خاص دعا نه ده ثابته ، سوا د اذان کولو نه او اذان به صرف په یو غوږ کښه کوی ، او که په دواړو غوږونو کښه ئې او کړو هم جائز ده ان شاء الله .

او اقامت کول په صحیح احادیثو کښه ندی ثابت ، صرف په دوه ډیرو ضعیفو روایاتو کښه راغلي دې .

[البیهقی ۳۰۵/۹ - تحفة المودود - ص ۱۶ - ارواء الغلیل ۱۱۵۹ - الضعیفة

رقم ۳۲۱ - الحاکم ۱۷۹/۳ ، احمد ۳۹۱/۶ ، مصنف عبد الرزاق : ۳۳۶/۴]

ماشوم چه کله پیدا شی ، نو یو نیک انسان ته ئې اوږل پکار دی او هغه ډېر ورته دعا د برکت او کړی :

[اَللّٰهُمَّ بَارِكْ فِيْهِ] (اے الله په ده کښه خیر او فائده و اچوه)

او په خوله کښه ډېر ورله خوږه کجهوره وغیره اووهی . دارنگ ښه نوم ورله کیخودل پکار دی -

[مسلم ۱۰۱/۱ - بخاری باب العقیقة ۸۲۱/۲ ، ابوداود ۱۵۰۶]

د چرگ، خره او د سپی د آواز په وخت دى

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ .

[البخارى ۱/۴۶۶ - رقم: ۳۳۰۳، مسلم: ۴۰۹۶، ابوداود رقم ۵۱۰۲]

ترجمه: اے الله! زه تانه ستا مهربانى غواړم.

فائده: رسول الله ﷺ فرمائی: کله چه د چرگ آواز واورى نو دغه دعا لولئ او کله چه د خر آواز واورى نو - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْم - وايئ خكه چه چرگ ملائك ويني اوخر، شيطان ويني.

بعض خلق چه کله د خره آواز واورى نو - لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ - وائی، دا غلطه طريقه ده، مسنونه طريقه - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ - وئیل دى.

دارنگ حديث کښه راځي چه کله تاسو د سپی آواز دښه واورى نو - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ - وايئ! خكه خره او سپی هغه څه ويني چه تاسو ته نه ښکاري.

په يو صحيح حديث کښه دا هم راځي چه تاسو چرگ ته بدنه وايئ، خكه هغه (خلق) مانځه ته راپاڅوي. [ابوداود رقم: ۵۱۰۱]

بعض خلق چرگ ته کنځل کوي کله چه هغه آذان کوي، نو دا کار نه دى پکار.

د ناخاپي مصيبت راتلوي په وخت څه كول پكار دي

لكه اور اولگي يا زلزله راشي، نو كه داسه حالت راپيښ شي نو پدې وخت كښې دا راتلونكي اعمال كول پكار دي:

۱- مونيځ كول ۲- صدقه وركول، ځكه صدقه مصيبت دفعه كوي. ۳- الله اكبر كلمه ډير وئيل.

۳- د الله عام ذكر كول. ۴- غلام آزادول. ۵- د الله نه عاگانې غوختل. ۶- او په دغه مصيبت كښې صبر كول، جزع فزع نه كول، چغه نه وهل. ۷- استغفار. ۸- لاحول ولا قوة الا بالله لوستل: پدې سره هر مصيبت دفع كيږي. [بخاري ج ۱/۱۴۵]

د يوځانې نه د پاڅيدلو دعا

(۱) - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

[سند صحيح: ابوداود رقم: ۴۸۵۹، الترمذي رقم: ۳۴۳۳، احمد:

[۸۸۰۴]

ترجمه: اے الله! ته پاك ټی او صفتونه د کمال تالره دی، زه گواهی کوم چه نشته حقدار د عبادت سوا ستانه، زه بخښنه غواړم ستانه، او توبه اویاسم تاته.

فائده : حديث كنبے راخی : ڇوڪ ڇه يوخائے كنبے كينى اوي
 ڇايه خبريے اوکري او د پاخيدونه مخکينے ٿے دا دعا اووئيله، الله پاڪ
 به دده د مجلس تول گنا هونه ده ته معاف کري او که ديني
 مجلس وي، نو دا دعا به د مهر پشان شي۔

(۲) - اَللّٰهُمَّ اَقْسِمُ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تَحُولُ بِهِ بَيْنَنَا
 وَ بَيْنَ مَعَاصِيكَ وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّتِكَ وَمِنْ
 الْيَقِيْنِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا مَصَائِبَ الدُّنْيَا. اَللّٰهُمَّ مَتِّعْنَا
 بِاَسْمَاعِنَا وَ اَبْصَارِنَا وَ قُوَاتِنَا مَا اَحْيَيْتَنَا وَ اجْعَلْهُ الْوَارِثَ
 مِنَّا. وَ اجْعَلْ ثَارَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمْنَا وَ انْصُرْنَا عَلَى مَنْ
 عَادَانَا وَ لَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِيْ دِيْنِنَا وَ لَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا
 اَكْبَرَ هَمِّنَا وَ لَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَ لَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا
 يَرْحَمُنَا.

[حسن : ترمذی رقم ۳۴۹۷۔ الحاکم ۵۲۸/۱۔ ابن السنی رقم

[۴۴۶

ترجمہ : اے الله ! تقسیم کرہ مونہر لہ ستاد یرمے نہ دومرہ ڇہ
 زمونہر او ستاد نافرمانی پہ مینخ کنبے پردہ شی . او دومرہ تابعداري
 ستارا کرہ ڇہ تہ یرمے مونہر جنت تہ داخل کرے، او دومرہ یقین
 را کرے ڇہ د دنیا مصیبتونہ تہ مونہر تہ د هغے پہ ذریعہ آسان کرے .
 اے الله ! تہ مونہر لہ پہ غوہونو خپلو فائده را کرے او پہ سترگو

زمونږ او په قوتونو زمونږ، ترڅو چه تا ژوندي اوساتلو - او دا
زمونږ نه روسته پاته کړې (يعنی تر مرگه پورې پدې کښې څه فرق
مه راولې) او اوگر څوې قصاص زمونږ په ظالمانو زمونږ، او مدد
او کړې زمونږ په مقابله د دشمنانو زمونږ کښې. او مصيبت زمونږ
په دين کښې مه راولې، او دنيا لوټي مقصد زمونږ مه گرځوې او نه
انتها د علم زمونږ او مه منسلط کوه په مونږ باندې هغه څوک چه
رحم نکوي په مونږ باندې.

فائده: رسول الله ﷺ به په اکثرو اوقاتو کښې چه کله د خپل
مجلس نه پاڅيدو نو دغه دعا به ئې خپلو دوستانو دپاره کوله، دا په
مجلس کښې دننه هم راغلي ده او د مجلس په اختتام کښې هم.

(۳) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا

اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنِّيْ،

اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيْ مِنْ طَاعَتِكَ مَا تَحُولُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ

مَعْصِيَتِكَ، وَاَرْزُقْنِيْ مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تُبَلِّغُنِيْ بِهِ رَحْمَتَكَ،

وَاَرْزُقْنِيْ مِنَ الْيَقِيْنِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيَّ مَصَائِبَ الدُّنْيَا

وَبَارِكْ لِيْ فِيْ سَمْعِيْ وَبَصَرِيْ وَاجْعَلْهُمَا الْوَارِثَ مِنِّيْ،

اَللّٰهُمَّ وَخُذْ بِشَارِيْ مِمَّنْ ظَلَمْنِيْ وَاَنْصُرْنِيْ عَلَيَّ مَنْ

عَادَانِيْ وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا اَكْبَرَ هَمِّيْ وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِيْ،

اَللّٰهُمَّ وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيَّ مَنْ لَا يَرْحَمُنِيْ -

[المستدرک ۲/ ۲۱۴، ۲۱۵، رقم: ۱۹۷۷، المعجم الكبير للطبرانی رقم]

۵۷، صحیح علی شرط البخاری]

ترجمہ: اے اللہ! زما ہغہ گناہونہ وبخنبہ چہ ما مخنبہ
کریدی او چہ ماروستو کریدی، او چہ ما پت کریدی او چہ ما
بنکارہ کریدی او ہغہ چہ ما اسراف کریدی او ہغہ چہ تہ پرمے زما
نہ زیات پوہیرمے۔ اے اللہ! ما تہ رانصیب کہ خیل طاعت چہ زما او
ستاد گناہ پہ مینخ کنبے رکاوٹ وی، او رانصیب کرہ ما تہ ست
دومرہ یرہ چہ تہ پرمے ما خیل رحمت تہ ورسومے۔ او رانصیب کرہ
داسے یقین چہ تہ د ہغے پہ وجہ پہ ما باندے د دنیا مصیبتونہ آسان
کرے او زما پہ غور او سترگہ کنبے برکت و اچوہ او ما نہ روستو نا
باقی اوساتہ۔ اے اللہ! زما بدلہ د ہغہ چا نہ واخلہ چہ پہ ما ظلم
کوی او ما سرہ مدد او کرہ پہ مقابلہ د ہغہ چا کنبے چہ ما سرہ
دشمنی کوی او زما عظیم مقصد او د علم انتہاء دنیا مہ جو رہ وہ۔
اے اللہ! او پہ ما باندے ہغہ خوک مہ مسلط (مقرر) کوہ چہ پہ ما
باندے رحم نہ کوی۔

فائدہ: رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ د مجلس نہ پاخیدونو دادعا
بہ تے وئیلہ، یعنی د مجلس اختتام بہ تے پرمے کولو۔

مجلس کبر استغفار کول

(۱) - رَبِّ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ
الْفُورُ .

[صحیح: ابوداؤد رقم ۱۵۱۶ - الترمذی: ۳۴۳۴، ابن ماجہ رقم ۳۸۱۴]
ترجمہ: اے ربہ! ماته بخبننه اوکړه او توبه اویاسه په ما باندے،
یشکه ته توبه قبلونکے، بخنه کونکے ئے .
فائدہ: صحابہ کرام رضی اللہ عنہم اجمعین فرمائی: مونږ به د
نبي عليه السلام دپاره په مجلس کنبے سل (۱۰۰) ځله استغفار
شمارلو .

(۲) - په هر مجلس کنبے ضرور څه نا څه ذکر د الله تعالى، يا
دروږ په رسول الله ﷺ وئيل پکار دی، که داسے اونشی نور رسول الله
ﷺ فرمائی: چه دا خلق به ضرور په نقصان کنبے پریوخی او
دامے مثال به ئے وی لکه د مردار خرنه چه څوک پاخیږي .

[الترمذی رقم ۳۳۷۷ - الحاکم ۴۹۶/۱، احمد ۴۴۶/۲، ابن السنی رقم
۴۴۹]

کلمہ چہ د غیر اللہ پہ نوم قسم او خوری نو د کفارے پہ طور دے داسے او وائی

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ .

[بخاری فی الایمان ۴۸۶۰، وفی الادب رقم: ۶۱۰۷، ومسلم فی الایمان رقم: ۴۳۴۹، واحمد ۳۰۹/۲، رقم: ۸۰۷۳، وابوداؤد: ۳۲۴۹]

فائدہ: دا کلمہ خکھ وئیلے شی چہ د اللہ نہ ماسوا پہ بل چا باندے قسم کول مثلاً د پلار پہ سر باندے، یا پیغمبر باندے، یا پہ کا کا صاحب یا بابا باندے نو دا شرک دے لکھ چہ حدیث کنبے راغلی دی، نو کہ دغہ شخص دا کلمہ یقین سرہ او وائی نو هغه پدے بیرتہ مسلمانیر پی او دا کفارہ ده.

(۲) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ .

[اسناد صحیح: ابن ماجه رقم ۲۰۹۷ - احمد ۱۸۳/۱، ۱۸۶]

فائدہ: حدیث کنبے راغلی دی چا چہ د اللہ د نوم نہ سوا دبل چا پہ نوم قسم او خورو نو دا کلمہ د او وائی او درے (۳) خُله دے چپ طرف تہ لارے توکری او آئندہ دے داسے کار نہ کوی. سعد وائی: ما پہ لات او عزئی باندے قسم وکرو نو رسول اللہ ﷺ راتہ دغے حکم وکرو۔ [ابن ماجه]

د غصه په وخت دعا

(۱) - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ .

[بخاری ۱/۴۶۴، رقم: ۳۲۸۲، مسلم: ۶۸۱۲، ابوداود رقم

۴۷۸۰/۴۷۸۴ - احمد ۵/۲۲۶ - ۵/۱۵۲ - ابن السنی رقم ۴۵۴]

فائده: حديث كنبه راځي څوك چه غصه شي او اَعُوْذُ بِاللّٰهِ -
اوواځي نو د هغه غصه به لاړه شي .

دغه شان په صحيح حديث كنبه راځي: كه غصه انسان ولاړ وي
نو كيديني او كه ناست وي نو ډډه ډي اولگوي، نو غصه به ئه
ختمه شي. په يو بل روايت كنبه دي: اودس ډي او كړي څكه چه
شيطان د اور نه پيدا شويد، او اور په اوبو مري. داروايت اكر چه
سنداً ضعيف دي.

(صحيح كتاب الاذكار وضعيفه ۲/۷۴۴)

ليكن اودس هر وقت كول مستحب دي لكه حديث كنبه راغلي
دي چه اودس د مومن صفت دي: وَلَا يُخَافُ عَلَى الْوُضْءِ إِلَّا
مُؤْمِنٌ. [الحاكم ۴۴۷، ابن حبان رقم: ۱۰۳۷] - په اودس باندې
حفاظت صرف مؤمن كوي -

كله چه مسلمان په خدا اووينه نو داسه ووايه

أَضْحَكَ اللَّهُ سِنَّكَ .

ترجمہ : یعنی اللہ تعالیٰ دے ستا غائب او خندہ وی - یعنی اللہ
دے تا خوش حالہ لری -

فائدہ : عمر فاروق رضی اللہ عنہ رسول اللہ ﷺ لہ پہ خندا
ولیدونو داسے ئے ورتہ وفرمایل - [بخاری ۱/۴۶۵ رقم : ۳۲۹۴ مسلم :
[۶۳۵۵]

کله چہ تہ چا تہ خہ ہدیہ
ورکری او هغه تا تہ دعا اوکری نو
تہ بہ ہم هغه تہ همغه شان دعا کوے

حدیث کنبے راخی : عائشہ رضی اللہ عنہا بہ چہ کله چاکرہ خہ
خیز اولیہ لو د صدقے پہ طور، نو خادم نہ بہ ئے تپوس اوکرو چہ خہ
دعائے مونہ تہ اوکریہ نو هغه شان بہ ورتہ دے ہم اوکریہ، دے دپارہ چہ
زمونہ صدقہ (ام المؤمنین وائی) باقی پاتے شی او پہ دغه دعا سرہ
دے بدلہ پورہ نشی . [ابن السنی ۲۷۶]

کله چہ تاسو سرہ خوک احسان اوکری

جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا .

(اللہ تعالیٰ دے غورہ بدلہ درکری)

[سند صحیح : الترمذی رقم ۲۰۳۶، ابن السنی رقم ۲۷۵]

فائدہ : حدیث کنبے راخی : کله چہ تاسو سرہ خوک احسان

اوکری نود هغه بدله ورکړی، که بدله نشی ورکول نو دغه دعا ورته اوکړه، د هغه بدله به خلاصه شی۔

د منکرکار ختمولو په وخت دعا

(۱) - جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

• [الاسراء: ۸۱]

ترجمه: حق راغلو او باطل نیست او نابود شو، یقیناً باطل ختمیدونکې دی۔

(۲) - یا - جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِي الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ

[سبا: ۴۹]

ترجمه: حق راغلو او (معبود) باطل نه اول خل پیدائش کولې شی او نه به دوباره پیدائش اوکړی۔

فائده: دا آیت رسول الله ﷺ په هغه وخت لوستلې وو چه کله ئې د کعبې نه بتان راغورزول۔

[الخرجه البخاری ۱ / ۳۳۶ رقم: ۴۷۲۰، ومسلم ۲ / ۱۰۴ رقم: ۴۷۲۵]

کہ ستا د گیرے یا مخ
نہ خوگ خہ خس، خشاک
لرے کری نو داسے دعا ورتہ اوکریہ

أَخَذْتُ يَدَاكَ خَيْرًا .

ترجمہ : ستا لاس دے خیر واخلی -

فائدہ : عمر فاروق رضی اللہ عنہ دیو سری د گیرے نہ خہ خیر
لرے کرو نو ہغہ ورتہ اووئیل : صَرَفَ اللَّهُ عَنْكَ الشُّوَاءَ (یعنی اللہ دے
ستا نہ تکلیف او بد حالی لرے کری، نو عمر فاروق ؓ اووئیل :
داسے مہ وایہ، بلکہ داسے وایہ ! أَخَذْتُ يَدَاكَ خَيْرًا . دا روایت اگرچہ
منقطع دے لیکن ہسے یو عام ذکر دے، کہ چا د خیلے دعا پہ خائے
اولو ستلو نو جائز دہ .

[ابن السنی رقم ۲۸۳ موقوف منقطع صحیح کتاب الاذکار وضعہ

[۷۶۸/۲

کلہ چہ د نظر لکیدلو نہ یریری

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ أَوْ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

وئیل پکاری دی . ترمذی (۲۰۵۸) ، ابن ماجہ (۳۵۱۱)

حدیث کنبے راخی : کلہ چہ یو کس پتاسو کنبے ہغہ خیر

اووینی چه دده خو بن شی په خپل نفس یا مال کښی نو دعا د برکت
 دے اوکړی: **اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْهِ - يَا بَارَكَ اللّٰهُ فِيْهِ -** خکه سترگي
 لگیدل حق دی. [المستدرک: ۵۷۴۲]، دغه شان چه د بل چا بدن یا
 مال بنائسته اووینی نو دعا د برکت دے ورته اوکړی: **"بَارَكَ اللّٰهُ
 فِيْكَ"**.

د بد فالی په وخت دعا

**اَللّٰهُمَّ لَا طَيْرَ اِلَّا طَيْرُكَ وَلَا خَيْرَ اِلَّا خَيْرُكَ وَلَا اِلَهَ
 غَيْرُكَ.**

[اسناد حسن: ابن السنی رقم ۲۹۲ - الصحیحة رقم ۱۰۶۵]
 ترجمه: ای الله! نشته بد فالی مگر ستا فال دے او نشته خیر
 مگر ستا خیر دے او ستا نه یوا هیڅوک حقدار د بندگۍ نشته.
 فائده: رسول اکرم ﷺ فرمائی: کوم یو انسان چه دیو شی نه
 بد فالی اونیسې او دیو کار کولو نه واپس شی، نو د شرک اوکړو،
 صحابه کرامو رضوان الله علیهم اجمعین عرض اوکړو، کفار به ئی
 خه وی؟، نو نبی علیه السلام دغه دعا وراو خوله.

کله چه یو غوره شه اووینی نو داسه دے ووانی

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ .

[صحيح : ابن ماجه : ۳۸۰۳]،

ترجمه : ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی چه د هغه په نعمت سره ټول ښه حالتونښه پوره کیږی .

کله چه یو بد شه اووینی نو داسه دے ووانی

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ .

ترجمه : په هر حال کښه الله تعالی د صفتونو مستحق دے .

[ابن ماجه : ۳۸۰۳]، المستدرک ۲/ ۱۷۳، ۱۷۴ رقم ۱۸۸۳-

حدیث صحیح قاله الالبانی " فی الصحیحة رقم ۲۶۵ ص ۵۳۰]

د ریاء نه د یریدو په وخت دعا

اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ نُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا نَعْلَمُهُ

وَنَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا نَعْلَمُ .

[احمد : ۱۹۶۲۲، المعجم الكبير للطبراني رقم : ۱۵۶۷، صحيح

الترغيب / ۱۹/ ۱ - بِسَنَدٍ حَسَنٍ لِغَيْرِهِ]

ترجمه : اے اللہ ! مونږ پناه غواړو پتا ددې نه چې شرک او کړوتا سره د هغه شی چې مونږ ته معلوم وی، او بخښنه غواړو تا نه د هغه څیز چې مونږ ته نه وی معلوم .

فائده : رسول الله ﷺ په یو مجلس کښه فرمائیلي وو چې د شرک نه ځان اوساتئ ځکه هغه (په خلقو کښه) د میری د کشاری نه هم پټ راځی . چا عرض او کړو چې مونږ به ترې څنګه ځان اوساتو چې هغه داسه پټ راځی ؟ نو رسول الله ﷺ دغه دعا وروخوډله (چې دا وایی د شرک نه به خلاص شی).

کله چې د یو مسلمان صفت کوئ

أَحْسِبُ فَلَانًا وَاللَّهُ حَسِيبُهُ وَلَا أَرْكِي عَلَى اللَّهِ أَحَدًا .

[بخاری : ۲۶۶۲، مسلم ۴۱۴/۲، رقم : ۷۶۹۳]

ترجمه : زما گمان دې په فلانی، چې نیک سرې دې او الله ته حساب کونکې دې اوزه نه پاکوم په الله هیڅوک .

فائده : حدیث کښه راځی کله چې ته د یو ملګری صفت کوئ، نو دا دعا او وایه او مخامخ صفت مه کوه او دا هم هغه وخت کښ وایه چې تا ته معلومه وی چې نیک اعمال پکښه دی .

**کله چه تاته خوک
اووانی چه حُما تا سره
مینہ ده نوتہ ورته داسے اووایه !**

أَحَبُّكَ اللَّهُ الَّذِي أَحْبَبْتَنِي لَهُ .

(صحیح: ابوداود رقم ۵۱۲۵ - الحاکم: ۷۳۲۱، مشکاة رقم ۵۰۱۷)
ترجمہ: مینہ دے اوکری تاسره الله، هغه ذات چه د هغه دپاره ت
ما سره مینہ کوے .

کله چه تاته خوک خپل مال پیش کړی

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ .

[بخاری ۸۸/۴ رقم: ۲۰۴۹ ابن السنی رقم ۲۷۷۱]
ترجمہ: برکت دے واچوی الله تعالی ستا په اهل او مال کښے .
فائده: دا دعا عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه کړې وه یو
انصاری صحابی ته کله چه هغه ورته خپل نیم مال پیش کړه
(هغه صحابی سعد بن الربیع رضی الله عنه وو) .

د حج متعلق دعا گانے

اَللّٰهُمَّ حَاجَّةٌ لَا رِيَاءَ فِيْهَا وَلَا سُمْعَةً

[صحیح الجامع الصغیر رقم: ۱۳۰۲، وتقريب البُغیة بترتيب احادیث الحلیة
 ۴۳/۲ رقم ۱۵۸۴، الصحیحة: ۲۲۷/۶]

ترجمہ: اے اللہ! زما دا حج داسے حج او گر خوه چہ نہ پہ کنبے چا
 تہ اورول وی او نہ پہ کنبے ریاء وی۔

د حجر اسود خُکلو لو پہ وخت دعا

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُ أَكْبَرُ

[فتح الباری ۴۷۶/۳ - البیہقی ۷۹/۵ - بسند صحیح]

پہ مرفوع روایت کنبے صرف اللہ اکبر راغلی دے لکہ بخاری
 (۱۶۱۳) کنبے دی۔ او د عبد اللہ بن عمر رضی اللہ عنہ نہ بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُ
 اکبر ثابت دے۔ لہذا پہ اول کنبے دواپہ وئیل او پہ باقی چکرونو
 کنبے صرف اللہ اکبر وئیل پکار دی۔

د رکن یمانی او حجر اسود مینخ کنر دعا

اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
 وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[مسندہ حسن: ابوداود رقم ۱۶۵۳ - احمد ۴۱۱/۳]

(ترجمہ تے مخکنبے تیرہ شویده)

صفا مروہ باندے د اودریدو پہ وخت دعا

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ
أَنْجَزَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ .

[مسلم ۱/۴۱۳ رقم: ۳۰۰۹]

ترجمہ: ددے الفاظو ترجمہ تیرہ شویده: د آخری الفاظو معنی
دادہ: نشته حقدار د بندگی سوا د الله نه یواخے دے، پورہ نه کرہ
وعده خپله او د خپل بنده (محمد ﷺ) سره نه مدد او کرو او تولو
دلوتہ نه یواخے شکست ورکړو.

فائدہ: دا دعا به رسول الله ﷺ په صفا او په مروہ باندے درے
درے خله وئیلہ او په مینځ کښے به نه نورے دعاگانے هم کولے.

د عرفے په ورځ عرفات کښ دعا

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

[سند حسن: الترمذی ۳/۱۸۴ رقم: ۳۵۸۵ - الصحیحۃ ۴/۶]

فائدہ: رسول الله ﷺ فرمائی: بهتر هغه ذکر چه مالوستلے
دے اوزمانه مخکښے نورو پیغمبرانو لوستلے دے دا ذکر دے.

کله چه د یوقوم نه یریری

اَللّٰهُمَّ اَكْفِنِيْهِمْ بِمَا شِئْتَ .

[مسلم ۴۱۵/۲ رقم: ۷۷۰۳]

ترجمه: ای الله! ته څما کافی شه د دوی نه په هغه څه چه خوښه شی ستا .

د تعجب یا د خوشحالی د خبر په وقت

(۱) - سُبْحَانَ اللَّهِ .

[بخاری مع الفتح ۱/۲۱۰، ۳۹۰ - الترمذی رقم ۲۲۸۵]

(۲) - اللَّهُ أَكْبَرُ .

[مسند احمد ۵/۲۱۸، رقم: ۲۰۹۷]

په سجده د تلاوت کڼ دعا گانې

(۱) - اَللّٰهُمَّ اَكْتُبْ لِيْ بِهَا عِنْدَكَ اَجْرًا وَضَعْ عَنِّيْ بِهَا
وِزْرًا، وَاجْعَلْهَا لِيْ عِنْدَكَ ذُخْرًا وَتَقَبَّلْهَا مِنِّيْ كَمَا تَقَبَّلْتَهَا
مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ .

[حسن : الترمذی رقم ۳۴۶۴ - ابن ماجہ ۱۰۵۳]

ترجمہ : اے اللہ! اولیکہ ما دیارہ پدے سجدہ ثواب، او لبرے کرہ
خُمانہ پدے سرہ گناہ، او اوگرخوہ دا زما دیارہ ذخیرہ ستا سرہ او
قبولہ ئے کرہ مانہ لکہ خرنک چہ تا قبولہ کرے وہ د خپل بندہ داؤد
علیہ السلام نہ.

فائدہ : نبی علیہ السلام تہ یو سرے راغلو، عرض ئے وکرو چہ
ما بیگاہ شپہ خوب ولیدو چہ گویا کہ زہ دیوے ونے شاتہ پہ مانئہ
ولا پریم، نوزما پہ سجدہ باندے ونے ہم سجدہ وکرہ او ما د ونے نہ دا
دعا واوریدہ، بیا نبی علیہ السلام د سجدے آیت ولوستلو او سجدہ
ئے وکرہ ابن عباس رضی اللہ عنہ فرمائی : چہ ما د نبی علیہ السلام
نہ دغہ دعا واوریدہ کومہ چہ دے سرے د ونے نہ آوریدلے وہ۔

(۲) - سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ

وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ

[صحیح : الترمذی رقم ۳۶۶۵ - ابو داؤد ۱۲۷۴ - المشکاۃ ۱/۹۴]

ترجمہ : سجدہ اوکرہ مخ زما ہغہ ذات تہ چہ پیدا کرے ئے دے
او غور او سترکے ئے ورلرہ خیرلی دی، پخپل قوت او طاقت سرہ.

د صلوة تسبیح دعا

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.

فائدہ : صلوة تسبیح بارہ کبے بعض علماء وائی چہ دانہ دے
ثابت، لیکن دا خبرہ خطا دے، بلکہ دا صحیح ثابت دے - اوگورہ

الامرار المرفوعه للشيخ عبد الحى اللىكنوى تفصيلاً .
دارنگ دے باره كنبے مونر په خيله "فتاوى الدين الخالص"
پنجم جلد كنبے ډير دلائل راجمع كړيدى .

فائده : د صلوة تسبيح طريقه داده چه دركوع نه مخكښه يعنى د
سورت دا ختام نه پس (۱۵) خله مذكوره دعا اولولى ، بيا په ركوع
كښه لس (۱۰) خله ، بيا په قومه كښه لس (۱۰) خله او په سجده
كښه لس (۱۰) خله بيا په جلسه كښه لس (۱۰) خله بيا په دويمه
سجده كښه لس (۱۰) خله ، بيا د دويمه سجده نه دراپورته كيدو
نه بعد يعنى جلسه دا استراحت كښه (د قيام نه مخكښه) لس
(۱۰) خله نو دا په يو ركعت كښه پنځه اويا (۷۵) خله شو . پدې
طريقه په څلورو ركعتونو كښه دغه شان اوكره .

[ابوداود ج ۱ / ۱۹۰-۱۹۱ ، انظر فتاوى الدين الخالص ۵ / ۳۶۴].

ليلة القدر د ليدو دعا

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي .

ترجمه : اے الله ! ته معافى كونه ئې ، د معافى سره مينه لرې
نوماته معافى اوكره .

[صحيح : الترمذى رقم (۳۷۶۰) ابن ماجه رقم (۳۸۵۰)]

**خوک چه نوے مسلمان
شی نو دا دعا به ورته خودای شی**

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَاهْدِنِيْ وَعَافِنِيْ وَارْزُقْنِيْ .

[مسلم ۳۴۹/۲ - رقم: ۷۰۲۵، المشكاة ۲۱۸/۱]

ترجمہ : اے اللہ ! بخینہ اوکرہ ماتہ او رحم اوکرہ پہ ما
اوهدایت اوکرہ ماتہ، او ما جو پر کرہ، او ماتہ رزق را کرہ .
فائدہ : خوک به چه مسلمان شو نو رسول اللہ ﷺ به ورته اولد
مونخ تعلیم ورکرو او بیا به ئے ورته ددی دعا خودنه اوکرہ چه دا
وایہ -

شیشه کنی دکتلو دعا

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ حَسَنْتَ خَلْقِيْ فَاحْسِنْ خُلُقِيْ .

[احمد رقم: ۳۸۲۳، مسند ابی یعلی الموصلی رقم: ۵۱۸۱، صحیح
الترغیب والترہیب رقم: ۲۶۵۷، تعلیق ابن السنی رقم ۱۶۳ - ارواء الغلیل
۱۱۳/۱-۱۱۶]

ترجمہ : اے اللہ ! تا زما شکل بنائستہ کریدمے، پس زما اخلاق
هم بنائستہ کریمے .

فائدہ : علماء وائی : دا دعا پہ صحیح حدیث کنبے را غلہ ده
لیکن د شیشه ذکر و رسره پہ صحیح حدیث کنبے نشسته، نو دا دعا

هر وخت لوستلې شی، که د شیشې په وخت هم اولوسته شی نو هم
صحیح ده.

شیطان نه د بچ کیدو اذکار

(۱) - سورت بقره لوستل.

فائده: حدیث کښه راځی چه د خپلو کورونو نه مقبره مه
جوړوی، شیطان د هغه کور نه تختی کوم کښه چه سورت بقره
لوستلې شی.

[مسلم ۱/۲۶۶ - مشکاة ۱/۱۸۴ - فتاویٰ الدین الخالص ۱/۴۴]

د سورت بقره په هر آیت لوستلو کښه دا خصوصیت ده چه
شیطان ترینه تختی.

(۲) - ذکر الهی په کثرت سره کول د شیطان نه د بچ کیدو لویه
ذریعه ده لکه چه دا په حدیث د حارث اشعری رضی الله عنه کښه راځی.

(مسند احمد ۴/۱۳۴، ترمذی ۲/رقم ۲۸۶۳)

(۳) - سورة الفلق او سورة الناس -

لوستل د شیطان نه د بچ کیدلو ښه ذریعه ده.

(تفصیل فتاویٰ الدین الخالص کښه ۱/۱۴۳ او گوره)

ملاقات نه پس د جدائی په وخت دعا

(۱) - اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[حسن : ابن السنی فی عمل الیوم واللیلة ۲۰۴]

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله دیو سړی لاس اونیولو او بیا به جدا کیدونو مذکوره دعا به ئه لوستله .

(۲) - سُورَةُ الْعَصْرِ لوستل :

فائده : حدیث کنبه راځی چه صحابه کرام به کله دیو بل سره ملاویدل نو نه به جدا کیدل تردی چه یو به سورة العصر اولوستلو په بل باندی، بیا به ئه سلام او کړو او جدا به شو .

[شعب الایمان ۵۰۱/۶ - الصحیحة ۲۶۴۸/۶ وسنده صحیح]

سُورَةُ الْعَصْرِ د لوستلو وجه داده چه پدیکنبه ډیر لوئی وعظ پروت دی او هغه دا چه الله تعالی فرمائی چه هر انسان تاوانی دی سوا د هغه کس نه چه په هغه کنبه څلور صفات دی چه هغه :
تاوان نه بیچ دی او هغه څلور صفات دا دی :

۱- صحیح ایمان -

۲- عمل صالح -

۳- یو بل ته د حق خبری وصیت کول -

۴- او د صبر وصیت کول .

کله چه په مسلمان یو کارگران شی

اللَّهُمَّ لَا سَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا وَأَنْتَ تَجْعَلُ الْحَزْنَ
سَهْلًا إِذَا شِئْتَ

[اسناد صحیح: صحیح ابن حبان ۱۶۱/۲، الدعوات الکبیر للبيهقي رقم:

[۲۳۴]

ترجمه: ای الله! نشته آسانی مگر هغه شے چه ته ئی آسان
کړی او ته گران خیزونه آسانوم کله چه ستا اراده اوشی.
فائده: نبی علیه السلام به دا دعا په هغه وخت کوله چه کله به
وړته یو شے گران شو او نه به کیدلو.

درزق د فراخی اذکار او اسباب

(۱) - په نبی علیه السلام باندې ډیر درود وئیل:
فائده: حدیث کنبی راخی چه ابی بن کعب رضی الله عنه رسول
الله ﷺ ته عرض او کړو: یا رسول الله! زه ټول ورد ستا درود
او گړخوم؟ نو نبی علیه السلام ورته او فرمائیل:
إِذَنْ يَكْفِيكَ اللَّهُ مَا أَهَمَّكَ مِنْ دُنْيَاكَ وَآخِرَتِكَ.
یعنی الله تعالی به ستا دنیا او آخرت پریشانی لرم کړی.
[حدیث حسن: مسند احمد رقم: ۲۱۲۸۰ المعجم الکبیر: ۳۴۹۳]

(۲) - اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ اَوْسَعَ رِزْقِكَ عَلٰى عِنْدَ كِبَرِ سِنِيّ
وَانْقِضَاءِ عُمْرِيّ .

ترجمہ : اے اللہ ! فراخہ رزق ماتہ راکرہ پہ وخت دیودا والی زما
کبنے اود ختمیدلو د عمر زما کبنے .

فائدہ : حدیث کبنے راخی عائشہ رضی اللہ عنہا فرمائی چہ نبی
علیہ السلام بہ (پہ عام اوقاتو کبنے) دا دعا کولہ یعنی ہر وخت
کولے شی خہ خاص وخت ورلہ نشته دے .

[حسن : الحاکم : ۱۹۸۷، المعجم الاوسط للطبرانی رقم : ۳۶۱۱،
الصحيحة ۱۵۳/۹ - صحيح الجامع ۳۹۶/۱ - رقم : (۱۲۵۵) مجمع
الزوائد ۱۰/۱۶۰ - فتاوى الدين الخالص]

(۳) - دریم سبب : دعا کول دی پہ اخلاص او توجہ سرہلکہ
حدیث کبنے راخی : ”اَلَا اَدُلُّكُمْ عَلٰى مَا يُنَجِّیْکُمْ مِنْ عَذُوْکُمْ وَيَذْرِیْکُمْ
اَرَزَاقُكُمْ تَدْعُوْنَ اللّٰهَ فِیْ لَیْلِکُمْ وَنَهَارِکُمْ فَاِنَّ الدُّعَاءَ سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ“ .
نبی علیہ السلام فرمائی : آیا تاسو تہ ہغہ شے نہ دربنایم چہ
تاسو دشمن نہ خلاص کری اور رزق درلہ فراخہ کری ہغہ دعا دہ
اللہ تعالیٰ نہ دشبے اود ورخے ، حکہ دعا د مومن وسلہ دہ . الترغیب
۴۸۳/۲ - ابو یعلیٰ وسندہ متکلم فیہ کما فی الضعیفہ ۲۱۵/۱ رقم ۱۸۰
فائدہ : دا حدیث اگرچہ ضعیف دے لیکن پدمے باندے دلائل دیور
دی چہ دعا پہ ہر خہ کبنے تاثیر لری .

(۴) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ

فائدہ : حدیث کبنے راخی : نوح علیہ السلام خپل خوی نہ

وصیت کرے ووپہ دوه خبرو، یوپہ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ - دویم پہ -
 سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ - او دائے ورته فرمائیلی وو چہ دادتول مخلوق
 عبادت دے اوتول مخلوق ته الله پدے سره رزق ورکوی .

[الادب المفرد للامام البخاری رقم ۵۴۸ - وسنده صحیح] او لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 جدا کلمه ده او - سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ جدا کلمه ده .

(۵) - پنجم سبب : صله رحمی (خپلولی) قائمول دی .

حدیث کنبے راخی : خوک چہ درزق فراخی غواړی او د عمر ډیر
 والے غواړی نو صله رحمی دے قائم کړی . (بخاری و مسلم)

(۶) - مونځ هم سبب د فراخی د رزق دے - کَمَا رَوَاهُ عَبْدُ الرَّزَّاقِ
 فِي الْمُصَنَّفِ وَسَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ وَأَحْمَدُ فِي الزُّهْدِ .

(۷) - اووم سبب تقوی ده قرآن مجید کنبے دی :

﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾ -

(الطلاق ۳/۲)

یعنی خوک چہ د الله نه یربرې نو د هغه دپاره به الله تعالی لاره د
 خلاصی پیدا کړی او د هغه خائے نه به ورته رزق ورکړی چہ گمان
 به ئے هم نه وی .

(۸) - اتم سبب د آخرت فکر دے : لکه حدیث کنبے راخی :

[مَنْ جَعَلَ الْهُمُومَ هَمًّا وَاحِدًا هَمَّ الْمَعَادِ كَفَاهُ اللَّهُ هَمَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ] .

یعنی چا چہ ټول فکرونه په یو فکر بدل کړل چہ هغه فکر د
 آخرت دے نو الله تعالی به ئے د دنیا او د آخرت د غمونو نه کافی
 شی .

[حسن : ابن ماجه : ۲۵۷ ، المستدرک : ۳۶۵۸ ، شعب الایمان ، صحیح

الجامع رقم : ۶۱۸۹]

د جہنم نہ د بچاؤ او د جنت د حاصلو لودعا

حدیث کنبے راځي چا چه اوه (۷) ځله د جهنم نه پناه اوغوختله او اووه (۷) ځله ئې د جنت طلب اوکړو نو جهنم اووایي چه اے الله! ستا فلانی بنده ما نه پناه اوغوختله، ته پناه ورکړې ما نه، او جنت وائی چه اے الله! ستا بنده زه غوختلې یم جنت ته ئې داخل کړه!.

[رواه ابو یعلیٰ بسند صحیح - الترغیب ۴/ ۴۵۰، الصحیحة: ۶/ ۲۲]

دارنگه د ذکر د هر مجلس نه روسته د جهنم نه پناه غوختل او د جنت طلب کول پکار دی، الله تعالی وعده کړیده چه زه دې مجلس والو ته د دوی مطلوب ورکوم.

[کما رواه مسلم رقم: ۷۰۱۵ - الترمذی رقم: ۳۶۰۰ احمد: ۷۴۱۸]

د نیکو د ډیر والی دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَتَرْکَ الْمُنْكَرَاتِ وَحُبَّ الْمَسَاكِیْنِ وَاَنْ تَغْفِرَ لِّیْ وَتَرْحَمَنِّیْ اِذَا اَرَدْتَ فِتْنَةً فِیْ قَوْمٍ فَتَوَفَّیْ غَیْرَ مَفْتُوْنٍ وَاَسْئَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ یُّحِبُّكَ وَحُبَّ عَمَلٍ یُّقَرِّبُنِیْ اِلَیْ حُبِّكَ.

[صحیح: ترمذی رقم: ۳۲۳۳ مسند احمد رقم: ۲۲۱۶۲]

ترجمه: اے الله! زه تانه د نیکو کارونو کول او د بدو کارونو

پریخودل او د مسکینانو سره محبت غواړم او ستا مغفرت او
رحمت غواړم او کله چه ته اراده او کړم د خه امتحان په بندگانو نو
ماترینه مخکښه وفات کړه او تا نه ستا مینه غواړم او د هغه چا
مینه چه تا سره مینه کوی او محبت د هغه عمل چه ستا محبت ته
مے نزدی کړی.

فائده: دا پیره قیمتی او ایمانی دعاده نبی علیه السلام
فرمائیلى دی دا دعا یاده کړئ. (او دا د فرض مانځه نه پس هم
لوستلے شی -)

(۲) - سبحان الله وئیل: حدیث کښه راځی چا چه د ورځے سل
(۱۰۰) ځله سبحان الله او وئیله نو زر نیکی به ورله اولیکلے شی او
زرگناهونه به ئے معاف شی. حدیث صحیح ابن حبان ۹۶/۲

(۳) - الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ مِلْءَ مَا
خَلَقَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ مِلْءَ مَا
أَحْصَى كِتَابُهُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
مِلْءَ كُلِّ شَيْءٍ:

سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِلْءَ مَا خَلَقَ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِلْءَ مَا

أَحْصَى كِتَابُهُ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، وَ سُبْحَانَ
اللَّهِ مِثْلَ كُلِّ شَيْءٍ .

[رواه احمد رقم: ۲۲۱۹۸، والطبرانی فی الكبير ۸/۸۱۲۲
- ۷۹۳۰ - واسناده صحيح كما فی صحيح الجامع رقم: ۲۶۱۵ وصحيح
الترغيب]

ترجمه: تہول صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی د ہغہ د مخلوق
د شمار برابر، تہول صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی، د ہغہ د
مخلوق د ډکوالی برابر، تہول صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی
د ہغہ خیزونو د شمار برابر چہ پہ زمکہ او آسمان کنبے دی، تہول
صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی د ہغہ خیزونو د شمار برابر چہ د
ہغہ کتاب راگیر کړیدی، تہول صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی، د
ہغہ خیزونو د ډکوالی برابر چہ د ہغہ کتاب راگیر کړیدی، تہول
صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی، د ہر شی د شمار برابر، تہول
صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی، د ہر شی د ډکوالی برابر .

پاکی دہ اللہ لہ د ہغہ د مخلوق د شمار برابر، پاکی دہ اللہ لہ د
ہغہ د مخلوق د ډکوالی برابر، پاکی دہ اللہ لہ د ہغہ خیزونو د شمار
برابر چہ پہ زمکہ او آسمان کنبے دی، پاکی دہ اللہ لہ د ہغہ خیزونو
د شمار برابر چہ د ہغہ کتاب راگیر کړیدی، پاکی دہ اللہ لہ د ہغہ
خیزونو د ډکوالی برابر چہ د ہغہ کتاب راگیر کړیدی، پاکی دہ اللہ
لہ د ہر شی د شمار برابر، پاکی دہ اللہ لہ د ہر شی د ډکوالی برابر .
فائده: ابو امامہ رضی اللہ عنہ فرمائی: ما خوله خوزوله، نبی علیہ
السلام راتہ او فرمائیل: خہ وائے؟ ما او وئیل: ذکر کوم، نبی علیہ

السلام او فرمائیل: آیات تہ داسے ذکر نہ بنایم چہ کہ شپہ او ورخ
 ذکر او کرے، نو بیا بہ ہم ہغے تہ اُونہ رسیزی. ما عرض او کرو: ولے
 نہ امے د الله رسولہ! نو نبی علیہ السلام دغہ مذکورہ الفاظ ماتہ
 او خودل او وے فرمائیل: دا پخپلہ ہم یاد کرہ او بچو تہ ئے ہم یاد
 کرہ. (نو ددے یادول پکار دی)

د دعا د قبلیدو ذریعہ

د دعا د قبلیدو ډیر اسباب دی، لکه: حلال خوراک کول، رشتیا
 وئیل، دعا کنبے کوشش کول، توجه سرہ دعا کول (چہ دا پہ اول د
 کتاب کنبے تفصیلاً تیر شویدی) او خصوصاً د الله تعالیٰ پہ اسماء
 او صفاتو باندے وسیلہ نیول او داسے وئیل:

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُکَ بِاَنِّیْ اَشْهَدُ اَنَّکَ اَنْتَ اللّٰهُ لَا
 اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ الْاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِیْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُوْلَدْ وَلَمْ
 یَکُنْ لَّهٗ کُفُوًا اَحَدٌ .

[ابوداود رقم: ۱۴۹۵، ترمذی رقم: ۳۴۷۵، وسندہ صحیح]
 ترجمہ: اے الله! زہ تانہ سوال کوم پدے وسیلہ چہ زہ گواہی
 ورکوم چہ تہ الله ئے، یواخے اوے حاجتہ ذات ئے، ہغہ چہ نہ ددہ نہ
 خوک پیدا دی او نہ داد چانہ پیدا دے او نشته دہ لره مثل (برابر)
 ہیخوک.

فائدہ: حدیث کنبے راخی: چا چہ پدے الفاظو دعا او کرہ نو دعا
 بہ ئے قبلیری او کہ خہ غواہی نو ورکولے بہ شی.

(۲) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

[ضعیف: طبرانی فی الکبیر ج ۱۹ / ۲۶۱ رقم ۸۴۹]

(ترجمہ مخکنے تیرہ شویده)

فائدہ: حدیث کنے راغلی دی: مَنْ دَعَا بِهِؤَلَاءِ الْكَلِمَاتِ الْخَمْسِ
لَمْ يَسْأَلِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ. چاچہ ددے کلماتو پہ وسیلہ دالله
تعالی نہ خہ شے اوغوختو نو الله تعالی بہ ضرور ورتہ هغه شے
ورکوی۔

اوپہ حدیث کنے ددے بل فضیلت دا ہم راغلی دے چہ چاہہ
بیماری کنے ولوستہ اوبیا مر شو نو اور بہ ورتہ نہ رسیری۔

[صحیح: ابن ماجہ: ۳۷۹۴ والصحیحة رقم: ۱۳۹۰]

(۳) - دغہ شان دا الفاظ ہم راغلی دی:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِاَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا اَنْتَ
الْمَنَّانُ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ
يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ اَسْأَلُكَ.

[صحیح: ترمذی ۳۵۴۴، ابوداود ۱۴۹۷، نسائی رقم: ۱۳۰۰]

ترجمہ: اے الله! زہ سوال کوم تانہ خکہ تالره ثنا دہ، نشہ
حقدار د بندگی سوا ستانہ، تہ احسان کونکے ئے، ناشنا پیدا کونکے
د آسمانونو اوزمکے ئے، اے دلویی او عزت خاوندہ!، اے ہمیشہ

زوندیه. اے د عالم تدبیر کونکیہ! (زہ تانہ سوال کوم)
فائدہ: حدیث کنبے راخی چا چہ دغہ دعا اولوستلہ نو هر سوال
 بہ نئے قبلیری او خہ چہ غواری هغه بہ الله ورکوی.

د جنت خزانہ کتل

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

ترجمہ: نشتہ اپول د گناہ نہ او نشتہ طاقت پہ نیکی مگر پہ
 الله دے.

فائدہ: حدیث کنبے راخی: چہ نبی علیہ السلام ابو موسی
 اشعری رضی الله عنه تہ او فرمائیل: آیات تہ زہ د جنت خزانہ اونہ
 بنایم؟ نو دا کلمہ ئے ور تہ او خود لہ.

[بخاری رقم: ۶۳۸۴، مسلم: ۷۰۳۷]

فائدہ ۲: دے کلمے تہ د تفویض کلمہ وائی، (یعنی الله تعالیٰ تہ
 هر خہ سپارل) دا ډیره بهترہ کلمہ دہ، ددے د وئیلو خہ خاص وخت
 نہ دے معلوم بلکہ هر وخت وئیل کیبری خصوصاً دغم او
 فکر مندی پہ وخت کنبے.

کله چہ ستا خوک صفت اوکری

اللَّهُمَّ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا يَقُولُونَ وَاعْفِرْ لِي مَا لَا
 يَعْلَمُونَ وَاجْعَلْنِي خَيْرًا مِّمَّا يَظُنُّونَ.

[الادب المفرد للبخاري رقم ۷۶۱ - قال الشيخ صحيح الاسناد،
 البيهقي في شعب الايمان ۴/ ۲۲۸ رقم: ۴۵۳۳]
 ترجمه: اے اللہ! ما ددویٰ پہ خبره مه رانیسه او ماته هغه
 گناهونه معاف کره کوم چه دویٰ ته نه دی معلوم او ما غوره
 اوگرخوه د هغه نه چه ددویٰ گمان دے په ما باندے .
 فائده: حدیث کبیرے راخی: کله به چه دیو صحابی صفت او شو
 نو هغه به دا دعا لوستله، دا حدیث موقوف بمنزله المرفوع دے .

فائده منه دعا

اللَّهُمَّ عَافِنِي مِنْ شَرِّ سَمْعِي وَبَصَرِي وَلِسَانِي وَقَلْبِي
 وَشَرِّ مَنِّي .

[النسائي رقم: ۵۴۵۶، ابوداود رقم ۱۳۸۷، الادب المفرد رقم ۶۶۳
 باسناد صحيح]

ترجمه: اے اللہ! ما دشر د غور او سترگی اوڑے اوڑپه نه اوساته
 او دشر د منی نه (مے هم بیچ کره) .
 فائده: یو صحابی عرض اوکړو یا رسول الله! یوه فائده منه دعا
 را اوښایه! نو نبی علیه السلام دا دعا ورکړه او خوله .

د میزان د ډکولو دعا

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ .

[بخاری ۲ / آخری حدیث ۶۶۸۲، مسلم رقم: ۷۰۲۱، ابن حبان ۹۹/۲]

فائده: حدیث کښې راځي چه دا دوه کلمې الله تعالی ته خوښه دي او میزان کښې به درنې وی او په ژبه آسانه دی - نو دا په هر وخت کښې ډیر ډیر لوستل پکار دی .

دارنگه - سُبْحَانَ اللَّهِ او الْحَمْدُ لِلَّهِ - هم میزان ډکوی .

کما فی مسلم (۱/۱۳۰، رقم: ۵۵۶) - مشکوٰۃ (۱/۳۸)

د گمراهی نه د بچاؤ دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ لَكَ اَسْلَمْتُ وَبِكَ اَمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَآلَيْكَ اَنْبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِعِزَّتِكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَنْ تُضِلَّنِيْ اَنْتَ الْحَيُّ الَّذِيْ لَا يَمُوتُ وَالْجَنُّ وَالْاِنْسُ يَمُوتُوْنَ .

[مسلم: ۷۰۷۴، احمد: ۲۷۴۸، ابن حبان ۱۲۸/۲]

ترجمه: اے الله! زه تابعدار یم او پتا مے ایمان راوړم او پتا مے توکل کړم او تاته انابت کوم (یعنی عاجزی او رجوع کوم) او ستا په نوم زه جگړه کوم د خلقو سره، پناه غواړم په تاد گمراهی نه،

نشسته حقدار د بندگی سوا ستانه، ته هغه ژوندی ذات ته چه پدنا
مرگ نه راخی او پیران او انسانان خوبه مری .
فائده : دا حدیث بخاری او مسلم او ابن حبان راوپیدمے او دا ډیره
فائده منه دعا ده .

(۲) - اَللّٰهُمَّ مُصَرِّفَ الْقُلُوبِ صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلٰی

طَاعَتِكَ

[مسلم رقم : ۶۹۲۱ - احمد : ۶۵۶۹، ابن حبان ۱۲۹/۲ باسناد صحیح]
ترجمه : اے الله ! اے د زړونو اوړونکے راړونکيه ! زموږ زړونه
خپل طاعت ته راواړه وه .
فائده : دا دعا گانے هر وقت لوستلے شی څه خاص معین وخت ته
نشته .

کله چه خلق روپی او اشرفی خزانه کړی

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الثَّبَاتَ فِی الْاَمْرِ وَالْعَزِیْمَةَ عَلٰی
الرُّشْدِ وَاَسْئَلُكَ شُکْرَ نِعْمَتِكَ وَحُسْنَ عِبَادَتِكَ،
وَاَسْئَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعْلَمُ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعْلَمُ
وَاَسْتَغْفِرُكَ لِمَا تَعْلَمُ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُیُوبِ .

[المعجم الكبير ۷/۳۳۵ - ۳۳۶] الصحيحة (۳۲۲۸)

ترجمه : اے الله ! زه ستانه مضبوطوالے په دین غواړم او اراده ده

نیکی او ستانه ستا د نعمت شکر غواړم او ښائسته عبادت ستا
 او غواړم ستانه هغه خیر چه تاته معلوم دی او پناه غواړم د هغه
 شر نه چه تاته معلوم دی او بخښنه غواړم تانه د هغه گناهونو چه
 تاته معلوم دی، یقیناً ته په پتو څیزونو باندې پوهه ئې.

فائده: حدیث کښې راځي کله چه خلق روږی او اشرفی خزانه
 کوی نو تاسو دا کلمات ځان سره خزانه کړئ! . (ابن حبان فی
 صحیحہ ۱۴۳/۲) او په روایت د نسائی او مسند احمد کښې (د حُسْنِ
 عِبَادَتِكَ نه روستو) ورسره دا الفاظ هم راغلي دي:

وَأَسْأَلُكَ قَلْبًا سَلِيمًا وَلِسَانًا صَادِقًا

یعنی ستانه روغ زړه او رشتینې ژبه غواړم.

الصحيحۃ رقم (۳۲۲۸)

عام ذکرونه او دعاګانې

چه د خه ځانې يا وقت پورې خاص نه وی
چه په هغه سره انسان ته د دنیا او آخرت
فائده ملاوړی او د دنیا او د آخرت د
مصیبتونو نه ورته خلاصه ملاوړی

دا عام اذکار په سجده او د مانځه په آخر کښې او د جنازې په
 مانځه کښې او مني او مزدلفه او ټولو ځایونو کښې هم لوستلې شي
 . پدې دعاګانو کښې ډیر زیات برکات دي:

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِاِنِّیْ اَشْهَدُ اَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ لَا
اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ الْاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِیْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ وَلَمْ
یَكُنْ لَهُ کُفُوًا اَحَدٌ .

[صحیح: ابوداود رقم ۱۴۹۳ صحیح الترغیب والترہیب رقم: ۱۶۴۰]
[ددمے ترجمہ اوفائده [ددعا دقبلیدو ذریعہ] عنوان لاندے تیرہ
شوہ) .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِاَنَّ لَكَ الْحَمْدُ لَا اِلَهَ اِلَّا
اَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ
وَالْاِکْرَامِ يَا حَیُّ يَا قَیُّوْمُ

[صحیح: ابوداود رقم ۱۴۹۵ - ترمذی رقم ۳۷۲۲]
(ددمے ترجمہ اوفائده [ددعا دقبلیدو ذریعہ] عنوان لاندے تیرہ
شوہ) .

(۳) - رَبِّ اَعِیْنِیْ وَلَا تُعِیْنْ عَلَیَّ وَاَنْصُرْنِیْ وَلَا تَنْصُرْ
عَلَیَّ وَاْمُکْرِ لِیْ وَلَا تَمْکُرْ عَلَیَّ وَاَهْدِنِیْ وَیَسِّرْ لِیْ
الْهُدٰی وَاَنْصُرْنِیْ عَلٰی مَنْ بَغٰی عَلَیَّ رَبِّ اجْعَلْنِیْ لَكَ
شَکَّارًا لَّكَ ذِکَّارًا لَّكَ رَهَابًا لَّكَ مَطْوَاعًا لَّكَ مُجِیْبًا
اِلَیْكَ اَوْ اَهًا مُنِیْبًا رَبِّ تَقَبَّلْ تَوْبَتِیْ وَاغْسِلْ خَوْبَتِیْ

وَأَجِبْ دَعْوَتِي وَثَبِّتْ حُجَّتِي وَسَدِّدْ لِسَانِي وَاهْدِ قَلْبِي
وَأَسْأَلْ سَخِيمَةَ صَدْرِي .

[صحیح : الترمذی رقم ۳۸۰۳ - ابوداود ۱۵۱۰]

ترجمہ : اے ربہ ! مدد او کرہ زما سرہ او مدد مه کوه پہ مقابله
زما کنبے او امداد او کرہ زما سرہ او امداد مه کوه خما پہ خلاف، او
تدبیر جوہ کرہ مالرہ او تدبیر مه جوہ وہ پہ خلاف زما او هدایت
او کرہ ماتہ، او آسانہ کرہ هدایت ماتہ، او مدد او کرہ ما سرہ پہ
مقابلہ د هغه چا چه ظلم کوی پہ ما باندے . اے ربہ ! او گر خوه ما
ستا ډیر شکر کونکے . ستا ډیر ذکر کونکے، ستا نه ډیر یریدونکے،
ستا ډیر تابعدار، تاته ډیر عاجزی کونکے، نرم زړه والا، انابت والا .
اے ربہ ! او ثابت (مضبوط) کرہ دلیل خما او برابر کرہ ژبه زما او
هدایت او کرہ زړه زما ته او اوباسه کینه د سینے زما .

(۴) - اَللّٰهُمَّ بِعِلْمِكَ الْغَيْبِ وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ
أَحْيَيْتَنِي مَا عَلِمْتَ الْحَيٰوةَ خَيْرًا لِّىْ وَتَوَفَّيْنِىْ إِذَا عَلِمْتَ
الْوَفٰتَ خَيْرًا لِّىْ، اَللّٰهُمَّ وَاسْأَلُكَ خَشِيَّتَكَ فِى الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ،

وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِى الرِّضَا وَالْقَضْبِ
وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِى الْفَقْرِ وَالْغِنَى وَأَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْقُذُ
وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لَا تَنْقَطِعُ وَأَسْأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ

الْقَضَاءِ وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ
النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ فِي غَيْرِ ضَرَاءٍ
مُضِرَّةٍ وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اَللّٰهُمَّ زَيِّنَا بِزِينَةِ الْإِيمَانِ
وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مَهْدِيَّيْنَ .

[النسائی رقم ۱۲۳۷ - ۱۹۲/۱ - احمد ۴/۲۶۴ - الحاکم ۱/۵۲۴ -

وصححه ووافقه الذهبي - فهو حديث صحيح]

ترجمہ : اے اللہ ! ستا پہ علم غیب، او ستا پہ قدرت پہ مخلوق
باندے زہ سوال کوم چہ ژوندے اوساتہ ما، تر خو چہ ژوند ما دیارہ
غورہ وی او وفات کرہ ما کله چہ وفات ما دیارہ غورہ وی، ستا پہ
علم کنبے . اے اللہ ! او زہ سوال کوم تانہ دیرمے ستا پہ پتہ او بنکارہ،
او غوارم تانہ حقہ خبرہ پہ خوشحالی او پہ غصہ کنبے او غوارم تانہ
نہ درمیانہ چلیدل پہ غریبی او پہ مالداری کنبے، او غوارم تانہ
نعمتونه (دجنت) چہ نہ ختمیری او غوارم تانہ یخوالے د سترگو،
چہ نہ ختمیری او غوارم تانہ رضا پس د فیصلے د تقدیر نہ او
غوارم تانہ یخ (مزیدار) ژوند پس د مرگ نہ - او غوارم تانہ خوند
د کتلو ستا مخ تہ او شوق ستا ملاقات تہ، پہ غیر د خہ تکلیف او
امتحان نہ چہ گمراہ کونکے وی . اے اللہ ! مونہ بنائستہ کرہ پہ
بنائست د ایمان، او اوگرخوہ مونہ ہدایت کونکی، ہدایت کرہ
شوی .

(۵) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ خَطِيئَتِيْ وَجَهْلِيْ وَاسْرَافِيْ فِيْ

أَمْرِي وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي . اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي جِدِّي
وَهَزْلِي وَخَطَايَ وَعَمْدِي وَكُلَّ ذَلِكَ عِنْدِي . اللَّهُمَّ
اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ
وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ وَأَنْتَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

[البخاری ۱۵۱/۱ - مسلم ۳۴۹/۲]

ترجمہ : اے اللہ ! اوبخنبہ ماتہ خطازما اوناپوہی زما او
اسراف زما پہ کار زما کنبے او ہغہ گناہ چہ تہ پرے خمانہ بنہ
پوہیرے . اے اللہ ! اوبخنبہ ماتہ رشتیا خما او توقے زما او خطازما
او قصد زما او دا تہول گناہونہ ما سرہ دی . اے اللہ ! اوبخنبہ ماتہ
ہغہ گناہونہ چہ ما مخکنبے کریدی او ہغہ چہ ما روستہ کریدی
او ہغہ چہ ما پت کریدی او ہغہ چہ بنکارہ مے کریدی او ہغہ چہ
تہ پرے بنہ پوہہ ئے زما نہ . تہ مخکنبے کونکے ئے او تہ روستہ
کونکے ئے (د گناہونو پہ وجہ ما روستو پاتے نہ کرے) او تہ پہ ہر
خیز قادرے .

(۶) - اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي
وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي
الَّتِي فِيهَا مَعَادِي وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ
وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ .

[مسلم ۳۴۹/۲ - رقم: ۷۰۷۶]

ترجمہ : اے اللہ ! برابر کرہ مالرہ دین زما چہ د هغه په وجه زما
تبول کار برابریری، او برابر کرہ دنیا زما هغه چہ په هغه کښه ژوند
دے زما - او برابر کرہ مالرہ آخرت زما کوم کښه چہ زما واپسی ده،
او اوگرخوه ژوند زما زیادت په هر خیر کښه - او اوگرخوه مرگ ما
لره راحت د هر شر نه.

(۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْهُدٰی وَالتَّقٰی وَالعَفَافَ

وَالْغِنٰی .

[مسلم ۳۵۰/۲ - رقم: ۷۰۷۹]

ترجمہ : اے اللہ ! زه غواړم تانه هدايت او تقوى او پاك دامنى او
د زړه مالدارى .

(۸) - اَللّٰهُمَّ لَكَ اَسْلَمْتُ وَبِكَ اٰمَنْتُ وَعَلَيْكَ

تَوَكَّلْتُ وَآلَيْكَ اَنْبَتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ

بِعِزَّتِكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَنْ تُضِلَّنِیْ اَنْتَ الْحَیُّ الَّذِیْ لَا

یَمُوْتُ وَالْجِنُّ وَالْاِنْسُ یَمُوْتُوْنَ . (رواه مسلم ۳۴۹/۲)

ترجمہ : ددے دعا ترجمه [دگمراهی نه د بچاو دعا] عنوان
لاندے لېواندے تیره شوه .

(۹) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَمِلْتُ وَمِنْ

شَرِّ مَا لَمْ اَعْمَلْ .

[مسلم ۳۴۹/۲، رقم: ۷۰۷۰]

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پتا دشر د هغه عمل نہ چہ ما
کریدے اود شرد هغه عمل نہ چہ ما نہ دے کرے .

(۱۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ
وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ، اَللّٰهُمَّ اَتِ
نَفْسِیْ تَقْوَاهَا وَزَكِّهَا اَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا اَنْتَ وَلِیُّهَا
وَمَوْلَاهَا، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا یَنْفَعُ وَمِنْ قَلْبٍ
لَا یَخْشَعُ وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ وَمِنْ دَعْوَةٍ لَا یُسْتَجَابُ
لَهَا .

[مسلم ۳۵۰/۲، رقم: ۷۰۸۱]

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پتا د کمزورتیا اود سُستی، او
بزدلی اود بخیل توب، اود بوذا والی اود قبر د عذاب نہ . اے اللہ !
زما نفس تہ تقویٰ ور کرہ او پاک تہ کرہ . یقینا تہ غورہ پاکونکے تہ
دے . تہ زما د نفس دوست تہ او تہ مالک د هغه تہ . اے اللہ ! زہ پناہ
غوارم پہ تادے فائدے علم نہ اود هغه زہ نہ چہ عاجزی نکوی اود
هغه نفس نہ چہ نہ مریری اود هغه دعا نہ چہ نہ قبلیری .

(۱۱) - رسول اللہ ﷺ فرمائیلى دی : چا چہ :

اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الَّذِیْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَیُّ الْقَیُّوْمُ
وَاَتُوْبُ اِلَیْهِ .

ترجمہ : بخینہ غوارم د الله نه هغه ذات دے چه نشته سواد
هغه نه حقدار د بندگی هیڅوک، هغه همیشه ژوندی دے او تدبیر
کونکې د عالم دے - او توبه اوباسم هغه ته .

اولوستلو نو بخیننه به ورته اوشی، اگر که د میدان جنگ نه
تختیدلې وی - او میدان جنگ نه تختیدل کبیره گناه ده .
[صحیح : ابوداود رقم : ۱۵۱۷، الترمذی : ۳۵۷۷]

(۱۲) - اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[بخاری ۹۴۵/۲ - مسلم ۳۴۴/۲ ابوداود رقم ۱۵۱۹]

د دے ترجمه بار بار تیره شویده .

(۱۳) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْقِلَّةِ
وَالذِّلَّةِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اَظْلِمَ اَوْ اُظْلَمَ .

[ابوداود رقم ۱۵۴۴ بسند صحیح]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غوارم په تا پورم د غریبی اود کموالی
اود ذلت نه او پناه غوارم په تا د دینه چه زه ظلم او کرم او یا په ما
باندې ظلم اوشی .

(۱۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ
وَتَحَوُّلِ عَافِيَتِكَ وَفُجَاءَةِ نَقْمَتِكَ وَجَمِيعِ سَخَطِكَ .

[مسلم ۳۵۲/۲ - رقم : ۷۱۲۰، ابوداود رقم ۱۵۴۵]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غوارم پتا د زائل کیدو د نعمت ستا اود

بدلیدود عافیت ستانه اود ناخاپی عذاب ستانه اود تولو غصو (ناراضگی) ستانه .

(۱۵) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ سَمْعِیْ وَمِنْ شَرِّ بَصَرِیْ وَمِنْ شَرِّ لِّسَانِیْ وَمِنْ شَرِّ قَلْبِیْ وَمِنْ شَرِّ مَنِّیْ .

[صحیح : ابوداود رقم ۱۵۵۱ - ترمذی ۳۷۳۸]

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پہ تاد شر د غورونو زمانہ اود شر دسترگوزمانہ اود شر د ژے زمانہ اود شر د زپہ زمانہ اود شر د منی زمانہ .

(۱۶) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ التَّرْدِیْ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْغَرَقِ وَالْحَرَقِ وَالْهَرَمِ وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ يَّتَخَبَّطَنِیَ الشَّیْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَمُوْتُ فِیْ سَبِیْلِكَ مُدْبِرًا وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَمُوْتُ لَدِیْغًا .

[صحیح : ابوداود رقم ۱۵۵۲]

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پہ تاد کورد راپریوتو نہ پہ ما باندے ، او پناہ غوارم پہ تاد رار غریدلو نہ - او پناہ غوارم پہ تاد غرقیدو نہ او سوزیدو نہ اود بودا والی نہ - او پناہ غوارم پہ تاد گمراہ کولو د شیطان نہ مالرہ پہ وخت د مرگ کنبے او پناہ غوارم پہ تاد دے نہ چہ ستالار (جہاد) کنبے شاراپونکے مرشم - او پناہ غوارم پہ تاد دے نہ چہ مرشم چیچلے شوے .

(۱۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْبَرَصِ وَالْجُنُوْنِ
وَالْجُذَامِ وَمِنْ سَيِّئِ الْاَسْقَامِ .

[صحیح : ابوداود رقم : ۱۵۵۴]

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پہ تاد برگی مرض نہ اود
لیونتوب اود جذام اود بدو مرضونو نہ .

(۱۸) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ مُّنْكَرَاتِ الْاَخْلَاقِ
وَالْاَعْمَالِ وَالْاَهْوَاءِ وَالْاَدْوَاءِ .

[سند صحیح : الترمذی رقم ۳۸۴۳]

ترجمہ : اے اللہ ! پناہ غوارم پہ تاد بدو اخلاقو نہ اود بدو
اعمالو نہ اود بدو خواہشاتو نہ اود بیماریانو نہ .

(۱۹) - اَللّٰهُمَّ اَنْفَعْنِیْ بِمَا عَلَّمْتَنِیْ وَعَلِّمْنِیْ مَا یَنْفَعُنِیْ
وَزِدْنِیْ عِلْمًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی کُلِّ حَالٍ وَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ
حَالِ اَهْلِ النَّارِ .

[صحیح : ترمذی رقم ۳۸۵۱]

ترجمہ : اے اللہ ! فائدہ راکرے ماتہ پہ ہغہ علم چہ تا ماتہ
راکریدے اوداسے علم را او بنایہ چہ فائدہ راکری اوز ما علم ڀیر کرہ او
شکر دے اللہ لہ پہ ہر حال کنبے - او پناہ غوارم پہ اللہ تعالیٰ د حال د
اور والو نہ .

(۲۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرَكِ

الشَّقَاءِ وَسُوءِ الْقَضَاءِ وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ .

[بخاری رقم: ۶۳۴۷، مسلم رقم: ۷۰۵۲]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ تا د سخت مصیبت نہ او د بد
بختی لاندے کولو نہ او د بدے فیصلے نہ او د خوشحالی د دشمنانو
نہ (پہ ما باندے)

(۲۱) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيْلَ وَمِيْكَائِيْلَ وَرَبَّ
اِسْرَافِيْلَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ حَرِّ النَّارِ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ .

[صحیح: النسائی رقم ۵۰۹۲ - الصحیحة ۱۵۴۴]

ترجمہ: اے اللہ! اے د جبرائیل او د میکائیل اور رب د اسرافیل
ریہ! زہ پناہ غوارم پہ تا د گرمی د اور نہ او د عذاب د قبر نہ .

(۲۲) - اَللّٰهُمَّ مُّصَرِّفَ الْقُلُوْبِ صَرِّفْ قُلُوْبَنَا عَلٰی
طَاعَتِكَ .

[مسلم: ۶۹۲۱]

ترجمہ: اے اللہ! اے ارونکیہ د زہونو! وارہ وہ زہونہ زہونہ
ستا طاعت طرفتہ .

(۲۳) - يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوْبِ ثَبِّتْ قَلْبِيْ عَلٰی

دِيْنِكَ .

ترجمہ: اے ارونکے د زہوتو! کلک کرہ زہوتو ستا پہ دین
باندے . [صحیح: الترمذی رقم: ۲۱۴۰، احمد: ۱۲۱۲۸]

وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ وَالْقَسْوَةِ وَالْغَفْلَةِ وَالْعِيْلَةِ
وَالذِّلَّةِ وَالْمَسْكَنَةِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْكَفْرِ
وَالْفُسُوقِ وَالشَّقَاقِ وَالنِّفَاقِ وَالسُّمْعَةِ وَالرِّيَاءِ وَأَعُوذُ
بِكَ مِنَ الصَّمَمِ وَالْبَكَمِ وَالْجُنُونِ وَالْجَذَامِ وَالْبَرَصِ
وَسَيِّئِ الْأَسْقَامِ .

[المستدرک : ۱۹۸۷، صحیح الجامع الصغیر : ۱۲۸۵ - ابن حبان :

[۱۰۲۳

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غواہم پہ تا سرہ د کمزوری او سُستی او
بزدلی او کنجوسی او بوداوالی او سخت زہی توب او بے پرواہی
(غفلت) او محتاجی او ذلت او خواری نہ۔ او پناہ غواہم پہ تا پورے
د غریبی او کفر او نافرمانی او اختلاف او منافقت او شہرت اوریاہ
کاری نہ۔ او پناہ غواہم پہ تا پورے د کونہ والی او گونگ والی او
لیونتوب او جذام بیماری نہ او د برگی مرض نہ او د ناکارہ بیماری
نہ۔

(۲۵) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ صِحَّةً فِیْ اَیْمَانٍ، وَاَیْمَانًا
فِیْ حُسْنِ خُلُقٍ، وَنَجَاحًا یَتْبَعُهُ فَلَاحٌ وَرَحْمَةٌ مِنْكَ
وَعَافِیَةٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنْكَ وَرِضْوَانًا .

[صحیح : المستدرک : ۱۹۶۲، المعجم الکبیر رقم : ۷۱۷]

ترجمه : اے اللہ ازہ تانہ دایمان پہ حالت کنبے صحت غوارم او
پہ بنائستہ اخلاقو کنبے ایمان (غوارم) او داسے کامیابی چه د هغه
پسے مقصد پوره والی وی او ستانہ رحمت او عافیت او بخنه او
رضا مندی (غوارم)۔

(۲۶) - اَللّٰهُمَّ قِنِيْ شَرَّ نَفْسِيْ، وَاعْزِمْ لِيْ عَلٰى اَرْشَدِ
اَمْرِيْ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ مَا اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ، وَمَا
اَخْطَاْتُ وَمَا عَمَدْتُ وَمَا عَلِمْتُ وَمَا جَهِلْتُ -

[صحیح علی شرط الشیخین : المستدرک : ۱۹۲۳ - احمد : ۴/۴۴۴ رقم

: ۲۰۰۰۶ - والحافظ فی الاصابة : ۱۷۳۱)

ترجمه : اے اللہ ! ما د خیل نفس د شرونو نہ محفوظ کرہ او ما
تہ د نیک کارونو پوخ همت راکرہ۔ اے اللہ ! ما تہ بخنه او کرہ د هغه
گناه چه ما پہ پتہ کری وی او هغه چه ما بنسکارہ کری وی او هغه
چه ما پہ هیبرہ کری وی او هغه چه ما بنسکارہ کری وی او هغه چه ما
پہ هیبرہ کری وی او هغه چه ما قصداً کری وی، او هغه چه پرے
پو هہ یم او هغه چه زہ ترے ناخبرہ یم۔ (دا تول راتہ معاف کرہ)۔

(۲۷) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَظُلْمَنَا وَهَزْلَنَا وَجِدْنَا
وَعَمَدْنَا وَكُلَّ ذَلِكْ عِنْدَنَا. اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ غَلْبَةِ
الدِّیْنِ وَغَلْبَةِ الْعِبَادِ وَشِمَاتَةِ الْاَعْدَاءِ .

[اسنادہ حسن : المستدرک : ۱۹۵۹ - الطبرانی فی الدعاء : ۱۷۹۴ -

والطبرانی فی الكبير : ۹۲/۱۳ - احمد / ۶۶۱۷ - ابن حبان رقم : ۱۰۲۷ ،
والهیثمی : ۱۷۲/۱۰]

ترجمہ : اے اللہ ! اُو بخیبہ مونہ تہ گناہونہ ز مونہ او ظلم ز مونہ
او تیوقے ز مونہ او رشتیا (سرہ شومے گناہ) ز مونہ او قصد (سرہ شوی
گناہ) ز مونہ او دا تہول ز مونہ سرہ دی (مونہ ئے اقرار کوو)۔ اے اللہ
زہ پہ تا پورمے پناہ طلب کوم د غلبے د قرض نہ او د غلبے د سرو نہ او
د خوشحالی د دشمنانو نہ۔

(۲۸) - اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْئَلُكَ مُوْجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَغَزَائِمَ
مَغْفِرَتِكَ وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ اِثْمٍ وَالْغَنِيْمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ
وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ بِعَوْنِكَ مِنَ النَّارِ .

[المستدرک : ۱۹۶۸ فی اسنادہ مقال]

ترجمہ : اے اللہ ! مونہ تانہ سوال کوو د هغه خیزونو چہ
ثابتونمکی دی ستا رحمت لره او اسباب د بخیبنے ستا او د هرے
گناہ نہ بچاؤ او د هرے نیکی غنیمت او پہ جنت باندے کامیابیدل
او د جہنم نہ ستا پہ مدد نجات (تا نہ غواړم)۔

(۲۹) - اَللّٰهُمَّ احْفَظْنِيْ بِاِلْسَالَمٍ قَائِمًا ، وَاحْفَظْنِيْ
بِاِلْسَالَمٍ قَاعِدًا ، وَاحْفَظْنِيْ بِاِلْسَالَمٍ رَاقِدًا ، وَلَا تُشْمِتْ
بِيْ عَدُوًّا حَاسِدًا ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ خَزَائِنُهُ
بِيَدِكَ ، وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَرٍّ خَزَائِنُهُ بِيَدِكَ .

[حسن : المستدرک : ۱۹۶۷] (الصحيحة : ۱۵۴۰)

ترجمہ : اے اللہ ! ما پہ اسلام کنبے اوساتہ دولاړے په حالت کنبے
او ما په اسلام کنبے اوساتہ د ناستے په حالت کنبے او ما په اسلام
کنبے اوساتہ د اوده کيدو په حالت کنبے او په ما باندې دشمن او
حسد کونکے مۀ خوشحالوہ۔ اے اللہ ! زۀ له تانه د هر خير سوال
کوم چه د هغے خزانے ستا په لاس کنبے دى او په تا پورے پناه غوارم
د هر شر نه چه د هغے خزانے ستا په لاس کنبے دى۔

(۳۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ الطَّيِّبَاتِ وَتَرْكُ
الْمُنْكَرَاتِ، وَحُبَّ الْمَسَاكِيْنِ وَاَنْ تَتَوَبَّ عَلَيَّ،
وَتَغْفِرَ لِيْ وَتَرْحَمَنِيْ، وَاِذَا اَرَدْتَ فِىْ خَلْقِكَ فِتْنَةً فَتَجَنِّ
اِلَيْكَ مِنْهَا غَيْرَ مَفْتُوْنٍ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ
يُّحِبُّكَ وَحُبَّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِيْ اِلَى حُبِّكَ .

(المستدرک : ۱۹۵۶)

ترجمہ : اے اللہ ! زۀ له تانه ټول پاک څيزونه او نيکى کول او
بدى پريخودل او د مسکينانو سره د مينے کولو توفيق غوارم۔ (زما
درخواست دى) چه زما توبه قبوله کړه، او ما اوبخښه او په ما رحم
اوکړه، او کله چه ته خپل مخلوقات په امتحان کنبے اچوے نو ما د
امتحان کنبے اچولو نه بغير خپل ځان ته را اوويله۔ اے اللہ ! زۀ تانه
غوارم ستا مينه او تا سره د مينه کونکى مينه، او د داسے عملونو

مینہ چہ ما ستا محبت تہ درلندہ کری۔

(۳۱) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاَوَّلُ فَلَا شَيْءَ قَبْلَكَ، وَاَنْتَ

الْاٰخِرُ فَلَا شَيْءَ بَعْدَكَ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ

نَاصِيَتُهَا بِیَدِكَ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْاِثْمِ وَالْكَسَلِ، وَمِنْ

عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْغِنَى، وَمِنْ فِتْنَةِ الْفَقْرِ، وَاَعُوْذُ

بِكَ مِنَ الْمَآْثِمِ وَالْمَغْرَمِ، اَللّٰهُمَّ نَقِّ قَلْبِيْ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا

نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْاَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، اَللّٰهُمَّ بَعْدَ بَيْنِيْ وَبَيْنَ

خَطِيْئَتِيْ كَمَا بَعَدَتْ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ .

(المستدرک : ۱۹۶۵ : صحیح - الذہبی)

ترجمہ : اے اللہ ! تہ اولے تانہ مخکنے ہیخ خیز نشتہ او تہ
آخرے تانہ روستو ہیخ نشتہ۔ زہ پہ تا پورے پناہ غوارم د ہر زندہ
سرد شر نہ چہ د ہغے تندے ستا پہ لاس کنے دے او پہ تا پورے پناہ
غوارم د گناہ نہ او د سستی نہ او د قبر د عذاب نہ او د مال د فتنے نہ
او د فقر د فتنے نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم د گناہ او تاوان نہ۔ اے اللہ !
زما زہ پاک کرہ د گناہونو نہ لکہ خرنکہ چہ تا سپینے جامے د
خیری نہ پاکے کریدی۔ اے اللہ ! لرے والے راولہ زما او زما د گناہ پہ
مینخ کنے لکہ خرنکہ چہ تا د مشرق او د مغرب ترمینخ جدائی
راوستے دہ۔

(۳۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ مِنَ الْخَیْرِ کُلِّهِ عَاجِلِهٖ
وَاٰجِلِهٖ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ اَعْلَمْ ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ
کُلِّهِ عَاجِلِهٖ وَاٰجِلِهٖ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ اَعْلَمْ ، وَاَسْأَلُكَ
الْجَنَّةَ وَمَا قَرَّبَ اِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ اَوْ عَمَلٍ ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ
النَّارِ وَمَا قَرَّبَ اِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ اَوْ عَمَلٍ ، وَاَسْأَلُكَ خَیْرَ مَا
سَأَلَكَ عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ مُحَمَّدٌ (ﷺ) وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ
شَرِّ مَا اسْتَعَاذَ بِكَ عَنْهُ عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ مُحَمَّدٌ (ﷺ)
وَاَسْأَلُكَ مَا قَضَيْتَ لِيْ مِنْ اَمْرِ اَنْ تَجْعَلَ عَاقِبَتَهُ رُشْدًا .

[صحیح : المستدرک : ۱۹۵۷ - ابن حبان : ۲۴/۳ - ابن ماجہ - احمد

۱۳۴/۶، ۱۴۷ - الصحیحة : ۱۵۴۲]

ترجمہ : اے اللہ! زہ تانہ سوال کوم د هر خيرہ هغه زر
ملاویدنکے وی یا روستو ملاویدونکے وی، هغه چه ماته معلوم
وی او هغه چه ماته معلوم نه وی۔ او پناه غوارم په تا سره د هر شر
نه چه زر رسیدونکے وی یا روستو۔ هغه چه ماته معلوم وی او
هغه چه ماته معلوم نه وی او غوارم ستا نه جنت او هغه وینا یا
عمل چه دے طرف ته نزدی کول کوی، او پناه غوارم په تا پورے د
اُور نه او هغه وینا یا عمل نه چه دے طرفته نزدی کول کوی۔ اوزہ
غوارم تانہ هر هغه خير چه تانہ ستا بنده اورسول محمد (ﷺ)

غوبنتے دے او پناہ غوارم د هغه شر نه چه ستا نه ستا بنده اور رسول
محمد (ﷺ) پناہ غوبنتے ده۔ او سوال کوم تانه د هغه کار چه ته نه
زما دپاره فیصله کومے چه ته زما د کار انجام په هدایت باندے کره۔

(۳۳) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَیْرَ الْمَسْأَلَةِ، وَخَیْرَ

الدُّعَاءِ وَخَیْرَ النَّجَاحِ وَخَیْرَ الْعَمَلِ، وَخَیْرَ الثَّوَابِ،
وَخَیْرَ الْحَیَاةِ، وَخَیْرَ الْمَمَاتِ، وَثَبِّتْنِیْ، وَثَقِّلْ
مَوَازِیْنِیْ، وَحَقِّقْ اَیْمَانِیْ، وَارْفَعْ دَرَجَاتِیْ، وَتَقَبَّلْ
صَلَائِیْ، وَاعْفِرْ خَطِیْئَتِیْ، وَاسْئَلْكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ
الْجَنَّةِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ فَوَاحِشَ الْخَیْرِ وَخَوَاتِمَهُ،
وَجَوَامِعَهُ وَاَوَّلَهُ وَظَاهِرَهُ وَبَاطِنَهُ، وَالدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ
الْجَنَّةِ اٰمِیْن ۝

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَیْرَ مَا اَتٰی، وَخَیْرَ مَا اَفْعَلُ، وَخَیْرَ
مَا اَعْمَلُ، وَخَیْرَ مَا بَطَنَ، وَخَیْرَ مَا ظَهَرَ، وَالدَّرَجَاتِ
الْعُلَى مِنَ الْجَنَّةِ اٰمِیْن ۝

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ اَنْ تَرْفَعَ ذِکْرِیْ، وَتَضَعَ وِزْرِیْ،
وَتُصْلِحَ اَمْرِیْ، وَتُطَهِّرَ قَلْبِیْ، وَتُحَصِّنَ فَرْجِیْ، وَتُنَوِّرَ

لِي قَلْبِي، وَتَغْفِرَ لِي ذَنْبِي، وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنْ
الْجَنَّةِ آمِينَ ط

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُبَارِكَ لِي فِي نَفْسِي، وَفِي
سَمْعِي، وَفِي بَصَرِي، وَفِي رُوحِي، وَفِي خَلْقِي وَفِي
خُلُقِي وَفِي أَهْلِي، وَفِي مَحْيَايَ، وَفِي مَمَاتِي، وَفِي
عَمَلِي، وَتَقَبَّلْ حَسَنَاتِي، أَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنْ
الْجَنَّةِ آمِينَ ط.

[المستدرک (۱۹۵۴)۔ وقال صحيح الاسناد ووافقه الذهبي۔ وقال
الهيثمى فى مجمع الزوائد : رواه الطبرانى فى الاوسط (والكبير رقم : ۷۱۷)
ورجاله رجال الصحيح غير محمد بن زنبور وعاصم بن عبيد وهما ثقتان]

ترجمہ : اے اللہ! زہ تانہ غورہ سوال، او غورہ دعاء او غورہ
کامیابی، او غورہ عمل او غورہ ثواب او غورہ ژوند او غورہ مرگ
غواہم، او ما مضبوط کرہ او زما تلے (د میزان) درنہ کرہ او زما ایمان
کلك کرہ، او زما درجات اوچت کرہ او زما مونخ قبول کرہ او
بخشنہ او کرہ ماته زما د گناہونو، او زہ تانہ غواہم د جنت اوچتہ
درجے۔ اے اللہ! زہ تانہ د خیر شروع کونکی او د خیر ختمونکی او د
خیر راجمع کونکی خیزونہ او د خیر اول او بنکارہ خیر او پت خیر او
اوچت درجات د جنت غواہم، آمین۔

اے اللہ! زہ تانہ د هغه عمل خیر غواہم کوم ته چه زہ راتگ کوم

اوزۀ ئے (یو خُل) کوم او خیر د هغه عمل چه زۀ ئے (همیشه) کوم،
 اود هغه عمل چه پت وی او هغه چه بنکاره وی اود جنت اُچت
 درجات آمین-

ای الله! زۀ تانه غواړم چه ته زما ذکر اُچت کړه اوزما بوج لری
 کړه او کار زما برابر کړه اوزما زړۀ پاک کړه اوزما دعورت حفاظت
 اوکړه اوزما دپاره زړۀ روښانه کړه اوزما گناه معاف کړه او غواړم
 ستانه اُچت درجات د جنت آمین-

ای الله! زۀ تانه دا سوال کوم چه ته زما په نفس اوزما په غوږ او
 زما په سترگه اوزما په روح اوزما په شکل اوزما په اخلاقو اوزما
 په اهل اوزما په ژوند اوزما په مرگ اوزما په عمل کښه برکت
 واچوه اوزمونږ نیک اعمال قبول کړه او غواړم تانه اُچت درجات د
 جنت، آمین-

(۳۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحُزْنِ ،
 وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ
 وَغَلْبَةِ الرِّجَالِ .

[بخاری : ۹۴۱/۲، ۹۴۲ - شرح السنة : ۱۳۵۵]

ترجمه : ای الله! زۀ په تا پورې پناه غواړم د فکر او غم اود
 عاجزی او سستی او بخل او بزدلی او د قرض د بوج اود سپرد
 غالبه کیدونه-

(۳۵) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ،

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
 فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَفِتْنَةِ الْمَمَاتِ ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوذُ بِكَ مِنْ
 الْمَآْثِمِ وَالْمَغْرَمِ .

[بخاری : ۱۱۵/۱ - شرح السنة رقم (۶۹۱)]

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پہ تا پورے پناہ غوارم دقبر د عذاب نہ، او پہ
 تا پورے پناہ غوارم د مسیح دجال دفتنے نہ، او پناہ غوارم پہ تا
 پورے د ژوند دفتنے نہ او د مرگ دفتنے نہ۔ اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پہ
 تا پورے د گناہ او د تاوان (یا د قرضدارہ کیدو) نہ۔

(۳۶) - سُبْحَانَ رَبِّيَّ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ رَبِّيَّ
 وَبِحَمْدِهِ .

[صحيح : المستدرک : ۱۸۸۹ - بيهقي في شعب الايمان : ۵۹۲ - شرح

السنة : ۶۵۵]

ترجمہ : پاکی دہ رب زمالرہ او د هغه دپارہ د کمال صفتونہ
 دی۔

فائدہ : د ابو ذر رضی اللہ عنہ بیمار پرسى تہ رسول اللہ ﷺ
 تشریف راوړو نو هغه عرض وکړو اے د اللہ رسولہ ! کوم کلام اللہ
 تعالیٰ تہ زیات محبوب دے؟ وے فرمایل : هغه چہ اللہ تعالیٰ د
 ملائکو دپارہ غورہ کړیدے، هغه دغه مذکور ذکر دے۔

(۳۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوذُ بِكَ مِنْ یَوْمِ السُّوءِ، وَمِنْ

لَيْلَةُ السُّوءِ، وَمِنْ سَاعَةِ السُّوءِ، وَمِنْ صَاحِبِ السُّوءِ،
وَمِنْ جَارِ السُّوءِ فِي دَارِ الْمُقَامَةِ .

[حسن: الطبرانی فی الکبیر: ۸۱۰ - مجمع الزوائد: ۲۲۰/۷ صحیح]

[الجامع رقم ۱۲۹۹]

ترجمہ: اے اللہ! بیشک زہ پناہ غوارم دبدے ورخے
نہ، او دبدے شپے نہ او دبدے ساعت نہ او دبدے ملگری نہ او دبدے
گاونڈی نہ پہ خائے د اوسیدو کنبے۔

(۳۸) - اَللّٰهُمَّ اَحْيِنِيْ مُسْكِيْنًا، وَاَمِتْنِيْ مُسْكِيْنًا

وَاحْشُرْنِيْ فِيْ زُمْرَةِ الْمَسَاكِيْنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

[صحیح: ترمذی: ۲۴۷۱ - ابن ماجہ: ۴۱۲۶]

ترجمہ: اے اللہ! ما مسکین ژوند اوساتہ او د مسکینی پہ
حالت کنبے مرگ راکرہ او د (قیامت پہ ورخ) زما حشر د مسکینانو
پہ دلہ کنبے اوکرہ۔

(۳۹) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُوْعِ فَاِنَّهُ بِئْسَ

الضَّجِیْعُ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخِيَانَةِ فَاِنَّهَا بِئْسَتْ الْبِطَانَةُ .

[حسن صحیح: ابوداود: ۱۵۴۷ - ابن ماجہ: ۳۳۵۴]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ تا پورے د لوگے نہ خکے چہ دا
د اړخ بد ملگری دے، او پناہ غوارم پہ تا د خیانت نہ خکے چہ دا بدہ
(باطنی) جامہ دہ۔

(۴۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْهُدٰی وَالسَّدَادَ .

[مسلم: ۲/ ۳۵۰ رقم: ۷۰۸۷]

ترجمہ: اے اللہ! زہ تانہ ہدایت او پہ نیغہ لارہ روانیدل غوارم۔
(یا برابر والے د کارونو)

(۴۱) - اَللّٰهُمَّ اهْدِنِیْ وَ سَدِّدْنِیْ .

[مسلم: ۲/ ۳۵۰ رقم: ۷۰۸۶]

ترجمہ: اے اللہ! ماتہ ہدایت و کرہ او ما برابر روان کرہ۔

(۴۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا یَنْفَعُ، وَعَمَلٍ لَا یُرْفَعُ، وَدُعَاءٍ لَا یُسْمَعُ .

[صحیح: عن انس تخريج العلم لابی خيثمة: ۱۶۵، مسند احمد رقم:

۱۳۶۹۹، ابن حبان رقم: ۸۳]

ترجمہ: اے اللہ! زہ تا پورے پناہ غوارم د هغه علم نہ چہ فائده
نہ ورکوی، او د هغه عمل نہ چہ نہ پورته کیری (قبلیدوتہ) او هغه
دعاء نہ چہ نہ آوریدے کیری (نہ قبلیری)

فائده: د (الطبرانی فی الکبیر: ۲۲۷۰) پہ روایت کنبے ددے سرہ:

وَقَلْبٍ لَا یَخْشَعُ وَنَفْسٍ لَا تَشْبَعُ - الفاظ هم راغلی دی - (یعنی د هغه
زہ نہ چہ خشوع پکنبے نہ وی او د هغه نفس نہ چہ نہ مریری -

(۴۳) - رَضِیْتُ بِاللّٰهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِیْنًا وَبِمُحَمَّدٍ

رَسُولًا .

[ابوداؤد : ۱۵۲۹ - الصحيحة : ۳۳۴]

ترجمہ : زہد اللہ پہ ربوبیت او د اسلام پہ دین کیدو او د محمد صلی اللہ علیہ وسلم پہ رسول کیدو باندے راضی یم۔

فائدہ : حدیث کنبے راغلی دی : چا چہ دا ذکر شوے ذکر او کپور
هغه دپاره جنت واجب شو۔

او مخکنے ذکر شو چہ خوک دا سهار او ماہنام ووائی نو اللہ
تعالیٰ به ئے د قیامت پہ ورخ خامخا راضی کوی۔

(۴۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اُشْهِدُکَ وَاُشْهِدُ مَلَائِکَتَکَ
وَحَمَلَةَ عَرْشِکَ وَاُشْهِدُ مَنْ فِی السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِی
الْاَرْضِ اَنَّکَ اَنْتَ اللّٰهُ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ، وَحَدَّکَ لَا شَرِیکَ
لَکَ، وَاُشْهِدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُکَ وَرَسُوْلُکَ .

[الحاکم : ۵۲۳/۱ رقم : ۱۹۲۰ - الصحيحة : ۲۶۷]

ترجمہ : اے اللہ! زہد تا گواہ کوم او ستا ملائک او د عرش پورنہ
کونکی ملائک گواہ کوم او هغه خوک چہ پہ آسمانونو او هغه
خوک چہ پہ زمکہ کنبے دی هغه گوام پدے خبره چہ یقیناً هم نه
حق معبود ئے، نشته حقدار د بندگی سوئی ستانہ، ایکی یواخه نه
ستا هیخوک شریک نشته، او گواهی کوم چہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ستا
بندہ او ستا رسول دی۔

فائدہ : چا چہ دا دعایو کرتہ وکړه نو اللہ تعالیٰ به د هغه یوه
حصه د اور نه آزاده کړی او چا چہ دا دوه کرتہ ولوسته نو اللہ تعالیٰ

بہ د ہغہ دوه حصے د اور نہ آزاد کړی او چا چه درمے کرتہ ولوستہ نو
الله تعالیٰ بہ ئے تول د اور نہ آزاد کړی۔

۲- دا ذکر پہ عامو اوقاتو کبے لوستلے شی۔ او پہ صبا او بیگاہ
کبے ہم راغلے دے لیکن د صبا او بیگاہ والا روایت ضعیف دے
انظر الضعيفة رقم (۱۰۴۱)

(۴۵) - رَبَّنَا أَصْلِحْ بَيْنَنَا وَاهْدِنَا سَبِيلَ الْإِسْلَامِ
وَنَجِّنَا مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَاصْرِفْ عَنَا الْفَوَاحِشَ مَا
ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَبَارِكْ لَنَا فِي أَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا
وَقُلُوبِنَا وَأَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ وَاجْعَلْنَا شَاكِرِينَ لِنِعْمَتِكَ مُشِينِينَ بِهَا قَائِلِينَ بِهَا
وَأَتِمِّمَهَا عَلَيْنَا .

[صحیح : صحیح الادب المفرد : ۶۳۰، ابن ابی شیبہ رقم : ۲۹۵۳۴]

ترجمہ : اے اللہ ! زمونہ ترمینخ اصلاح و کرمے، او مونہ د اسلام
پہ لارہ روان کرمے، او مونہ تہ د تیارو نہ رنہ طرف تہ نجات راکرہ، او
مونہ نہ بنکارہ او پتے بے حیایی وارہ وہ، او مونہ تہ برکت راکرہ
زمونہ پہ غورونو او زمونہ پہ سترگو او زمونہ پہ زرونو او زمونہ
پہ بیبیانو (او خاوندانو) او زمونہ پہ اولاد کبے۔ او پہ مونہ باندے
رحم و کرمہ یقیناً تہ توبہ قبلونکے رحم کونکے ئے، او مونہ ستاد
نعمتونو شکر کونکی د ہغے پہ وجہ ستا ثناء کونکی، د ہغے اقرار

کونکی جوړ کړه، او نعمتونہ په مونږ باندې پوره کړه۔

(۴۶) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ جَارِ السُّوْءِ، وَمِنْ

زَوْجِ تُشَيِّبُنِیْ قَبْلَ الْمَشِيْبِ، وَمِنْ وَلَدٍ یَّکُوْنُ عَلَیْ رَبَّاءَ،

وَمِنْ مَّالٍ یَّکُوْنُ عَلَیْ عَذَابًا، وَمِنْ خَلِيْلٍ مَّا کَرِ عَیْنُهُ

تَرَائِیْ، وَقَلْبُهُ یُرْعَانِیْ، اِنْ رَاَیْ حَسَنَةً دَفَنَهَا، وَاِذَا رَاَیْ

سَیِّئَةً اَذَاعَهَا۔

[اخرجه الطبرانی فی الدعاء : ۱۴۲۵/۱۳۳۹ و مسند الفردوس للدیلمی :

(۱۸۳/۱/۱) وانظر الصحیحة : (۳۱۳۷)]

ترجمہ : اے الله! زه پۀ تا پورے پناه غواړم د ناکاره گاونډی نه اود هغه ښځې نه چه ماد بوډا والی نه مخکښې بوډا کړی، اود هغه بچی نه چه پۀ ما باندې حکم کونکې جوړ شی، اود هغه مال نه چه پۀ ما باندې عذاب جوړ شی اود هغه چلباز (مکار) دوست نه چه د هغه سترگې ماته نظر کوی اوزړۀ ئې زما پۀ تا ک وی، که (زما) نیکی وینی هغه پتوی او که بدی وینی هغه (خلکو) ته ښکاره کوی۔

(۴۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ اِيْمَانًا لَا یَرْتَدُّ وَنَعِيْمًا

لَا یَنْفَدُ وَمُرَافَقَةً نَّبِیِّکَ فِیْ اَعْلٰی جَنَّةِ الْخُلْدِ .

[حسن صحیح : مسند احمد رقم : ۴۲۵۵، تخريج احاديث احياء علوم

الدين : ۱۰۰۶ - والطبرانی فی الکبير : ۵۹/۹، الصحیحة : ۲۳۰۱]

ترجمه : اے اللہ! زہ تانہ داسے ایمان غواړم چه بیرته نه واپس کیري او داسے نعمتونه چه نه ختمیري، او په اعلیٰ جنتونو د همیشوالی کښه ستا د نبی ملگرتیا (غواړم)۔

(۴۸) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ لَا یَخْلُطُهُ

شَیْءٌ

[صحیح : صحیح الادب المفرد : ۶۷۵]

ترجمه : اے اللہ! زه تا پورې پناه غواړم د هغه شر نه چه د هغه سره هېڅ شے یو ځای شوم نه وی۔

فائده : دا د ابوالدرداء رضی الله عنه دعا ده۔

(۴۹) - اَللّٰهُمَّ مَتَّعْنِیْ بِسَمْعِیْ وَبَصَرِیْ وَاجْعَلْهُمَا

اَلْوَارِثَ مِنِّیْ، وَانْصُرْنِیْ عَلٰی عَدُوِّیْ وَارِنِیْ مِنْهُ ثَارِیْ .

[صحیح الادب المفرد : ۶۵۰]

ترجمه : اے اللہ! ماته زما په غوږ او نظر سره فائده راکړه، او دا دواړه زمانه روستو باقی پریده، او زما د دشمن په مقابله کښه زما مدد وکړه او ماته د هغه بدله (انتقام) راوښايه۔

(۵۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَمِنْ

عَذَابِ النَّارِ وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ

عَذَابِ الْقَبْرِ وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْغِنٰی وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ

فِتْنَةُ الْفَقْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ .

[بخاری: ۹۴۳/۲]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے د اور نہ او د عذاب د اور نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے (امتحان) د قبر نہ، او پہ تا پورے پناہ غوارم د عذاب د قبر نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے د مالدارئ نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے د فقر (غریبی) نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے د مسیح دجال نہ۔

(۵۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْکَسَلِ وَالْهَرَمِ

وَالْمَآثِمِ وَالْمَغْرَمِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَعَذَابِ النَّارِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْغِنَى وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْفَقْرِ وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ، اَللّٰهُمَّ اغْسِلْ عَنِّیْ خَطَايَا بِمَاءِ الثَّلَجِ وَالْبَرْدِ، وَنَقِّ قَلْبِیْ مِنَ الْخَطَايَا کَمَا نَقَّیْتَ الثَّوْبَ الْاَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَبَاعِدْ بَيْنِیْ وَبَيْنَ خَطَايَا کَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ .

[بخاری: ۹۴۲/۲، رقم: ۶۳۶۸]

ترجمہ: اے اللہ! پہ تا پورے پناہ غوارم د سُستی او د بوداوالی او د گناہ او د قرض نہ او د قبر دفتنے نہ او د قبر د عذاب نہ او دفتنے د

اُور نہ او د عذاب د اُور نہ او د ضرر د فتنے د مالدارۍ نہ او په تا پورے
پناه نیسم د فتنے د غریبۍ نہ، او په تا پورے پناه نیسم د فتنے د
مسیح د جال نہ۔ اے الله! ما نه زما گناهونه د واورے او د گلی په اوبو
سره وینځه، او زما زړه د گناهونو نه داسے صفا کړه لکه چه ته
سپینه جامه د خپرونه صفا کوی، او زما او زما د گناهونو ترمینځ
داسے جدا راوله لکه چه تا د مشرق او د مغرب ترمینځ جدائی
راوسته ده۔

(۵۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ،
فَاِنَّهٗ لَا یَمْلِكُهَا اِلَّا اَنْتَ .

[صحیح: المعجم الکبیر رقم: ۲۰۲۲۶ صحیح الجامع الصغیر: ۱۲۷۸]
ترجمه: اے الله! زه تا نه ستا فضل او ستا رحمت غواړم، ځکه
چه ددے مالک صرف هم ته ۛ۔

(۵۳) - اَللّٰهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِیْ وَآمِنْ رَوْعَاتِیْ، وَاَقْضِ

عَنْیْ دِیْنِیْ . [صحیح الجامع الصغیر: ۱۲۶۲]

ترجمه: اے الله! زما عورتونه پټ وساته او زما یرم په امن
کښه کړه او زما نه زما قرض ادا کړه۔

(۵۴) - اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهٗ

وَ اَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ وَ اَنْ عِیْسٰی عَبْدُ اللهِ وَرَسُوْلُهٗ
وَ کَلِمَتُهٗ اَلْقَاها اِلٰی مَرْیَمَ وَرُوْحٌ مِنْهُ وَ الْجَنَّةُ حَقٌّ وَ النَّارُ

حَقُّ

[بخاری: ۱/۴۸۸، رقم: ۳۴۳۵ مسلم رقم: ۱۴۹]

ترجمہ: زہ گواہی کوم چہ نشته حقدار د بندگی سوی د الله نه
ایکی یواخے دی، هیش شریک ئے نشته، او محمد ﷺ د هغه بنده
او د هغه رسول دی، او یقیناً عیسیٰ علیہ السلام د الله بنده او د هغه
رسول دی او د هغه کلمہ ده چہ مریم ته ئے غورزولے ده او د هغه د
طرف نه روح دی، او جنت حق دی او اور حق دی۔

فائده: په حدیث کنبے راغلی دی: چا چہ دا وویل نو هغه ته به
د جنت اته واره دروازے کولای شے په کومه ئے چہ خوبه وی، ترے
ننوزی۔ دا روایت د مسلم دی۔ او په روایت د بخاری کنبے دی چہ الله
تعالیٰ به ئے جنت ته داخل کړی که هر عمل ئے کړی وی۔

(۵۵) - اَللّٰهُمَّ تَوَفَّنِيْ مَعَ الْاَبْرَارِ، وَلَا تُخَلِّفْنِيْ فِي
الْاَشْرَارِ، وَالْحَقْنِيْ بِالْاَخْيَارِ .

[صحيح: صحيح الادب المفرد : ۶۲۹]

ترجمہ: اے الله! ماته د نیکانو خلکو سره مرگ راکړه او ما د
شریانو سره مه پریده او ما د غوره خلکو سره یو ځای کړه۔
فائده: دا د امیر المؤمنین عمر فاروق رضی الله عنه دعا ده۔

**د هغه سورتونو او آيتونو بيان چه د هغه فضيلت
په صحيح احاديثو كې راغلي او په خاص ځايونو
كې لوستل شي**

فائده : د قرآن مجيد د لوستلو ډير فضائل په احاديثو كې راغلي دي، ليكن دلته مونږ د موقع او محل سورتو نه ليكو :

(۱) - سُورَةُ الْفَاتِحَةِ : په مانځه كې د لوستلو نه علاوه د مريض يا چيچل شوي په دمولو كې هم لوستل كيږي، لكه دې باره كې د ابوسعيد خدری حديث امام بخاری او مسلم راوړي دې .

[بخاری رقم : ۲۲۷۶ - مسلم : ۵۸۶۳]

دارنگ سورت الفاتحه د اوده كيدو وخت كې هم لوستل راغلي دي، لكه ابن كثير ۱/ ۱۲ - كې دا حديث راغلي دي .

(۲) - سُورَةُ الْبَقَرَةِ : حديث كې راځي : كوم كور كې چه سورت بقره لوستل شي نو هلته شيطان نه راځي (نو د سورت بقره لوستل پكار دي) . (مسلم ۱/ ۲۷۰)

(۳) - آيَةُ الْكُرْسِيِّ : ډير فضائل احاديثو كې راغلي دي دا د هر مانځه نه روستو، دارنگ د اوده كيدو وخت كې لوستل پكار دي كما تقدم (بخاری رقم : ۳۲۷۵)

(۴) - سُورَةُ الْكَهْفِ : د جمعې په ورځ د سورة الكهف لوستل صحيح احاديثو كې راغلي دي . نبی علیه السلام فرمائي : كوم انسان چه د جمعې په ورځ سورت كهف اولوستلو نو هغه لره به الله تعالی د راتلونكې جمعې پورې يوه خاصه رنډا ورکړي .

[السنن الكبرى للنسائي رقم: ۶۲۰۹، الحاکم رقم: ۲۰۷۲]

بل روایت کنبے راخی : هغه له به یوه رنړا ورکړی لکه ددې ځائ نه (یعنی د لوستونکي دځائ نه) تر مکې مکره پورې .

[السنن الكبرى للنسائي رقم: ۱۰۷۲۲، ابن کثیر ۷۰/۳]

دارنگ حدیث کنبے راخی : چا چه د سورة الكهف اولنی لس آیتونه زده کړل نو د دجال نه به محفوظ شی - (مسلم: ۱۹۱۹)
نو د سورت کھف اولنی آیتونه یادول هر مسلمان له پکار دی -
(۶) - سورة بنی اسرائیل او سورة الزمر :

عائشه رضی الله عنها فرمائی : رسول الله ﷺ به تر هغه نه اوده کیدو ترڅو چه به ئې دغه دوه سورتونه نه وولوستلی -

(ترمذی رقم (۳۶۴۶) وسنده صحیح)

(۷) - "آلم تنزیل السجده" او "تبارک الذی" :

حدیث کنبے راخی : رسول الله ﷺ به دغه دوه سورتونه هم د شپې د اوده کیدو په وخت کنبے لوستل او ددې په لوستلو کنبے ډیر حکمتونه دی چه هغه دلته د بیان نه بهر دی - ترمذی رقم (۳۶۴۵) -

(۸) - "سورة الكافرون" : د نوفل رضی الله عنه نه روایت دے چه رسول الله ﷺ ماته او فرمایل : سورة الكافرون وایه او بیا اوده کپړه، ځکه دا د شرک نه براءت (بیزاری) ده .

ابوداود رقم (۵۰۵۵) ترمذی (۳۶۴۳) وسنده صحیح .

(۹) - "سورة الاخلاص او معوذتین" : رسول الله ﷺ به چه کله د شپې اوده کیدو نو دا درې واړه سورتونه به ئې یوځل اولوستل او په لاسونو مبارکو کنبے به ئې تف تف او کړو او په ټول بدن به ئې

درے خُله لاسونہ راخکل . [بخاری رقم: ۵۰۱۷، مسلم، ابوداود (۵۰۵۶)]

دارنگ دغہ درے سورتونہ د ہر فرض مانخہ نہ روستو یوخل
لوستل سنت دی . [ترمذی رقم: ۳۰۷۹ صحیح]

دارنگ دغہ دوه روستنی سورتونہ د ہر مصیبت او مرض پہ
وخت کنبے لوستلے شی۔

[ابوداود رقم: ۱۴۶۵ باب فی المعوذتین]

دارنگہ رسول اللہ ﷺ عبد اللہ بن خبیب رضی اللہ عنہ تہ
وفرمایل: قل هو اللہ احد او معوذتین ہر صبا او بیگاہ درے درے
کرتہ وایہ [تَکْفِیْکَ کُلِّ شَیْءٍ] دابہ ستا دپارہ د ہر شی نہ کافی شی۔
[الترمذی رقم: ۳۵۷۵، النسائی ۵۴۲۸، احمد رقم: ۲۲۷۱۶ باسناد حسن]

د درود شریف د الفاظو بیان

(۱) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ نِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ عَلَيْهِ
السَّلَامُ وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ .

[ابوداود ۹۸۱ - بسند صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! رحمت را اولیرہ پہ محمد ﷺ باندے چہ امی
پیغمبر دے او پہ آل د محمد علیہ السلام باندے .

(۲) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اَهْلِ بَيْتِهِ وَعَلٰی
اَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰی آلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ

حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَعَلَى
 أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ
 حَمِيدٌ مَجِيدٌ .

[مسند احمد رقم: ۲۳۲۲۱، صحيح - شعيب]

ترجمہ : اے اللہ ! رحمت را اولیٰ پرہ پہ محمد ﷺ او د ہغہ پہ
 کور والو او د ہغہ پہ بیبیانو او د ہغہ پہ اولادو لکہ خرنک چہ تا
 رحمت رالیزلے دے پہ آل د ابراہیم علیہ السلام باندے . بیشکہ تہ
 ستائیلے شومے، شرافت والائے - او برکت را اولیٰ پرہ پہ محمد ﷺ او
 پہ کور والو د ہغہ او پہ بیبیانو د ہغہ او پہ اولاد د ہغہ لکہ خرنک
 چہ تا برکت رالیزلے دے پہ آل د ابراہیم علیہ السلام باندے .
 بیشکہ تہ ستائیلے شومے شرافت والائے .

(۳) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
 آلِ إِبْرَاهِيمَ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى
 آلِ إِبْرَاهِيمَ .

[جلاء الافہام بسند صحیح / ۴۴]

(۴) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ
 كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ
 وَآزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ

حَمِيدٌ مَجِيدٌ

[بخاری ۱/۴۷۷ رقم: ۳۳۶۹]

(۵) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ
 كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰی آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ
 مَّجِيْدٌ. اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
 بَارَكْتَ عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰی آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ
 مَّجِيْدٌ.

[بخاری رقم: ۳۳۷۰]

(۶) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ كَمَا
 صَلَّيْتَ عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ، وَبَارِكْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،
 كَمَا بَارَكْتَ عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ وَآلِ اِبْرَاهِيْمَ .

[رواه البخاری ۲/۹۴۰ رقم: ۴۷۹۸]

ترجمہ : اے اللہ ! رحمت نازل کرہ پہ محمد (ﷺ) باند چہ ستا
 بندہ او رسول دے لکہ خنگہ چہ تارحمت نازل کریدے پہ ابراہیم
 علیہ السلام باندے او برکت نازل کرہ پہ محمد (ﷺ) او د ہغہ پہ
 آل باندے لکہ خنگہ چہ تابرکت نازل کرے پہ ابراہیم علیہ السلام
 او د ہغہ پہ آل باندے، یقیناتہ د صفت مستحق ئے او شرافت والا
 ئے .

فائدہ: درود شریف الفاظ نور ہم دیر شتہ چہ ددے الفاظو نہ
 اور دہ دی . دا بہترین درودونہ او پہ صحیح سند سرہ ثابت دی - کہ
 تفصیل غوارے نو د مولوی زکریا کتاب ((فضائل درود)) کنبے
 او گورہ لیکن پہ ہغے کنبے ہغہ د علامہ سخاوی نہ بعض ضعیف
 درودونہ ہم نقل کریدی چہ سندونہ ئے ضعیف دی - دورد او
 وظیفے دیارہ مختصر درود دیر خلہ وایہ - او د درود دیر زیات
 فضائل دی چہ دا خائے ئے د بیان نہ دے . چہ د ہغینہ یو فضیلت دا
 دے چہ حدیث کنبے راغلی دی ، نبی علیہ السلام فرمائی :
 إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَكْثِرُوا عَلَى الصَّلَاةِ فِيهِ فَإِنَّ
 صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ .

[اخرجه ابوداود والنسائی وابن ماجه والدارمی ۳۶۹/۱ و احمد
 ۸/۴ والحاکم ۲۷۸/۱ بسند صحیح]

ترجمہ: یقیناً ستاسو پہ ورخو کنبے د جمعے ورخ بہترینہ ورخ
 دہ، نو تاسو پدے کنبے پہ ما باندے درود زیات وایی، خکہ چہ ستا
 سو درود پہ ما باندے پیش کیڑی (د ملائکو پہ ذریعہ) .

اَسْمَاءُ حُسْنٰی

حدیث کنبے راغلی دی : اِنَّ لِلّٰهِ تِسْعَةً وَتِسْعِيْنَ اَسْمًا مِّائَةً اِلَّا وَاحِدًا، مَنْ اَحْصٰهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ .

[بخاری رقم : ۲۷۳۶، مسلم رقم : ۶۹۸۵ من حدیث ابی ہریرۃ رضی اللہ عنہ
- مشکوٰۃ ۱/۹۹]

ترجمہ : بیشک اللہ تعالیٰ دپارہ یو کم سل (۹۹) نومونہ دی، چا
چہ د هغه اِحْصَاء او کرہ، جنت تہ بہ داخل شی .

د اِحْصَاء دیرمے معانی دی . اِحْصَاء معنی یادول، او د هغه پہ
معنی باندے پو هیدل، د هغه وِرْد کول، پہ هغه یقین کول او د هغه
پہ وسیلہ دعا کول . (کما فی شرح اللہ الحسنی)

د اللہ تعالیٰ نمونہ دیر دی، دا پکنبے قرآن او حدیث کنبے مونہ تہ
معلوم شویدی :

الرَّحْمَنُ

هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

(نهایت مهربان) (هغه الله چه د هغه نه سوا حقدار د عبادت نشته)

الْقُدُّوسُ

الْمَلِكُ

الرَّحِيمُ

(دھر عیب نه پاک)

(بادشاه)

(دیر رحم کونکے)

الْمُهَيِّمُ

الْمُؤْمِنُ

السَّلَامُ

(نگهبانی کونکے)

(دھر آفت نه سلامتی ور کونکے) (امن ور کونکے)

الْمُتَكَبِّرُ	الْجَبَّارُ	الْعَزِيزُ
(دیر دلوثی والا)	(د خرابی صحیح کونکے)	(غالب)
الْمُصَوِّرُ	الْبَارِئُ	الْخَالِقُ
(صورت جوہونکے)	(تیک تیک جوہونکے)	(پیدا کونکے)
الْوَهَّابُ	الْقَهَّارُ	الْغَفَّارُ
(دیر بخشش کونکے)	(دیر غلبے والا)	(دیر بخنہ کونکے)
الْعَلِيمُ	الْفَتَّاحُ	الرَّزَّاقُ
(دیر پوہیدونکے)	(دیر فیصلہ کونکے)	(دیر روزی ورکونکے)
الْخَافِضُ	الْبَاسِطُ	الْقَابِضُ
(دیر خکتہ کونکے)	(دیر فراخہ کونکے)	(روزی وغیرہ تنگ کونکے)
الْمُذِلُّ	الْمُعِزُّ	الرَّافِعُ
(ذلت ورکونکے)	(عزت ورکونکے)	(پورتنہ کونکے)
الْحَكَمُ	الْبَصِيرُ	السَّمِيعُ
(اتل فیصلہ کونکے)	(لیدونکے)	(اوریدونکے)

الْعَدْلُ

اللَّطِيفُ

الْخَبِيرُ

(بالکل صحیح انصاف کونکے) (دباریکو خیزونو لیدونکے) (پورہ خبردار)

الْحَلِيمُ

الْعَظِيمُ

الْغَفُورُ

(صبرناک) (عظمت والا) (بہ گناہ بخشنونکے)

الشَّكُورُ

الْعَلِيُّ

الْكَبِيرُ

(قدر دان، پہ لہ باندے دیر شے ور کونکے) (اوپر مرتبے والا) (دیر لوئی)

الْحَفِیْظُ

الْمُقِیْتُ

الْحَسِیْبُ

(حفاظت کونکے) (خورا کونہ پیدا کونکے - تولولرہ پیژندونکے) (حساب کونکے)

الْجَلِيلُ

الْكَرِيمُ

الرَّقِیْبُ

(لوئی بزرگی والا) (بغیرد غوختلونه ور کونکے) (نگہبان)

الْمُجِیْبُ

الْوَاسِعُ

الْحَكِيمُ

(دعا قبلونکے) (فراخی والا) (لوئی حکمت والا)

الْوَدُودُ

الْمَجِیْدُ

الْبَاعِثُ

(دیر محبت والا) (دیر شرافت والا) (دقبرونو نہ ژوندے کونکے)

الشَّهِيدُ الْحَقُّ الْوَكِيلُ

(حاضر و موجود) (خیلو صفاتو سره ثابت ذات) (کار سنبالونکے)

الْقَوِيُّ الْمَتِينُ الْوَلِيُّ

(قوت والا) (نهایت طاقت والا) (کار ساز)

الْحَمِيدُ الْمُحْصِي الْمُبْدِئُ

(د صفت مستحق) (بنہ شمارونکے) (ابتدائی پیدا کونکے)

الْمُعِيدُ الْمُحْيِي الْمُمِيتُ

(دوبارہ پیدا کونکے) (ژوندی کونکے) (مرکونکے)

الْحَيُّ الْقَيُّومُ الْوَاجِدُ

(هميشه ژوندی) (تدبیر کونکے) (بالفعل پہ ہر کمال سرہ متصف)

الْمَاجِدُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ

(شرافت والا) (یو ذات) (ایکی یواخے)

الصَّمَدُ الْقَادِرُ الْمُقْتَدِرُ

(بے حاجتہ) (قدرت والا) (ہیر زیات قدرت لرونکے)

الْمُقَدِّمُ الْمُؤَخَّرُ الْأَوَّلُ

(مخکنے کونکے) (روستو کونکے) (دتلونہ اول)

الْآخِرُ الظَّاهِرُ الْبَاطِنُ

(دتلونہ آخری) (بنکارہ) (پت)

الْوَالِي الْمُتَعَالِي الْبَرُّ

(دتمامو کائناتو متولی) (دمخلوق د صفاتو نہ اوچت) (دیر احسان کونکے)

التَّوَابُ الْمُنتَقِمُ الْعَفُوُّ

(دیرہ توبہ قبلونکے) (انتقام اخستونکے) (معاف کونکے)

الرَّءُوفُ مَالِكُ الْمُلْكِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

(دیر شفقت کونکے) (دتلول ملک مالک) (داوچت شان او عزت والا)

الْمُقْسِطُ الْجَامِعُ الْغَنِيُّ

(دیر انصاف کونکے) (تلولورہ جمع کونکے) (دتلونہ بے حاجتہ)

الْمُغْنِي الْمَانِعُ الضَّارُّ

(نورولرہ غنی کونکے) (منع کونکے) (نقصان رسونکے)

النَّافِعُ النُّورُ الْهَادِي

(نفع رسونکے) (تولو لره رو بنانه کونکے) (هدایت کونکے)

الْبَدِيعُ الْبَاقِي الْوَارِثُ

(بلا مثال پیدا کونکے) (همیشه پاتے کیدونکے) (د تولو دفنا کیدونه بعد باقی)

الرَّشِيدُ الصَّبُورُ الْحَيُّ

(هدایت ور کونکے) (دیر برداشت کونکے) (دیر حیا کونکے)

السَّيِّئُ الْحَنَانُ الْمَنَّانُ

(دیر پردہ اچونکے) (شفقت کونکے) (دیر احسان کونکے)

الْمُسْتَعَانُ الْعَلَامُ الْمُحْسِنُ

(مدد طلب کرے وشوے) (دیر پوهه - دهرے خبرے نه خبر) (دیر بنیگره کونکے)

الْجَمِيلُ الْمَوْلَى النَّصِيرُ

(بنیاسته شکل) (مددگار - مالک، دوست) (مدد کونکے)

السَّيِّدُ الْمُسْعِرُ الطَّيِّبُ

(سردار، آقا) (نرخ لگونکے) (پاکیزه)

الْوَتْرُ	الْكَرِيمُ	الْأَكْرَمُ
(طاق - یو)	(عزت والا)	(دیر عزتمند - سخا والا)
الشَّافِي	الْأَعْلَى	الْمُبِينُ
(شفا ور کونکے)	(دیر اوچت)	(وضاحت کونکے)
الْعَالِمُ	غَافِرُ الذَّنْبِ	قَابِلُ التَّوْبِ
(پوہ)	(گناہ معاف کونکے)	(توبہ قبلونکے)
شَدِيدُ الْعِقَابِ	ذُو الطَّوْلِ	الْجَوَادُ
(سخت عذاب ور کونکے)	(طاقت والا)	(سخا کونکے)
الرَّفِيقُ	أَهْلُ التَّقْوَى	أَهْلُ الْمَغْفِرَةِ
(نرمی کونکے)	(قابل خوف)	(قابل دبخسنے)
خَيْرُ الْحَافِظِينَ	خَيْرُ الرَّاحِمِينَ	أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ
(بہترین حفاظت کونکے)	(دتولو نہ بہتر رحم کونکے)	(دتولو نہ زیات رحم کونکے)
خَيْرُ الْغَافِرِينَ	خَيْرُ النَّاصِرِينَ	
(دتولو نہ بہتر بخسنہ کونکے)	(دتولو نہ بہتر مدد کونکے)	

أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ نِعَمَ الْمَوْلَى نِعَمَ النَّصِيرِ

(د تولو نه بهتر فيصله کونکے) (بهترین مددگار) (نبه امدادی)

فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ الْقَرِيبُ

(د څه اراده چه کوی هغه کوی) (د عزتمند عرش مالک) (نزدی)

الْقَائِمُ الْأَعَزُّ السُّبُّوحُ

(تدبیر کونکے - پوهه) (د تولو نه زیات عزت والا) (د هر عیب نه پاک)

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا

او د الله دپاره بنائسته نومونه دی نو تاسو ددے نومونو په وسیله

د هغه نه دعا غواړئ.

د هغه ذکر او دعا بیان، چه خلق
نې کوی او هغه دین گن ثابت نه وی

(۱) - پل باندے د تیریدو دعا

رَبِّ سَلَامٍ رَبِّ سَلَامٍ

دا دعا چرته مونږ د احادیثو په کتابونو کبې نه ده موندلې

صرف دومره ده چه بخاری وغیره کنبه راځی چه په پل صراط باندې د تیریدلو په وخت کنبه به انبیاء علیهم السلام دغه الفاظ وائی.

(۲) - د شمع د بلولو په وخت کنبه - الْحَافَا لفظ لوستل او د شمع د مړه کولو په وخت کنبه - "مِنَ التَّعْفُفِ" لفظ لوستل چرته احادیثو کنبه نه دی راغلی.

(۳) - په سورلی باندې د سوریدلو په وخت - وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ - لوستل په دې نیت چه دا امان دې د غرقیدو نه نو دا روایت ابن السنی رقم (۵۰۰) طبرانی، او ابویعلی راوړیدې لیکن موضوع (د ځان نه جوړشوی) دې اوگوره.

[الكلم الطيب رقم ۱۴۵ - ضعيف الجامع رقم ۱۲۴۸ - ۱۸۰ / ابن كثير ۴/۴۹۷]

(۴) - د مانځه نه پس سرباندې لاس کیخودل او - يَا قَوِيَّ يَا قَوِيَّ - وئیل یا - اللَّهُمَّ أَذْهِبْ عَنِّي الْهَمَّ وَالْحُزْنَ - لوستل صحیح حدیث کنبه ندی ثابت، دا همیشه دپاره وئیل بدعت دې.

[مجمع الزوائد ۱۰/۱۱۰ - ضعيف الجامع - ۴۴۲۹، ابن السنی رقم ۱۱۳ وفي السنن والمبتدعات ۱/۷۱ - بدعة قبيحة]

(۵) - د سورلی نه موندلو په وخت بعضی خلق - سورة قريش - لولی، دا چرته ندی ثابت که چاته معلوم وی، مونږ ته دې هم اوښائی.

(۶) - د اذان د - أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ - وئیلو په وخت کنبه غټې گوټې په سترگو راځکل، او دا وئیل - قُرْةً غَيْبِي بِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ - دا چا د ځان نه دروغ جوړ کړیدی.

(موضوعات د ملا علی قاری)

(۷) - نَوَيْتُ لِسُنَّةِ الْإِعْتِكَافِ مَا دُمْتُ فِي

هَذَا الْمَسْجِدِ :

دا هم چرته دین کښه ندي ثابت بلکه لوستل ئه بدعت دى او مسجد ته د داخلیدو په وخت کښه د اعتکاف نیت کول سنت نه دی ځکه چه د نبی علیه السلام او د عامو صحابو نه نقل ندى، صرف د یعلی بن امیه صحابى نه نقل دى په حیاة الصحابه ۳/۱۱۰- او په حلیه الاولیاء ۳/۳۱۲- کښه لیکن د هغه سند هم نه دى معلوم.

(۸) - نَوَيْتُ أَنْ أَتِمِّمَ لِرَفْعِ الْحَدِّثِ وَلَا سُبْحَةَ الصَّلَاةِ

- دا نیت په تيمم کښه هم چا د ځان نه خپل کور کښه جوړ کړيدى. د پیغمبر نه ندی ثابت.

(۹) - نَوَيْتُ أَنْ أُودِيَ لِلَّهِ أَرْبَعُ تَكْبِيرَاتِ الْجَنَازَةِ

مُتَوَجِّهًا إِلَى جِهَةِ الْكَعْبَةِ الشَّرِيفَةِ وَالِدُّعَاءُ لِهَذَا الْمَيِّتِ.

دا هم به سنده او د ځان نه جوړ شوم نیت دى. هيڅ ثبوت نه لری.

(۱۰) - **سورة کوثر** - لوستل په وخت د لیدلو د گډو بیزو

کښه پدی نیت چه پدی سره د دغه کنه په مقدار ثواب ملاوړی دا قسم روایات په فضائلو د سورتونو کښه د ځان نه جوړ شويدي - او دا روایات موضوعه تفسیر ثعلبی، تفسیر بیضاوی او تفسیر

کشاف د زمخشری معتزلی راوړیدی د سورت په اول او کله د سورت په آخر کښی. جا هلان او په تحقیقه خلق پرې عمل کوی او حال دا دې چه دغه روایات یو ظالم ملا جوړ کړیدی لکه دا خبره اهل تحقیق ته معلومه ده.

(اُوگوره موضوعات د ملا علی القاری)

(۱۱) - د خلور رکعتو تراویح نه روسته :

سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْكَبْرِيَاءِ وَالْجَبْرُوتِ .

لوستل چرته حدیث کښی نشته، بعض رسالو کښی ئی لیکلې دے لیکن خه اصل ئی نشته. دارنگ : يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ - لوستل پس د هر دوه رکعتو د تراویحو نه هم ندی ثابت. يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ - کلمه خوشته لیکن په دې خاص موقعه کښی ئی وئیل ندی ثابت.

(۱۲) - درود تاج لوستل جائز ندی ځکه په هغه کښی د شرک الفاظ دی، چا د ځان نه جوړ کړیدی، د حدیثو په کتابونو کښی هیڅ وجود نه لری.

(۱۳) - مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ

تَارَةً أُخْرَى .

دا ایتونه لوستل په وخت د خاورې راوړلو کښی په قبر باندې د نبی علیه السلام نه ندی ثابت نو لوستل ئی بدعت دے.

(۱۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِحَقِّ اَنْبِیَّائِكَ

وَاَوْلِیَّائِكَ.

ای الله! زه تانه په وسیله د انبیاء علیهم السلام او اولیاء سوال

کوم - دا قسم وسیله نیول بدعت دی، په صحیح احادیثو کښه
چرته هم دا قسم وسیله ثبوت نه لری بلکه وسیله الله تعالی ته د
هغه په بنائسته نومونو او صفاتو نیول پکار دی -

دارنگ د ژوندی نیک عمله سړی نه دعا غوختل په احادیثو
کښه شته دی خو لیکن نیکان خلق الله تعالی ته وسیله کول
بدعت دی -

نو علامه جزری چه په حصن حصین کښه دا لیکلی چه د آدابو
د دعا نه دا ده چه وسیله اونیسه په نیک بندگانو - نو دا خبره نه خطا
او په بنیاده کړیده، ځکه چه په نیک بندگانو وسیله نیول بدعت
دی .

وَسُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ
إِلَيْكَ وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ
بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

کمپوزنگ واعراب و تحقیق و اضافات :

ابوزهیر سیف الله شیخ آباد پشاور.

التاریخ :- ذی الحجة الحرام / سنه ۱۴۲۵ هـ

الموافق : ۱۹/۱۰/۲۰۰۵ یوم الاربعاء

تحقیق جدید : رجب ۱/ ۱۴۳۹ هـ

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library